

Raport CSR

za rok 2016

SPIS TREŚCI

	O RAPORCIE	3
1.	FIRMA	4
	PROFIL NASZEJ DZIAŁALNOŚCI	5
	STRATEGIA I STANDARDY ZARZĄDZANIA	13
	STRUKTURA ORGANIZACYJNA	19
	NASZE OTOCZENIE	23
	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	27
2.	BIZNES	28
	NASZE PRODUKTY	29
	NASI DOSTAWCY	33
	NASI KLIENCI	37
3.	PRACOWNICY	42
	ZATRUDNIENIE	43
	SZKOLENIA I EDUKACJA	57
	WSPARCIE I BENEFITY	61
	ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO	65
4.	ŚRODOWISKO	70
	ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE	71
	ENERGIA	81
	EMISJE	85
	SUROWCE I MATERIAŁY	87
	ODPADY	89
5.	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	92
	ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE	93
	DZIAŁALNOŚĆ FILANTROPIJNA	94
	PASJOPOLIS	94
	POPULARYZACJA NAUKI	97
	KULTURA I SZTUKA	98
	SPONSORING SPORTU	101
	INDEKS GRI	103

Niniejszy raport prezentuje wyniki społeczne, środowiskowe i ekonomiczne grupy kapitałowej Apator ze szczególnym uwzględnieniem Apator SA (podmiot dominujący w GK) oraz Apator Metrix SA i Apator Powogaz SA. Idea raportowania kwestii społecznych zrodziła się i upowszechniła w Apator SA i jest propagowana i stopniowo wdrażana w pozostałych spółkach grupy. Obecnie raportem objęto 3 największe podmioty w grupie kapitałowej, które prowadzą działalność produkcyjną.

Grupa Apator SA raportuje w cyklu rocznym. W niniejszym raporcie zaprezentowano dane za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. (chyba, że w określonym fragmencie treści wskazano inaczej). Poprzedni raport (za 2015 rok) był opublikowany w październiku 2016 r.

Opracowując raport społeczny od 6 lat korzystamy z wytycznych międzynarodowego standardu Global Reporting Initiative. Raport za 2016 r. został przygotowany według wersji Global Reporting Initiative G4, na poziomie aplikacji CORE. Proces definiowania treści zawartej w raporcie oraz struktura raportu zostały opracowane zgodnie z procesem raportowania GRI G4 opartym na czterech zasadach: uwzględniania interesariuszy, istotności, kontekstu zrównoważonego rozwoju oraz kompletności.

Raport był poddany weryfikacji wewnętrznie przez pracowników firmy.

Aspekty raportowania Apator SA

Podczas wieloetapowego procesu raportowania zostały wyłonione najistotniejsze dla Apator SA aspekty raportowania.

Aspekty raportowania zrównoważonego rozwoju Apator SA

	Oddziaływanie aspektu wewnątrz organizacji	Oddziaływanie aspektu na zewnątrz organizacji
Aspekty kluczowe		
1. Strategia biznesowa firmy i jej plany na przyszłość	X	
2. Transparentność i przejrzyste zasady współpracy z partnerami		X
3. Edukacja i rozwój pracowników	X	
4. System oceny pracowniczej	X	
5. Odpowiedzialność w zakresie produktu (wpływ produktu na bezpieczeństwo klienta)		X
6. Praktyki w relacjach z klientami (badanie satysfakcji, dialog z klientami) i jakość obsługi		X
Aspekty o średniej wadze		
7. Sposób i jakość komunikacji z otoczeniem (inwestorzy, dostawcy, klienci)		X
8. Skala i polityka zatrudnienia oraz warunki pracy	X	X
9. Zdrowie i bezpieczeństwo w miejscu pracy	X	
10. Wpływ na środowisko naturalne i cele firmy w tym zakresie		X
11. Poziom zużycia energii i rozwiązania energooszczędne	X	X
12. Certyfikaty norm środowiskowych	X	X
Aspekty o mniejszej wadze		
13. Cele firmy w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu		X
14. Odpowiedzialność w zakresie produktu (wpływ produktu na kwestie środowiskowe)		X
15. Ocena i wybór dostawców pod kątem społecznym i środowiskowym		X
16. Odpowiedzialność w zakresie produktu (zarządzanie jakością w procesie produkcji)		X
17. Różnorodność w miejscu pracy	X	X
18. Działania społeczne firmy i jej wpływ na społeczności lokalne		X
19. Surowce i materiały – skala, dobór, efektywność zużycia		X
20. Gospodarka odpadami		X
21. Emisja gazów cieplarnianych		X

Podziękowanie

Dziękujemy wszystkim pracownikom spółek Apator, Apator Metrix i Apator Powogaz za ich wkład i zaangażowanie w przygotowanie niniejszego raportu.

1. FIRMA

1.1 PROFIL NASZEJ DZIAŁALNOŚCI

GRUPA APATOR

G4-3, G4-5, G4-7

Grupa kapitałowa Apator dostarcza na rynek rozwiązania i technologie, które **pozwalają efektywnie i bezpiecznie zarządzać siecią dystrybucyjną wszystkich mediów użytkowych**.

NASZE WYZWANIA do 2019 r.

1. Realizacja polityki jednej silnej marki firmowej Apator.
2. Aktualizacja strategii biznesowej.
3. Doskonalenie modelu zarządzania grupą kapitałową – poprawa efektywności działania, usprawnienie procesu zarządzania ryzykiem.
4. Realizacja celów społecznej odpowiedzialności w ramach strategii biznesowej.

Apator SA szczyty się swoimi tradycjami. Założone w 1949 r. w Toruniu przedsiębiorstwo przeszło głęboką transformację zapoczątkowaną w czasie przemian ustrojowych 1989 r. i od 1993 r. z powodzeniem funkcjonuje w formie spółki akcyjnej utworzonej przez pracowników zlikwidowanego przedsiębiorstwa państwowego.

Od kwietnia 1997 r. akcje Apator SA są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, wchodząc w skład indeksów:

1. mWIG40
2. RESPECT Index

W maju 2012 r. Apator SA przeniósł działalność do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Ostaszewie koło Torunia. Siedziba firmy pozostała w Toruniu.

Na przestrzeni ostatnich lat Apator SA konsekwentnie rozwija swoją działalność i portfolio ofertowe zarówno poprzez rozwój organiczny, jak i rozbudowując grupę kapitałową poprzez kolejne akwizycje. Apator SA jest jednostką dominującą w grupie kapitałowej Apator, którą w 2016 roku współtworzy dodatkowo 17 spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych (zobacz schemat grupy Apator, str. 19).

! Szczegółowe informacje dotyczące prawnych aspektów naszej działalności oraz struktury akcjonariatu prezentujemy w Sprawozdaniu Zarządu z działalności grupy Apator.

SEGMENTY RYNKU

G4-8, G4-9

Grupa Apator dostarcza nowoczesne urządzenia oraz systemy pomiarowo-odczytowe dla wszystkich rodzajów mediów (energia elektryczna, woda, gaz, ciepło) oraz rozwiązania z obszaru automatyki i rozdzielu energii.

Działamy w następujących segmentach rynku:

- > **pomiarowym**, w ramach którego wdrażane są rozwiązania metrologiczne dla wody i ciepła, energii elektrycznej i gazu,
- > **automatyzacji pracy sieci** obejmującym takie obszary, jak zdalny monitoring i sterowanie siecią elektroenergetyczną, automatyka i zabezpieczenia oraz aparatura łączeniowa,
- > **non-core** - linie biznesowe: aparatura sterownicza i aparatura górnicza.

ZASIĘG I SKALA DZIAŁALNOŚCI

G4-6, G4-8, G4-9, G4-10

Spółki grupy Apator są zlokalizowane w 7 krajach: w Polsce, Niemczech, Rosji, Czechach, Wielkiej Brytanii, Słowenii i na Ukrainie.

W dniu 29.03.2016 r. nastąpiła likwidacja spółki współkontrolowanej OOO Apator Elektro z siedzibą w Moskwie.

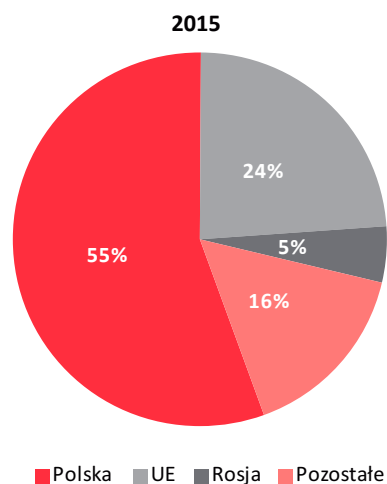
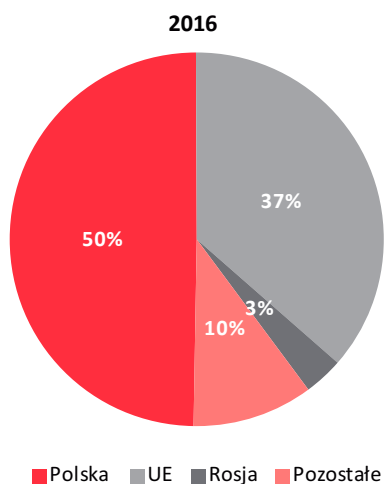
W 2016 roku zatrudnienie w grupie Apator wzrosło w stosunku do 2015 r. o ok. 9% - nasz zespół liczył 2621 osób.

Zatrudnienie w grupie Apator	na 31.12.2016 r. osoby	na 31.12.2015 r. osoby	Dynamika 2016/2015 %
Apator SA	563	546	103,11%
grupa Apator Powogaz	728	672	108,33%
grupa Apator Metrix	541	403	134,24%
Apator Rector sp. z o. o.	164	186	88,17%
Apator Elkomtech SA	210	203	103,45%
Pafal SA	280	249	112,45%
Apator Mining sp. z o. o.	69	75	92,00%
Apator Control sp. z o. o.	64	70	91,43%
Apator GmbH	2	2	100,00%
Podsumowanie	2 621	2 406	108,94%

Na rynku krajowym grupa Apator dostarcza produkty i usługi dla sektora utilities oraz przemysłu, przy czym największą wartość sprzedaży generuje sektor energetyczny.

Na rynkach zagranicznych największa sprzedaż realizowana jest do krajów Unii Europejskiej. Dynamika sprzedaży eksportowej w 2016 r. była znacznie wyższa niż sprzedaży na rynku rodzimym, co w efekcie wpłynęło **na wzrost udziału eksportu w sprzedaży ogółem z 44% w 2015 r. do 50% w 2016 r.**

Geograficzna struktura sprzedaży

EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁANIA

G4-EC1

W 2016 roku skonsolidowane **przychody ze sprzedaży grupy Apator wzrosły o 13%** w ujęciu rok do roku, głównie w wyniku wysokiej dynamiki sprzedaży w linii opomiarowania gazu, energii elektrycznej oraz utrzymaniu bardzo dobrych wyników w linii wody i ciepła.

Najważniejsze dane finansowe za 2016 r.

Dane w tys. zł	Apator SA	Grupa Apator
przychody netto ze sprzedaży	265 839	868 821
zysk ze sprzedaży	29 009	76 290
zysk netto	77 709	61 768
EBIDTA	39 160	108 621
kapitał własny	310 758	448 317
zobowiązania długoterminowe	27 599	96 259
zobowiązania krótkoterminowe	101 877	302 145
suma aktywów	440 234	846 721

W strukturze sprzedaży według asortymentów **niezmiennie dominuje segment pomiarowy**, którego udział w sprzedaży ogółem w 2016 roku wzrósł do 78,10%.

Segmenty grupy Apator	Udział % w sprzedaży ogółem 2016	Udział % w sprzedaży ogółem 2015
Automatyzacja Pracy Sieci	15,96%	19,75%
Systemy i Urządzenia Pomiarowe	78,10%	72,10%
Non-core	5,94%	8,16%

Szczegółowe informacje o efektach naszej działalności i wynikach finansowych w Sprawozdaniu Zarządu z działalności grupy Apator.

NASI KLIENCI

G4-8

Grupa Apator kieruje swoją ofertą do odbiorców instytucjonalnych oraz przemysłu:

Segment pomiarowy

Linia opomiarowania energii elektrycznej	Linia opomiarowania wody i ciepła	Linia opomiarowania gazu
operatorzy systemów dystrybucyjnych (zakłady energetyczne)	liczna, rozproszona grupa klientów (wodociągi, przedsiębiorstwa energii cieplnej, spółdzielnie mieszkaniowe, budownictwo, przemysł)	odbiorcy instytucjonalni oraz spółki gazownicze

Segment automatyzacji pracy sieci

Linia aparatury łączeniowej	Linia systemy sterowania i nadzoru	Linia ICT
hurtownie elektroenergetyczne, przedsiębiorstwa elektromontażowe i elektroinstalacyjne	operatorzy systemów dystrybucyjnych (zakłady energetyczne)	operatorzy systemów dystrybucyjnych (zakłady energetyczne)

Segment non-core

Linia aparatury sterowniczej	Linia aparatury górniczej
liczna, rozproszona grupa klientów (budownictwo, przemysł, kolej)	spółki węglowe oraz producenci maszyn górniczych

Więcej o naszych klientach w Dziale **BIZNES- NASI KLIENCI**

NASZE PRODUKTY

G4 -4

Grupa Apator dostarcza na rynek produkty i rozwiązania sygnowane marką Apator oraz markami spółek zależnych. Portfolio ofertowe grupy jest szerokie i obejmuje:

Wysokiej klasy wodomierze, ciepłomierze, przepływomierze oraz przetworniki przepływu i podzielniki kosztów ogrzewania, jak również systemy zdalnego odczytu urządzeń pomiarowych oraz przedpłatowy system wodomierzowy.

Gazomierze miechowe domowe i przemysłowe oraz najnowocześniejsze produkty klasy smart - gazomierze inteligentne z funkcją zdalnego odczytu.

pomiar energii elektrycznej

Szeroka gama urządzeń metrologicznych: od liczników indukcyjnych, elektronicznych, przedpłatowych po zaawansowane technologicznie liczniki typu smart, jak również nowoczesne systemy zarządzania energią.

ICT

Zaawansowane systemy informatyczne wspomagające zarządzanie informacją pomiarową oraz rozwiązania do efektywnego zarządzania majątkiem sieciowym, w tym usługi paszportyzacji sieci.

systemy sterowania i nadzoru

Rozwiązania dla inteligentnej sieci elektroenergetycznej usprawniające bieżący monitoring i sterowanie siecią, wspomagając pracę służb energetycznych w zarządzaniu, eksploatacji oraz nadzorze sieci.

aparatura łączeniowa

Szeroki wachlarz urządzeń wykorzystywanych do rozdziału energii elektrycznej oraz zabezpieczania obwodów elektrycznych przed skutkami zwarć i przeciążeń.

Więcej o naszych produktach w Dziale **BIZNES – NASZE PRODUKTY**

ZMIANY STRUKTURY

G4-13

W dniu 29 marca 2016 r. nastąpiła likwidacja spółki współkontrolowanej OOO Apator Electro z siedzibą w Moskwie (wniosek o likwidację złożono 24 grudnia 2015 roku). Była to jedyna zmiana, jaka nastąpiła w strukturze grupy Apator w 2016 r.

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji finansowej grupy Apator w 2016 r. (w tym przepływy pieniężne, ocena zasobów finansowych i udziały kapitałów) zostały przedstawione w Sprawozdaniu Zarządu z działalności grupy Apator.

EKONOMICZNE I POZAEKONOMICZNE WSKAŹNIKI DZIAŁALNOŚCI

Ekonomiczne aspekty naszej działalności (G4-EC1) prezentowane są w raporcie finansowym dostępnym na www.apator.com

Spółki grupy Apator niewątpliwie wywierają także tzw. **pozaekonomiczny wpływ na otoczenie** (G4-EC8) poprzez:

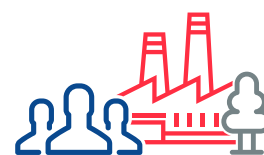
1. rozwój branży,
2. rozwój technologii,
3. lokalne otoczenie,
4. rozwój gospodarki poprzez m.in. regulowanie podatków, zatrudnienie pracowników, inwestycje w rozwój i działalność dobroczynną.

Grupa Apator, dane w tys. zł	2016 r.	2015 r.
Wynagrodzenia brutto (z narzutami)	192309	175628
Podatek dochodowy (w tym)	6587	15432
– Podatek dochodowy zapłacony	16986	15762
– Odroczony podatek dochodowy	10399	330
Zatrudnienie (etaty na koniec roku)	2621	2406
Nakłady inwestycyjne CAPEX	46070	50687
Koszty funkcjonowania biur rozwoju (R&D), które nie zostały zaliczone jako nakłady inwestycyjne CAPEX	19910	21142
Wydatki na inwestycje (z rachunków przepływów poz. nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych)	39874	37300
Wydatki na działalność charytatywną	192	231

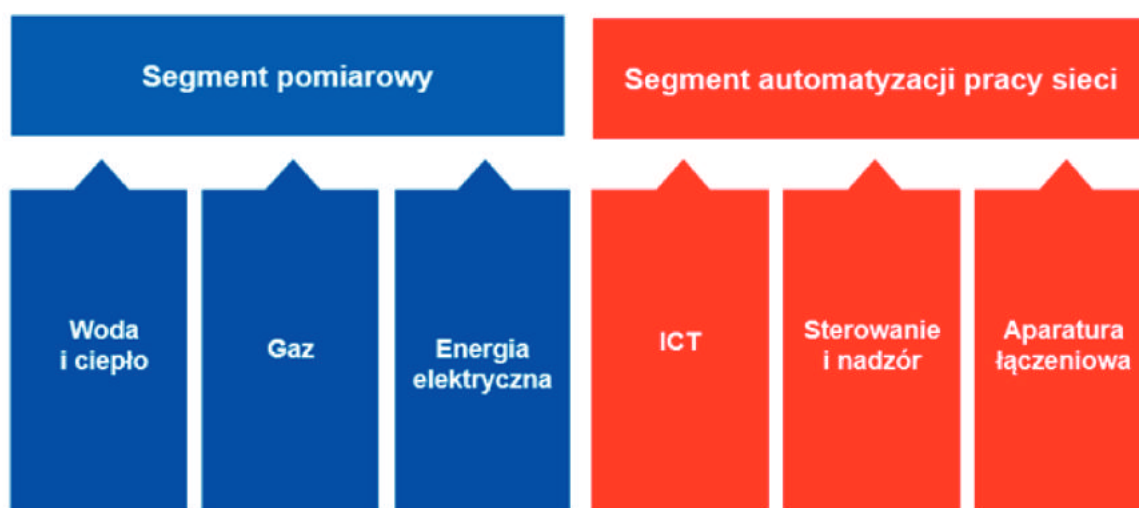
1.2 STRATEGIA I STANDARDY ZARZĄDZANIA

MODEL BIZNESOWY

Działalność grupy Apator koncentruje się na dostarczaniu nowoczesnych urządzeń i rozwiązań z obszaru opomiarowania mediów i automatyzacji pracy sieci energetycznych.

Model biznesowy grupy Apator w 2016 r.

STRATEGIA BIZNESOWA

Grupa Apator działa zgodnie z głównymi kierunkami strategicznymi przyjętymi lata 2014 – 2019.

Cele strategiczne na lata 2014-2019

Miejsce w łańcuchu wartości

- > Polska: rozwój w obszarze systemów teleinformatycznych oraz współpracujących z nimi urządzeń umożliwiających zdalne monitorowanie, sterowanie i odczyt,
- > Pozostałe rynki: rozwój w obszarze urządzeń inteligentnych, współpraca z partnerami w zakresie integracji systemów.

Zasięg geograficzny

- > Polska: lider pod względem udziału w rynku (miejsce 1-3) we wszystkich liniach biznesowych,
- > CIS, CEE i UE: wiodący, uznany dostawca z widocznym, stabilnym udziałem w wybranych perspektywicznych rynkach,
- > Pozostałe rynki: dostarczanie wyrobów i usług bez angażowania znaczących zasobów R&D.

Cele strategiczne 2014-2019	Realizacja 2016 rok
Zmiana modelu biznesowego w 2014 r.	Konsekwentny rozwój grupy Apator w obszarze submeteringu, meteringu i smart gridu
Docelowy poziom przychodów powyżej PLN 1,5 mld (średnioroczny wzrost 15,1%)	Przychody: PLN 868 mln, wzrost o 13% r/r
Średnioroczna stopa wzrostu EBITDA w przedziale 10%-15%	EBITDA: PLN 109 mln, spadek o 2% r/r
Ponad 60% przychodów z rynków zagranicznych	Udział eksportu 50% - większa niezależność grupy od polskiego sektora energetycznego
50% EBITDA z sektora dystrybucji energii elektrycznej	25% EBITDA z sektora dystrybucji energii elektrycznej

Cele finansowe strategii oraz poziom ich realizacji w 2016 r.

Grupa Apator kontynuuje realizację strategii rozwoju, zarówno organicznego (uwzględniającego poszerzanie portfolio produktowego, jak i zasięgu geograficznego działalności), jak i w oparciu o akwizycje (stała penetracja rynków europejskich w celu poszukiwania możliwości akwizycyjnych).

Szczegółowe perspektywy rozwoju działalności w poszczególnych liniach biznesowych prezentujemy w Sprawozdaniu Zarządu z działalności grupy Apator.

MISJA, WIZJA, WARTOŚCI

G4-56

Zgodnie z wizją grupy Apator **chcemy pełnić rolę wiodącego dostawcy systemów i urządzeń pomiarowo – odczytowych** dla wszystkich rodzajów mediów, ze szczególnym uwzględnieniem sektora dystrybucji energii elektrycznej.

Naszą misją jest pełnienie roli partnera podmiotów zarządzających infrastrukturą dystrybucyjną wszystkich rodzajów mediów energetycznych w zakresie rozwoju i dostaw innowacyjnych, zgodnych z otwartymi standardami systemów, urządzeń i usług zapewniających efektywną i bezpieczną eksploatację majątku sieciowego.

Bezpieczeństwo i odpowiedzialność społeczna są wyznacznikiem naszego działania.

Kulturę naszej organizacji kształtujemy w oparciu o 3 kluczowe kompetencje, stanowiące zespół wartości i zasad wyznaczających standardy naszej codziennej pracy.

> ORIENTACJA BIZNESOWA

Nastawienie na osiągnięcie i wzrost wyników biznesowych, stałe poszukiwanie rozwiązań usprawniających i rozwijających biznes firmy.

> ZAANGAŻOWANIE

Entuzjazm, energia w działaniu, gotowość do realizacji zadań poza wąskim zakresem obowiązków, proaktywność, identyfikacja z firmą, jej strategią i celami.

> WSPÓŁPRACA

Budowanie relacji opartych na otwartości, zaufaniu i szacunku, partnerstwo i umiejętność pracy w zespole, kultura osobista i empatia w relacjach z innymi.

STANDARDY ZARZĄDZANIA

Spółki grupy Apator objęte raportem prowadzą działalność zgodnie z przyjętym **Zintegrowanym Systemem Zarządzania** obejmującym:

- › politykę w zakresie zarządzania jakością,
- › politykę w zakresie zarządzania środowiskowego,
- › politykę w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Systemy Zarządzania są dostosowane do specyfiki działalności spółek i opierają się o wymagania następujących norm:

- › PN-EN ISO 9001:2009
- › PN-EN ISO14001:2005
- › PN-N-18001:2004
- › PN ISO/IEC 27001:2014-12*

*wdrożono w spółkach Apator i Apator Metrix

Realizacja i doskonalenie polityk zarządzania opiera się o coroczne **Plany celów i zadań**, które pracownicy są zobowiązani realizować i które w ramach cyklicznych przeglądów są monitorowane i uaktualniane.

Apator SA, jako spółka zarządzająca grupą kapitałową, zobowiązała się do przestrzegania zasad **ładu korporacyjnego**, które ujęte zostały w zbiorze „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” (uchwalone na mocy Uchwały Nr 26/1413/2015 Rady GPW z dn. 13.10.2015 r.). Niniejsze zasady były przez Apator w 2016 r. stosowane, z wyjątkiem II.Z.3 (tylko jeden członek RN spełnia kryterium niezależności).

Spółki grupy kapitałowej Apator SA są niezależnymi podmiotami a współpraca w ramach grupy wynika z Umowy o współpracy z 2011 r. zawierającej:

- › główne założenia współpracy,
- › zasady stosowania wspólnych, jednolitych zasad zarządzania,
- › założenia spójnego systemu przepływu informacji w ramach GK Apator,
- › bezwzględny obowiązek wdrożenia i stosowania wytycznych korporacyjnych.

Zarządzanie ładem korporacyjnym w ramach grupy Apator uwzględnia **odmienną strukturę systemów zarządzania** w poszczególnych spółkach grupy Apator oraz **różnice wynikające z kultury organizacyjnej poszczególnych spółek**.

We wszystkich krajowych spółkach GK Apator obowiązuje **jednolity ład korporacyjny**. Nadzór właścicielski odbywa się poprzez ustanowione prawo wewnętrzne w formie wytycznych korporacyjnych, działalność komitetów powołanych w ramach grupy Apator, kontroling oraz działania CFO.

Działania podejmowane w celu realizacji wspólnej polityki korporacyjnej:

- › przełożenie strategii na Długoterminowe i Krótkoterminowe Inicjatywy Strategiczne – cele ISO według jednolitego schematu,
- › współpraca w ramach działania komitetów np.: Komitet Sterujący GK Apator (liderzy linii biznesowych), Komitet Produkcji, Komitet ds. Ryzyk Finansowych, Komitet Pełnomocników ISO,
- › organizacja struktury korporacyjnej poprzez wspólne inicjatywy: finansowe, IT i HR.

| Szczegółowe zasady ładu korporacyjnego oraz raport na temat przestrzegania Kodeksu Dobrych Praktyk na www.apator.com

Najważniejsze zmiany i inicjatywy związane z systemem zarządzania w Apator SA w 2016 roku:

- > reorganizacja struktury organizacyjnej, powołanie członka zarządu i jednocześnie dyrektora zarządzającego biznesem automatyzacji pracy sieci,
- > wdrożenie normy 27001 potwierdzonego uzyskaniem certyfikatu,
- > doskonalenie procesu zarządzania ryzykiem,
- > szkolenie dla Pełnomocników Systemu Zarządzania, audytorów i organizatorów procesów z zakresu wymagań nowego wydania normy ISO 9001.

ETYKA

G4-S6, G4-S04

Kodeks etyczny grupy Apator, obowiązujący od 2012 roku, stanowi **zbiór nadrzędnych dla grupy Apator wartości i norm, które wpierają realizację celów biznesowych i budują właściwe relacje z otoczeniem**. To zespół zarówno powszechnych, obowiązujących w naszych społeczeństwie zasad, jak i naszych firmowych standardów, które są - w naszej ocenie - oczekiwane przez akcjonariuszy GK Apator, naszych klientów i partnerów biznesowych.

Zapisy kodeksu etycznego obowiązują w spółce Apator SA i w krajowych spółkach zależnych. Jest on dostępny w naszym intranecie oraz na www.apator.com/pl/grupa-apator/csr/etyka

Apator SA wdrożył także zasady „**Polityki przeciwdziałania nadużyciom**” w celu przeciwdziałania zachowaniom stanowiącym naruszenie przepisów obowiązującego prawa (w tym praktykom korupcyjnym) lub naruszenia wartości i zasad obowiązujących w spółce.

W celu przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji Apator SA określił i stosuje **Zasady równego traktowania pracowników w zatrudnieniu** (zapisy w ramach Regulaminu pracy Apator SA).

Apator SA przyjął i stosuje się do zasad określonych jako „**Ogólne zasady działalności reklamowej i promocyjnej w Apator SA**” deklarując, iż w działalności reklamowej, marketingowej, sponsoringowej oraz promocyjnej będzie stosować bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa, kierując się dobrymi obyczajami, ideą odpowiedzialności społecznej oraz zasadami uczciwej konkurencji.

Szczegółowe zasady naszej działalności w obszarze reklamy i promocji są dostępne na: www.apator.com/pl/grupa-apator/csr/etyka

STRATEGIA SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI BIZNESU

Strategia CSR obowiązująca w spółce Apator określa cele organizacji stanowiące wsparcie w realizacji strategii biznesowej, w odniesieniu do głównych grup interesariuszy firmy.

Cele priorytetowe	
Cele w stosunku z dostawcami i klientami	Apator SA dostawcą bezpiecznych produktów > wytwarzanie produktów zapewniających bezpieczeństwo użytkowników.
	Apator SA gwarantem wysokiej jakości wyrobów i usług > podnoszenie satysfakcji klientów, odpowiedzialny marketing i etyczna reklama, ochrona danych osobowych.
	Apator SA partnerem biznesowym dbającym o etykę w łańcuchu dostaw > współpraca z dostawcami promującymi etyczne postawy i dbanie o bycie etycznym partnerem biznesowym.

Cele w stosunkach z pracownikami	Apator SA dobrym pracodawcą > zapewnienie wysokiej kultury organizacyjnej firmy, stanie na straży etycznych zachowań pracowników, inwestowanie w rozwój pracowników, zapewnienie dobrych warunków w miejscu pracy oraz dodatkowych benefitów.
Cele w stosunkach ze społeczeństwem	Apator SA mecenasem kultury i sztuki > popularyzacja kultury i sztuki poprzez wspieranie wydarzeń artystycznych o charakterze lokalnym, jak i zasięgu ogólnopolskim, działalność dobroczynna i stypendialna. Apator SA inwestorem w rozwój branży elektroenergetycznej > członkostwo firmy w organizacjach, które działają na rzecz wypracowania najlepszych rozwiązań technologicznych i standardów komunikacyjnych dla krajowego rynku elektroenergetycznego.
Cele w zakresie ochrony środowiska	Apator SA nie szkodzi środowisku > minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko poprzez optymalizację procesów produkcyjnych, w tym racjonalizację zużycia surowców, zarządzanie odpadami i substancjami niebezpiecznymi, wykorzystywanie w procesie produkcyjnym nowych ekologicznych technologii. Apator SA promotorem postaw ekologicznych > zwiększanie świadomości ekologicznej pracowników poprzez organizowanie akcji na rzecz ochrony środowiska.
Cele dodatkowe	
Wzmacnianie dialogu z interesariuszami	> wypracowanie mechanizmów pozwalających na sprawną i skuteczną komunikację z interesariuszami, doskonalenie procesu dialogu.
Wspieranie mechanizmów zarządzania polityką CSR w grupie Apator	> budowanie sprawnego i skutecznego zarządzania społeczną odpowiedzialnością w grupie Apator.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

G4-DMA, G4-2

Zarządzanie ryzykiem w Apator SA oparte jest o **wytyczne normy ISO 31000 i zintegrowane z systemem zarządzania**. Głównym jego celem jest zwiększanie efektywności organizacji poprzez świadome podejmowanie ryzyka, utrzymywanie ryzyka w ustalonych granicach oraz wykorzystywanie pojawiających się szans.

Obejmuje ono działania związane z:

- > identyfikacją i analizą potencjalnych zdarzeń mogących wpłynąć na realizację celów biznesowych spółki oraz procesów biznesowych, projektów i inicjatyw przez nią realizowanych,
- > określaniem planów postępowania z ryzykiem,
- > monitorowaniem i raportowaniem ryzyka,
- > rejestracją incydentów.

Przyjęte w spółce **Procedura i Instrukcja Zarządzania Ryzykiem** oraz **Metodyka Oceny Ryzyka** poprzez kompleksowość proponowanych rozwiązań i zaangażowanie na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej zapewniają:

- > jednolite i systemowe podejście do zarządzania ryzykiem w całej organizacji,
- > podział odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem adekwatny do menedżerskiego stopnia istotności i realizowanych celów i zadań,
- > integrację wiedzy o ryzykach z poszczególnych jej obszarów.

W spółce zidentyfikowano następujące rodzaje ryzyka:

- > ryzyka strategiczne związane z podejmowaniem decyzji strategicznych, realizacją przyjętej strategii oraz zmiennością otoczenia zewnętrznego,
- > ryzyka operacyjne mające źródła wewnątrz organizacji, związane z prowadzeniem bieżącej działalności, przebiegiem procesów i stanem aktywów,
- > ryzyka finansowe związane z realizacją wyniku finansowego oraz ze strukturą i kondycją finansową,
- > ryzyka bezpieczeństwa informacji związane z utratą poufności, ograniczeniem dostępności i naruszeniem integralności informacji,
- > środowiskowe,
- > BHP,
- > regulacyjne i zgodności.

W celu ograniczenia ryzyka związanego z kształtowaniem się zmiennych stóp procentowych oraz kursów ujednolicono zasady zabezpieczania ryzyka kursowego i odsetkowego w całej grupie kapitałowej Apator SA.

Ocena zarządzania ryzykiem, zgodnie ze statutem spółki, należy do kompetencji Rady Nadzorczej Apator SA.

Szczegółowy opis ryzyk, sposoby i działania ograniczania ich wpływu na działalność grupy kapitałowej Apator zostały sprecyzowane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności GK Apator

SKŁAD GRUPY APATOR

A stylized icon featuring three blue human silhouettes on the left and a red industrial structure with two towers on the right, all set against a white background.

[illegible]

Ponadto, na dzień sporządzenia raportu, planowane jest połączenie poprzez wniesienie całego majątku spółki iMeters sp. z o.o. do Apator Telemetry sp. z o. o.

STRUKTURA SPÓŁEK GRUPY

Struktura organizacyjna poszczególnych spółek wchodzących w skład grupy Apator jest zróżnicowana i optymalnie dostosowana do skali i profilu prowadzonej przez nie działalności.

Struktura organizacyjna spółek ujętych w raporcie:

Apator SA

Spółką kieruje i nadzoruje Prezes Zarządu – Dyrektor Generalny. W Apator SA funkcjonuje 5 pionów, kierowanych przez dyrektorów pionów:

- **pion operacyjny** - nadzór nad wydziałami produkcyjnymi, technologicznymi i zarządzania jakością,
- **pion łączeniowy** – realizacja strategii rozwoju, nadzór nad biurami rozwoju i biurami sprzedaży przypisanymi danej linii biznesowej,
- **pion pomiarowy** – realizacja strategii rozwoju, nadzór nad biurami rozwoju i biurami sprzedaży przypisanymi danej linii biznesowej,
- **pion finansowy** – zarządzanie zasobami finansowymi w oparciu o funkcjonujące działy księgowości, podatków, kontrolingu i skarbu,
- **pion informatyki** – nadzór nad rozwojem systemów IT i wdrażanie standardów IT w grupie kapitałowej.

Apator Metrix SA

Spółka z siedzibą główną w Tczewie jest zarządzana przez dwóch członków Zarządu i funkcjonuje w podziale na 3 piony:

- **rozwoju:** obejmuje Dział Rozwoju Produktu oraz Dział Sprzedaży i Marketingu,
- **produkcyjny:** obejmuje Dział Produkcji, Technologii Produkcji, Zakupów i Logistyki, Zapewnienia Jakości, Legalizacji,
- **administracyjny:** obejmuje Dział Księgowości, Kadr, Płac i Organizacji, Informatyki.

Spółką bezpośrednio zależną od Apator Metrix jest GWi Ltd. z siedzibą w Coventry, w Wielkiej Brytanii - producent i dystrybutor rozwiązań w zakresie opomiarowania gazu. Apator Metrix posiada także pośredni udział poprzez GWi w słoweńskiej spółce INDA d.o.o., również działającej w linii opomiarowania gazu.

Apator Powogaz SA

Spółka z siedzibą główną w Poznaniu oraz oddziałem w Krakowie, tworzy grupę kapitałową Apator Powogaz, w której skład wchodzi także:

- Apator Telemetry: producent innowacyjnych systemów radiowego odczytu danych, przeznaczonych dla sieci ciepłowniczych, energetycznych wodociągowych i gazowniczych.
- Apator Metra Šumperk – producent aparatury kontrolno-pomiarowej z Republiki Czeskiej, który umożliwił rozszerzenie asortymentu o podzielniki kosztów ogrzewania.
- Apator Metroteks - dystrybutor wodomierzy i ciepłomierzy na rynku ukraińskim.
- Teplovodomer - dystrybutor wodomierzy i ciepłomierzy na rynku rosyjskim.
- Apator Miitors ApS - centrum kompetencji ultradźwiękowych w Danii, jednostka badawczo-rozwojowa wykorzystująca technologię ultradźwiękową w obszarze opomiarowania wody i ciepła.

Apator Powogaz SA jest zarządzany przez dwóch członków Zarządu i funkcjonuje w oparciu o 9 pionów:

1. Pion Dyrektora ds. Sprzedaży i Marketingu
2. Pion Dyrektora Technicznego
3. Pion Dyrektora Finansowego - Głównej Księgowej
4. Pion Dyrektora ds. Metrologii

5. Pion Dyrektora ds. Produkcji
6. Pion Dyrektora ds. Eksportu
7. Pion Dyrektora Oddziału
8. Dyrektor ds. Ukrainy
9. Pion Dyrektora ds. Strategii Produktowej

WŁADZE

G4-34

Władze Apator SA i spółek grupy Apator składają się z:

1. Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy
2. Rady Nadzorczej
3. Zarządu

Spółki grupy Apator kierowane są bezpośrednio przez Zarządy Spółek (powołane przez Rady Nadzorcze Spółek), które działają zgodnie z przyjętą strategią grupy Apator.

| Składy Zarządów i Rad Nadzorczych spółek grupy Apator dostępne na stronie www.apator.com

Zmiany Zarządu Apator SA

Struktura władz Apator SA na dzień 31 grudnia 2016 r.

WALNE ZGROMADZENIE

Rada Nadzorcza

Janusz Niedźwiecki,
Mariusz Lewicki, Janusz Marzygliński, Danuta Guzowska, Kazimierz Piotrowski, Marcin Murawski

Zarząd

Andrzej Szostak,
Piotr Nowak
Piotr Dobrowolski

Do dnia 21 lutego 2016 roku Zarząd Apator SA działał w składzie dwuosobowym:

1. Andrzej Szostak - Prezes Zarządu,
2. Piotr Nowak - Członek Zarządu.

W dniu 18 lutego 2016 roku, Rada Nadzorcza Apator SA podjęła decyzję o powołaniu z dniem 22 lutego 2016 roku Piotra Dobrowolskiego do pełnienia funkcji Członka Zarządu.

Począwszy od **22 lutego 2016 roku do 31 grudnia 2016 r.** Zarząd Apator SA działał w następującym składzie trzyosobowym:

1. Andrzej Szostak - Prezes Zarządu,
2. Piotr Nowak - Członek Zarządu,
3. Piotr Dobrowolski - Członek Zarządu.

W dniu 15 grudnia 2016 r. Rada Nadzorcza powołała z dniem 1 stycznia 2017 r. Agnieszkę Nosal w skład Zarządu Apator SA na obecną wspólną kadencję. Następnie z dniem 27 lutego 2017 r. Piotr Dobrowolski złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu Apator SA. W związku z powyższym od **28 lutego 2017 r.** Zarząd działa w następującym trzyosobowym składzie:

1.	Andrzej Szostak	–	Prezes Zarządu,
2.	Piotr Nowak	–	Członek Zarządu,
3.	Agnieszka Nosal	–	Członek Zarządu.

W dniu **12 czerwca 2017 r.** do Zarządu spółki został powołany Arkadiusz Chmielewski, który objął stanowisko Członka Zarządu - Dyrektora Zarządzającego Biznesem Opomiarowania Gazu. Obecny skład Zarządu Apator SA prezentuje się następująco:

1.	Andrzej Szostak	–	Prezes Zarządu,
2.	Piotr Nowak	–	Członek Zarządu,
3.	Agnieszka Nosal	–	Członek Zarządu.
4.	Arkadiusz Chmielewski	–	Członek Zarządu.

Obecna kadencja Zarządu kończy się w dniu odbycia Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w 2019 roku.

Rada Nadzorcza

Skład Rady Nadzorczej Apator SA w 2016 roku prezentował się następująco:

1.	Janusz Niedźwiecki	–	Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2.	Mariusz Lewicki	–	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
3.	Janusz Marzygłowski	–	Członek Rady Nadzorczej,
4.	Danuta Guzowska	–	Członek Rady Nadzorczej,
5.	Kazimierz Piotrowski	–	Członek Rady Nadzorczej,
6.	Marcin Murawski	–	Członek Rady Nadzorczej.

Komitet Audytu

Kierując się potrzebą zapewnienia odpowiedniego poziomu nadzoru nad działalnością Spółki, szczególnie w zakresie sprawozdawczości finansowej, w ramach działalności Rady Nadzorczej Apator SA funkcjonuje Komitet Audytu, który jest organem doradczym Rady.

Celem funkcjonowania Komitetu Audytu jest **współpraca z biegłymi rewidentami** oraz **doradztwo** na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach dotyczących:

- jednostkowej i skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej,
- kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem.

Do głównych zadań Komitetu Audytu należy monitorowanie:

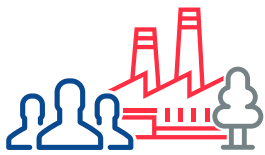
- procesu sprawozdawczości finansowej (badanie przyjętych standardów rachunkowości, obiegu informacji, sporządzanych dokumentów i planowanych zmian w tym zakresie),
- skuteczności systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem,
- wykonywania czynności rewizji finansowej,
- niezależności biegłego rewidenta do badania sprawozdań finansowych.

Sprawozdanie z działalności Komitetu Audytu za dany rok obrotowy stanowi część Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej i jest dostępny na stronie www.apator.com

Skład ciał nadzorczych i kadry kierowniczej z podziałe na kategorie płci i wieku (zgodnie ze wskaźnikiem **G4-LA12**) zamieszczono w Dziale **MIEJSCE PRACY – RÓŻNORODNOŚĆ**.

1.4 NASZE OTOCZENIE

IDENTYFIKACJA I PRIORYTYZACJA INTERESARIUSZY

G4-24, 25, 26, 27

W swojej działalności spółki grupy Apator wchodzą w interakcje z różnymi grupami osób i chcą świadomie kształtować te relacje. Dlatego też w toku prac poprzedzających opracowanie raportu społecznego w 2015 roku, dokonaliśmy analizy naszych interesariuszy w celu identyfikacji grup, osób oraz instytucji, na jakie grupa Apator wpływa oraz tych, które mają wpływ na naszą działalność. Uwzględniliśmy zarówno kontekst wewnętrzny, jak i zewnętrzny organizacji - efektem prac jest szczegółowa mapa naszych interesariuszy.

W 2015 r. przeprowadziliśmy Badanie percepcji interesariuszy w formie badania ankietowego, którym objęto interesariuszy wewnętrznych (pracownicy Apator SA) oraz interesariuszy zewnętrznych (klienci, partnerzy biznesowi, dostawcy, instytucje współpracujące z naszą firmą, partnerzy społeczni i stypendyści). Celem badania było ustalenie, jak nasi interesariusze postrzegają kwestie CSR w odniesieniu do naszej działalności i jakie tematy powinny być poruszone w raporcie społecznym. Opracowując niniejszy raport uwzględniliśmy postulaty naszych interesariuszy.

FORMY DIALOGU

RODZAJ INTERESARIUSZA	CELE KOMUNIKACJI	FORMY KOMUNIKACJI	PODSTAWY IDENTYFIKACJI
Kluczowe grupy interesariuszy			
Inwestorzy, analitycy giełdowi, dziennikarze mediów biznesowych	Rzetelne i uczciwe komunikowanie i raportowanie o aktualnej sytuacji grupy kapitałowej - zgodnie z wymogami, regulacjami i dobrymi praktykami obiegu informacji dla spółek na rynku regulowanym.	Raporty bieżące, sprawozdania finansowe, konferencje, spotkania, newslettery, strona www, profil społecznościowy na FB.	Dla Apator SA, jako spółki notowanej na GPW, budowanie relacji z inwestorami i analitykami jest priorytetem.

RODZAJ INTERESARIUSZA	CELE KOMUNIKACJI	FORMY KOMUNIKACJI	PODSTAWY IDENTYFIKACJI
Klienci	Prezentacja oferty produkto- wej i warunków współ- pracy handlowej.	Spotkania bezpośrednie, targi, konferencje, szkolenia, newslettery, strona www, profil społecznościowy na FB.	GK Apator realizuje cele biznesowe poprzez dostar- czanie klientom rozwiązań i produktów spełniających ich oczekiwania i potrzeby.
Pracownicy	Komunikowanie celów orga- nizacji, prezentacja aktualnej sytuacji firmy i wyników finansowych, zmian orga- nizacyjnych i personalnych, działań socjalnych etc.	Spotkania Zarządu Apator SA z pracownikami, portal pra- cowniczy HRsys, magazyn wewnętrzny „Flesz Apa- tora”, firmowy radiowęzeł w Apator SA, newslettery, strona www, profil społecz- nościowy na FB	GK Apator realizuje cele biznesowe dzięki zaangażo- waniu i kompetencjom swoich pracowników.
Dostawcy	Wymiana wiedzy i komuni- kacja wzajemnych oczę- kiwań w celu skutecznej współpracy.	Cykliczne spotkania i prezentacje, audyty, strona www, profil społeczności- wy na FB.	GK Apator realizuje cele biznesowe poprzez wybór wiarygodnych i spełniają- cych określone wymagania jakościowe partnerów przy uwzględnieniu wymagań cenowych.

Pozostałe grupy interesariuszy

Regulatorzy, organizacje branżowe, instytucje finan- sowe	Działania na rzecz kształ- towania i rozwoju rynku dystrybucji mediów - promowanie efektywnych rozwiązań i technologii.	Uczestnictwo w spotka- niach konsultacyjnych, konferencjach, sympozjach.	GK Apator działa zgodnie z wymogami prawa i dobry- mi obyczajami, dzieląc się wiedzą i dobrymi praktyka- mi na rzecz rozwoju nowych technologii i efektywnego zarządzania mediami użyt- kowymi.
Media	Świadome kształtowanie wizerunku firmy i marki poprzez informowanie oto- czenia rynkowego o działal- ności firmy.	Materiały i informacje pra- sowe, artykuły branżowe, konferencje prasowe, strona www, profil społeczności- wy na FB.	GK Apator współpracuje z mediami branżowymi, specjalistycznymi oraz lokalnymi biorąc udział w wymianie wiedzy eks- perckiej, promując swoje wyroby, prezentując efekty działalności biznesowej i po- zabiznesowej, kształtując wizerunek marki na rynku.
Lokalne władze (samorząd, powiat, gmina)	Wzajemna komunikacja celów działalności, współ- praca na rzecz rozwoju organizacji w zgodzie z potrzebami lokalnej spo- łeczności i oczekiwaniami samorządów.	Spotkania bezpośrednie, udział w lokalnych wydarze- niach, strona www.	Spółki grupy Apator działa- jąc w obszarze podległym samorządom współpra- cują z lokalnymi władzami na rzecz sukcesywnego rozwoju biznesu i lokalnych społeczności.
Instytucje społeczne, orga- nizacje non- profit, otoczenie społeczne	Zacieśnianie i realizacja współpracy z organizacjami na rzecz wartościowych inicjatyw społecznych.	Bieżąca współpraca przy re- alizacji projektów, konferen- cje i spotkania, strona www, profil społecznościowy na FB, magazyn „Flesz Apatora”	Spółki grupy Apator wcho- dzą w relacje biznesowe i pozabiznesowe z lokalnymi instytucjami wspierając wartościowe inicjatywy, przekazując darowizny na rzecz organizacji realizują- cych misje społeczne.

RODZAJ INTERESARIUSZA	CELE KOMUNIKACJI	FORMY KOMUNIKACJI	PODSTAWY IDENTYFIKACJI
Środowisko naukowe, ośrodki edukacji publicznej, instytuty badawcze	Wymiana wiedzy i doświadczeń, zacieśnianie współpracy i realizacja wspólnych projektów naukowych i biznesowych, popularyzacja nauki, prezentacja działalności firmy.	Bieżąca współpraca przy realizacji projektów, konferencje i spotkania.	Współpraca między środowiskiem naukowym i biznesem służy rozwojowi przedsiębiorstwa i nauki, jest impulsem do rozwoju nowych technologii i produktów. Wśród studentów i absolwentów uczelni spółki grupy Apator rekrutują pracowników.
Stypendyści, uzdolniona młodzież, ich rodziny i nauczyciele	Promocja idei i zasad programu stypendialnego, budowanie motywacji dla rozwoju pasji i zainteresowań.	Bieżący kontakt przy realizacji programu stypendialnego, współpraca przy realizacji projektów naukowych i artystycznych, spotkania bezpośrednie, prezentacje i wywiady, firmowa strona www oraz strona dedykowana programowi Pasjopolis, profile społecznościowe (firmowy i stypendialny), magazyn „Flesz Apatora”	Stypendyści są bezpośrednimi beneficjentami wsparcia kierowanego przez Apator SA, program Pasjopolis to także narzędzie dla rodziców stypendystów i ich nauczycieli do motywowania młodych ludzi do dalszego rozwoju.

APATOR NA RZECZ ROZWOJU BRANŻY

G4-16

Apator SA

Spółka Apator aktywnie uczestniczy w konsultacjach dotyczących perspektyw rozwoju idei smart grids i smart metering w Polsce, jak również monitoruje działania podejmowane na szczeblu europejskim.

Organizacjami działającymi na rzecz wsparcia procesów badawczych i rozwojowych dotyczących wdrożeń smart grids w Polsce, w których prace włącza się Apator, są: Konsorcjum Smart Power Grids Polska, Sekcja Inteligentne Sieci Energetyczne przy Krajowej Izbie Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji, Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej oraz branżowe think-tanki eksperckie.

Główną barierą dla rozwoju technologii smart metering w Europie jest brak jednolitych standardów, stąd wiele inicjatyw mających na celu kształtowanie europejskich standardów w tym zakresie. Apator SA jest członkiem następujących branżowych organizacji o zasięgu międzynarodowym:

- > ESMIG (European Smart Metering Industry Group) - zrzeszenie firmy europejskich, dostawców produktów, technologii i usług informatycznych związanych z zarządzaniem energią, opiniujące m.in. aspekty prawne i metrologiczne dotyczące wdrożenia w Europie inteligentnych sieci energetycznych.
- > OSGP Alliance - niezależna światowa organizacja, która promuje protokół dla inteligentnej sieci odczytowej (OSGP) oraz powiązanych z nim usług i infrastruktury dla inteligentnych aplikacji sieciowych.
- > G3-PLC Alliance – organizacja działająca na rzecz upowszechnienia standardu komunikacyjnego G3-PLC.
- > PRIME Alliance – organizacja skupiająca się na rozwoju nowej otwartej, publicznej i niezastrzeżonej technologii telekomunikacyjnej, która będzie wspierać nie tylko funkcjonalność inteligentnych systemów pomiarowych, ale także postęp w kierunku smart grid.

Ponadto Apator SA działa w ramach:

- > Regionalnej Agencji Poszanowania Energii w Toruniu,
- > Stowarzyszenia Elektryków Polskich,
- > Stowarzyszenia Eksporterów Polskich.

Apator Metrix SA

Spółka działa aktywnie na rzecz rozwoju branży gazowniczej będąc członkiem następujących organizacji:

- > Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego – organizacja, która inspirowała przedsięwzięcia naukowo-techniczne i organizacyjne na rzecz gospodarki kraju, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.
- > Izba Gospodarcza Gazownictwa - tworzy gazowniczy lobbying, propaguje nowoczesną wiedzę techniczno-ekonomiczną, współdziała w ustalaniu programów rozwoju branży gazowniczej.
- > FacoGaz - Stowarzyszenie Europejskich Producentów Gazomierzy.

Apator Powogaz SA

Spółka jest członkiem następujących organizacji:

- > Stowarzyszenie Polskich Firm Rozliczających Media – pełni rolę doradztwa i szerzy wiedzę w zakresie racjonalnych sposobów rozliczania ciepła za pomocą podzielników kosztów ogrzewania. Rekomenduje także zmiany w prawie energetycznym w tym obszarze.
- > Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

1.5 NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

W 2016 r. otrzymaliśmy następujące nagrody i wyróżnienia:

Apator Orłem Eksportu w województwie kujawsko-pomorskim

Apator został uhonorowany nagrodą ORZEŁ EKSPORTU w kategorii NAJLEPSZY EKSPORTER w województwie kujawsko –pomorskim. Nagroda co roku trafia do najlepszej firmy eksportowej w regionie, która – jak podaje organizator - ma „wytrobną i silną pozycję na rynku eksportowym” oraz zanotowała co najmniej 100 mln zł przychodów ze sprzedaży w roku poprzedzającym zgłoszenie do konkursu.

Regionalne Orły Eksportu to ogólnopolski cykl wydarzeń (konkurs jest tylko jednym z nich), których celem jest ożywienie krajowego eksportu, promocja lokalnych eksporterów oraz dyskusja ekspertów na temat najciekawszych rynków zbytu i sektorów z największym potencjałem eksportowym. Organizatorem wydarzenia jest redakcja „Rzeczpospolitej”.

ACANTHUS AUREUS na Międzynarodowych Targach Energetyki Expopower 2016

Nagrody ACANTHUS AUREUS stały się już tradycją targów organizowanych przez Międzynarodowe Targi Poznańskie. Z tegorocznej edycji poznańskiej imprezy Apator wrócił z kolejną już nagrodą ACANTHUS AUREUS, którą nagradzane są firmy wyróżniające się organizacją i designem stoiska promocyjnego. Kapituła konkursu ocenia ekspozycje targowe pod kątem jak najlepszego odzwierciedlenia strategii marketingowej firmy.

Apator w rankingu „Panorama 20-lecia Złotej Setki”

Złota Setka to ranking najlepszych przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim ogłaszany corocznie przez wydawcę „Gazety Pomorskiej”. Firmy oceniane są w kilku kategoriach m.in. pod względem wyników finansowych, skali eksportu oraz poziomu innowacyjności. W tegorocznej, jubileuszowej edycji rankingu dodatkowo nagrodzono firmy, które najczęściej stawały na podium i otrzymywały najwyższe lokaty w ciągu ostatnich 19 lat istnienia rankingu. Wśród laureatów jest także Apator.

GK Apator wśród PEREŁ POLSKIEJ GOSPODARKI

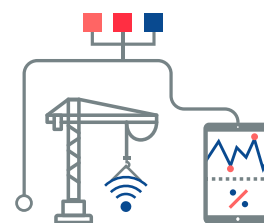
Grupa Apator została wyróżniona certyfikatem w rankingu polskich przedsiębiorstw, uzyskując tytuł PERŁA POLSKIEJ GOSPODARKI w kategorii PERŁY DUŻE. Organizatorzy rankingu (magazyn „Polish Market” we współpracy z gronem naukowców SGH w Warszawie) nagrodzili Apator za konsekwentną realizację polityki i strategii przedsiębiorstwa oraz pozycję lidera wśród najbardziej dynamicznych i najbardziej efektywnych przedsiębiorstw w Polsce.

2. BIZNES

2.1 NASZE PRODUKTY

ROZWÓJ I INNOWACJA

Grupa Apator dostarcza na rynek nowoczesne urządzenia oraz systemy pomiarowo-odczytowe dla wszystkich rodzajów mediów (energia elektryczna, woda, gaz, ciepło) oraz rozwiązania z obszaru automatyki i rozdziału energii.

Wdrażamy autorskie rozwiązania dzięki działalności własnych biur R&D oraz pozyskując technologie poprzez akwizycję przedsiębiorstw technologicznych lub kooperację z dostawcami rozwiązań.

- > Wprowadzamy na rynek nowoczesne technologie dla efektywnego wykorzystania mediów.
- > Rozwijamy inteligentne technologie dla efektywnej i bezpiecznej eksploatacji sieci dystrybucyjnych.
- > Elastycznie odpowiadamy na potrzeby rynku.

NASZE WYZWANIA do 2019 r.

1. Konsekwentny rozwój grupy Apator w obszarze submeteringu, meteringu oraz smart grid.
2. Optymalizacja procesów produkcyjnych.
3. Integracja rozwiązań i uzyskanie synergii produktowych w ramach grupy kapitałowej.
4. Zarządzanie innowacjami.

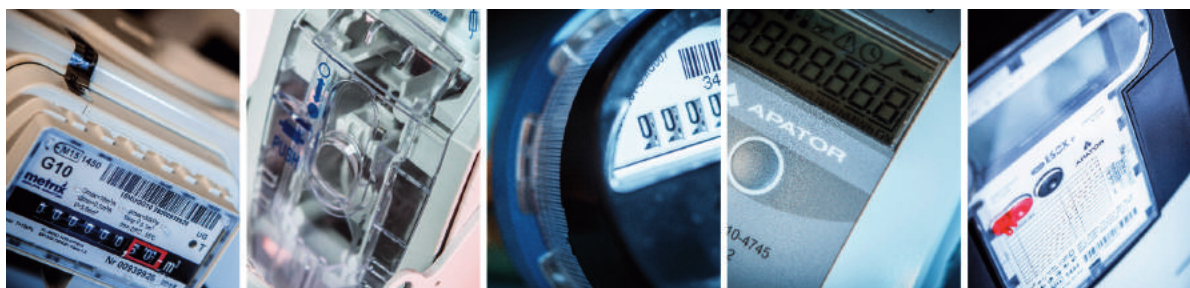
Grupa kapitałowa Apator

		2015	2016
Capex (tys. zł)	Rzeczowe i niematerialne wydatki inwestycyjne	45 782	42 493

SKALA PRODUKCJI

Produkty spółek grupy Apator w 2016 r. trafiły do klientów w ponad 70 krajach. Mają zastosowanie w sieci elektroenergetycznej, wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej i gazowniczej dokonując precyzyjnego pomiaru mediów użytkowych oraz zabezpieczając sieć elektroenergetyczną przed skutkami zwarć i przeciążeń.

W 2016 r. w naszych zakładach produkcyjnych powstało:

1,0 mln	530 tys.	2,0 mln	78 tys.	1,7 mln
gazomierzy	rozłączników izolacyjnych	wodomierzy	ciepłomierzy	liczników energii elektrycznej

BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTU

G4-DMA

Apator SA

W Apator SA dokładamy wszelkich starań, aby nasze produkty spełniały wymagane prawem parametry bezpieczeństwa i jakości, zarówno w całym cyklu powstawania produktów, jak również podczas ich implementacji/montażu i eksploatacji.

Cele i zadania w ramach procesów w odniesieniu do bezpieczeństwa produktu

Proces projektowania wyrobu	Proces zakupu	Proces produkcji	Proces sprzedaży i marketingu
- dopasowanie do wymagań klienta, - określenie, czy produkt spełnia wymogi dyrektyw i wymagań prawnych dla danego rodzaju/klasę wyrobów oraz czy nie narusza cudzych patentów, - określenie wymagań bezpieczeństwa wyrobu, - dostosowanie do wytycznych polityki jakości i środowiska, - synchronizacja z parametrami technicznymi /w tym warunkami określonymi w Specyficznych Istotnych Warunkach Zamówienia (tzw. SIWS), - poddanie modelu/prototypu badaniom w laboratorium i testom klienta.	- wybór i ocena dostawców (ocena handlowa, możliwości techniczne, referencje, rodzaj certyfikowanych systemów (ISO 9001, 14001, PN-N 18001, PN-EN ISO/IEC 27001), - potwierdzenie wymagań w odniesieniu do dostawcy (audyty, ocena dostaw zrealizowanych), - realizacja zakupów zgodnie z procedurą wewnętrzną, - w celu zagwarantowania bezpiecznego dla pracowników i środowiska surowca/materiału, technolog odpowiedzialny za proces dokonuje wyboru substancji/komponentów chemicznych.	- procesy produkcyjne związane ze znaczącymi aspektami środowiskowymi są prowadzone pod nadzorem i zgodnie z Procedurą zarządzania aspektami środowiskowymi, - procesy produkcyjne związane z dużymi zagrożeniami zawodowymi są poddawane ocenom poprzez: przeglądy stanowisk i oceny ryzyka zawodowego, pomiary czynników szkodliwych, cele i zadania BHP w celu eliminowania zagrożeń zawodowych, - wyposażenie do pomiarów, monitorowania, kalibracji i legalizacji produkowanych przyrządów pomiarowych jest okresowo sprawdzane, zgodnie z wewnętrznymi procedurami i harmonogramem, przez Dział Pomiaru i Testów lub inne upoważnione jednostki.	- identyfikacja wymagań klienta oraz przełożenie tych wymagań w postanowienia dokumentacji technicznej określa Procedura procesu marketingu i sprzedaży, - rzetelna informacja o produkcie prezentowana poprzez informacje na stronie internetowej oraz w kartach katalogowych dla poszczególnych wyrobów (sporządzane zgodnie z instrukcją opracowywania i edycji kart katalogowych oraz instrukcji eksploatacji/montażu), - zachowanie standardów etycznych w komunikacji o produkcie zgodnie z Ogólnymi zasadami działalności reklamowej i promocyjnej dostępnymi na: www.apator.com/pl/grupa-apator/csr/etyka

Wyroby projektowane i produkowane przez Apator SA spełniają wytyczne i dyrektywy określone w aktach prawnych i obowiązujące dla grup wyrobów produkowanych przez Spółkę, w tym wymagania Dyrektywy niskonapięciowej LVD 2014/35/UE oraz normy: PN-EN 50470-1, PN-EN 50470-3, PN-EN 1434-1, PN-EN 60947-1 i PN-EN 60947-3.

Apator prowadzi ocenę zgodności dla urządzeń pomiarowych, potwierdzoną certyfikacją procesów na moduł B, D oraz moduł MessEV B i D, zgodnie z wymaganiami poniższych aktów prawnych:

- > Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych (Dz. U. Poz. 815) wdrażające postanowienia dyrektywy 2014/32/UE z dnia 26 lutego 2014 r.
- > Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Dziennik Ustaw z 2008 r. nr 2 poz. 2 z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać ciepłomierze i ich podzespoły, oraz szczegółowego zakresu sprawdzanych wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych.
- > Ermittelte Regeln und Erkenntnisse des Regelermittlungsausschusses nach § 46 des Mess- und Eichgesetzes – podstawa prawna dotycząca liczników zgodnych z MessEV.

Produkty Apatora wprowadzane do obrotu na terenie Unii Europejskiej **otrzymują znak CE**. Po wykonaniu prototypu wyrobu lub serii próbnej wyrobu spółka zleca przeprowadzenie badań typu według określonych norm. Po uzyskaniu pozytywnych wyników badań typu dla wyrobów przeznaczonych do wprowadzenia na rynek unijny, zostaje przygotowana dokumentacja techniczna wyrobu, w tym dokumentacja dla znaku CE.

Więcej o bezpieczeństwie produktu w Dziale **MIEJSCE PRACY – ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTÓW**

Dobre praktyki:
Budujemy partnerskie relacje w biznesie.

Dbamy, aby nasze rozwiązania były bezpieczne podczas montażu urządzeń oraz ich eksploatacji.

Działania w Apator SA:

- > dostosowaliśmy rozłączniki izolacyjne bezpiecznikowe listwowe do istniejących systemów maskowania (poprawa bezpieczeństwa wynikająca z braku możliwości dostępu do części pod napięciem),
- > zapewniliśmy możliwość bezpiecznego montażu aparatów z serii ARS pod napięciem,
- > wdrożyliśmy system szybkiego montażu w aparatach serii ARS (ułatwienie i skrócenie czasu montażu aparatu na szynach),
- > zaimplementowaliśmy inteligentne urządzenia elektroniczne do monitorowania parametrów elektrycznych rozłączników,
- > w wybranych grupach produktów stosujemy tworzywa sztuczne o najwyższej klasie palności V0, według normy IEC 60695-11-10.

Zobacz też: **MIEJSCE PRACY – ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTÓW**

Apator Metrix SA

Zarządzanie produkcją opiera się na systemie Lean Management z Six Sigma i TS 16949. Wydział produkcji corocznie szacuje ryzyka związane z zagrożeniami dla realizacji produkcji. Produkcja działa w oparciu o wytyczne norm ISO 9001, 14001, 18001 i 27001.

Wszystkie produkty Apator Metrix SA posiadają deklaracje zgodności WE, a oceny ich zgodności są potwierdzone przez jednostki notyfikowane. Wykaz norm, które spełniają wyroby: Dyrektywa 2004/22/WE (MID), EN1359, EN16314.

Produkty spełniają także szczególne wymogi bezpieczeństwa: Dyrektywa 94/9/WE (ATEX): EN60079-0:2013-03, EN60079-11:2012, EN60079-15:2010, EN61000-4-2, EN61000-4-3, EN61000-4-8, EN61000-4-9, EN55022, EN61010, EN60529.

Apator Powogaz SA

Procedury obowiązujące w Apator Powogaz SA narzucają określenie wpływu wszystkich produktów na zdrowie oraz bezpieczeństwo. Zgodnie z Polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania naszym dążeniem jest, aby stawać się lepszym w zaspakajaniu potrzeb klientów w harmonii ze środowiskiem i zasadami bezpieczeństwa.

Obecnie wyroby Apator Powogaz SA nie są objęte obowiązkową kwalifikacją na znak bezpieczeństwa „B”, jednak podejmujemy dla jego zagwarantowania różnorodne działania m.in.:

- > wszystkie materiały przeznaczone do produkcji poddawane są kontroli i badaniom na zgodność z dostarczonym atestem,
- > projektowanie wyrobów odbywa się przy uwzględnieniu wszystkich czynników mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa przez cały planowany okres trwałości eksploatacyjnej i przyjęciu odpowiednich współczynników bezpieczeństwa na wypadek mogących wystąpić rodzajów awarii,
- > wyroby podczas procesu produkcyjnego i wyroby gotowe podlegają zaplanowanym niezbędnym kontrolom i badaniom na zgodność z wymaganiami oraz badaniom typu.

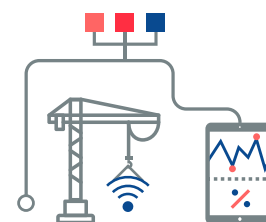
W stosunku do wyrobów wymagających oznakowania CE utrzymuje się określone procedury kontroli dostaw, kontroli końcowej wyrobu oraz identyfikacji materiałów i elementów, spełniając w ten sposób wymagania dyrektywy 2004/22/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie przyrządów pomiarowych (MID) w projektowaniu wyrobów, ich wytwarzaniu i wprowadzaniu do użytkowania.

W spółce prowadzony jest proces wzorcowania wodomierzy, ciepłomierzy i par czujników temperatury zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych (moduł B i D).

2.2 NASI DOSTAWCY

WSPÓŁPRACA Z DOSTAWCAMI

G4-DMA

Efektywna współpraca z dostawcami jest kluczowa dla realizacji naszych celów biznesowych.

Wobec dynamicznych zmian zachodzących na rynku globalnym oraz rosnącej skali działalności GK Apator, odpowiednia organizacja i zarządzanie łańcuchem dostaw nabiera kluczowego znaczenia.

Współpraca z naszymi dostawcami i kooperantami jest regulowana zawartymi umowami o współpracy, określona wewnętrznymi procedurami i realizowana w oparciu o odpowiednie narzędzia do obsługi i komunikacji z partnerami.

Każda ze spółek objętych raportem określiła wewnętrzne regulacje w odniesieniu do relacji z dostawcami. Strategia zakupowa koncentruje się głównie na wyborze **wiarygodnych i spełniających określone kryteria jakościowe** partnerów, przy uwzględnieniu **wymagań cenowych**. Spółki prowadzą **konkurencyjną i otwartą politykę zakupową**, dbając jednocześnie o **przestrzeganie obowiązujących zasad etycznych**. W ramach pozyskiwania informacji o dostawcach uwzględniane są informacje o posiadanych przez nich certyfikatach Systemu Zarządzania Jakością i Zarządzania Środowiskowego oraz innych systemach.

NASZE WYZWANIA do 2019 r.

1. Opracowanie i formalne wdrożenie kodeksu współpracy z dostawcami.
2. Doskonalenie procesu zarządzania zakupami zgodnie z założeniami strategii biznesowej oraz Planem celów i zadań.
3. Doskonalenie łańcucha dostaw (projekt Booster).

KIM SĄ NASI PARTNERZY

G4-12

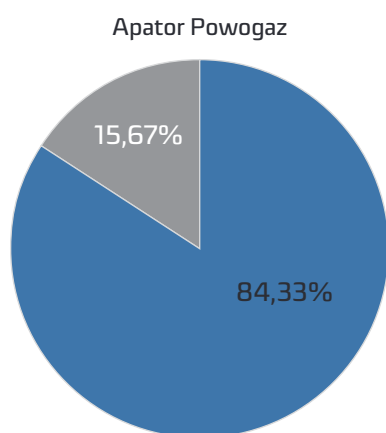
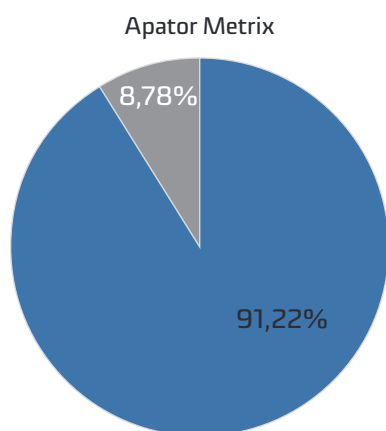
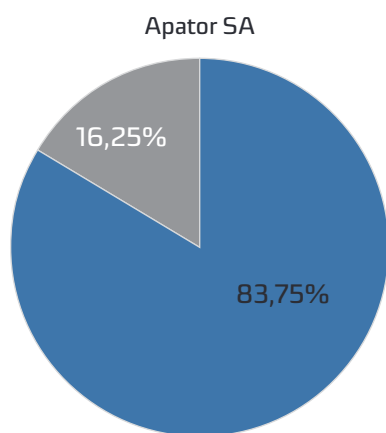
Spółki grupy Apator współpracują z szeroką grupą dostawców zaopatrujących je w surowce wykorzystywane w procesie produkcyjnych: wyroby hutnicze, komponenty elektroniki oraz tworzywa sztuczne. Korzystają też z usług kooperantów odpowiedzialnych za montaż podzespołów, usługi galwanizacyjne i in.

Naszych partnerów w Apator SA dzielimy na:

- > **dostawców** – dostarczają nam surowce/materiały, podzespoły lub wyroby gotowe,
- > **kooperantów** – dostawcy usług np. galwanizernie,
- > **partnerów strategicznych** (dostawcy kluczowych dla prawidłowego przebiegu procesów produkcji materiałów, towarów lub usług),
- > **partnerów pozostałych**,
- > **partnerów krajowych**,
- > **partnerów zagranicznych**.

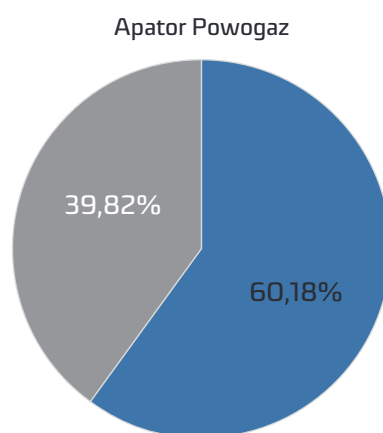
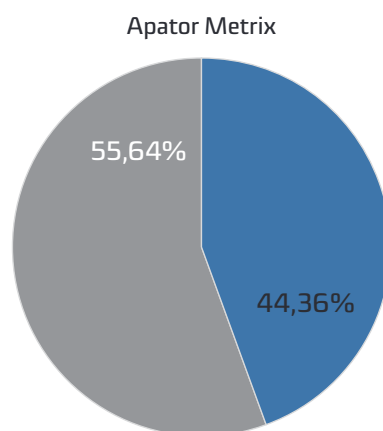
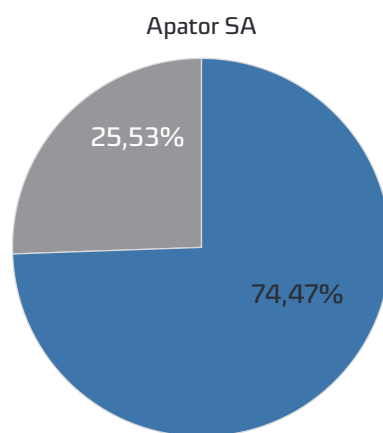
G4-EC9 Polityka, praktyki oraz udział wydatków przeznaczonych na usługi lokalnych dostawców w głównych lokalizacjach organizacji.

Podział dostawców kraj/eksport

■ Krajowi ■ Zagraniczni

Udział wydatków przeznaczonych na usługi lokalnych (krajowych) dostawców

■ zagranica ■ kraj

Spółki grupy Apator zaopatrują się w przeważającej większości w materiały i towary dostawców zarejestrowanych w Polsce. Decydują o tym względy ekonomiczne, a także elastyczność współpracy oraz wysoka stała jakość wyrobów i usług. Ważnym aspektem jest także wspieranie lokalnych partnerów, rozwój regionu i miejsc pracy w najbliższym otoczeniu.

ODPOWIEDZIALNI DOSTAWCY

Podmioty współpracujące z Apator SA są dobierani pod kątem spełniania najwyższych standardów jakości dostarczanych produktów lub usług, ale także bezpieczeństwa oraz dbałości o środowisko.

Zasady weryfikacji partnerów pod kątem CSR:

1. Osoba nadzorująca proces identyfikacji i wyboru dostawcy/kooperanta jest zobowiązana do rozeznania kwestii związanych z przestrzeganiem przed potencjalnego partnera zasad ochrony środowiska, bhp i innych kryteriów społecznych.
2. W przypadku kooperantów posiadają określoną strategię CSR oraz raportujących jej realizację, kooperant przechodzi I etap weryfikacji pozytywnie. W pozostałych przypadkach wybrana grupa kooperantów podlega audytom w odniesieniu do przestrzegania przepisów prawnych związanych z ochroną środowiska i bhp.
3. Umowy zawierane z kooperantami zawierają następującą klauzulę: **Dostawca umożliwi Odbiorcy przeprowadzenie audytów jakościowych i środowiskowych oraz audytów pozwalających na stwierdzenie, że Dostawca spełnia kryteria etyczne firmy odpowiedzialnej społecznie.**

W pozostałych spółkach objętych raportem również zwraca się uwagę na kwestie związane z odpowiedzialnością społeczną. W przypadkach budzących wątpliwości dostawcy wzywani są do udzielenia wyjaśnień i usunięcia nieprawidłowości.

Negatywna ocena w zakresie przestrzegania standardów etycznych i ekologicznych wyklucza dostawcę z dalszej współpracy. Dostawcy są weryfikowani poprzez bieżącą i okresową ocenę oraz audyty.

Audyty dostawców

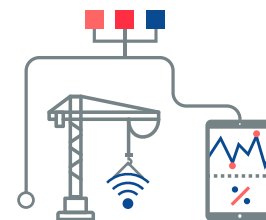
W 2016 roku w Apator SA przeprowadzono 14 audytów u dostawców. Celem audytu była weryfikacja realizacji zapisów zawartych w umowach, nadzór nad wyposażeniem produkcyjnym, kontrola jakości w procesie produkcyjnym, ale także kwestie przestrzegania zasad i warunków bezpieczeństwa pracowników oraz ocena działań pod kątem wpływu na środowisko.

Na podstawie raportów audytorów dostawcy zostali zobligowani do konkretnych działań np. szkolenia pracowników w zakresie bhp, wydzielenia dróg komunikacyjnych, montażu informacji dotyczących konieczności używania środków ochrony indywidualnej, instalacji zabezpieczeń pracowników od stanowiska pracy w celu uniknięcia niebezpieczeństw, uzupełnienia materiałów medycznych w apteczkach pierwszej pomocy etc.

2.3 NASI KLIENCI

RELACJE Z KLIENTAMI

G4-DMA

Naszą ofertę kierujemy do **klentów instytucjonalnych** (operatorów systemów dystrybucyjnych takich mediów, jak energia elektryczna, woda, ciepło i gaz), **hurtowni elektrotechnicznych** oraz **zakładów przemysłowych**. Współpracujemy z podmiotami prowadzącymi działalność zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym. Szczegółowa charakterystyka naszych klientów w Dziale **FIRMA- PROFIL DZIAŁANOŚCI**

NASZE WYZWANIA do 2019 r.

1. Wprowadzenie wspólnych wskaźników badania satysfakcji klientów w wybranych spółkach grupy Apator.
2. Doskonalenia narzędzi komunikacji z klientami.

Nasze zasady w relacjach z klientami:

- > wyznajemy zasadę otwartości i wzajemnego szacunku,
- > działamy w sposób profesjonalny, bezstronny, zgodny z obowiązującym prawem,
- > dbamy, aby klient uzyskał pełną, rzetelną informację o naszej ofercie i zasadach współpracy – poprzez stronę internetową i karty katalogowe dla poszczególnych wyrobów/grup wyrobów sporządzane zgodnie z wewnętrzną instrukcją opracowywania i edycji kart katalogowych oraz instrukcją eksploatacji /montażu na wytwarzane wyroby,
- > komunikacja z klientem odbywa się poprzez wszystkie dostępne kanały informacyjne i realizowana jest:
 - a) bezpośrednio przez:
 - spotkania z klientami (spotkania handlowe i techniczne, szkolenia, konferencje, targi, sympozja tematyczne, spotkania członków stowarzyszeń branżowych),
 - kontakt telefoniczny i mailowy,
 - b) pośrednio poprzez:
 - udostępnienie materiałów informacyjnych na stronie www.apator.com, firmowym fanpage'u www.facebook.com/grupa.Apator, profilu na LinkedIn oraz stronach dedykowanych produktom (np. www.licznikiprzedplatowe.pl; www.monitorus.com.pl),
 - udostępnienie informacji poprzez materiały firmowe i produktowe np. broszury, katalogi, ulotki, foldery,
 - publikację cyklicznych raportów dotyczących działalności firmy, prezentujących zarówno aspekty finansowe, jak i zaangażowanie społeczne grupy Apator.

WYMIANA WIEDZY

Spółki grupy Apator działają na specjalistycznym rynku, na którym kluczowe znaczenie ma **właściwa identyfikacja potrzeb klientów, a następnie przełożenie ich na działania z obszaru projektowania, prac rozwojowych i zmian konstrukcyjnych**.

Działając w oparciu o własne biura badawczo – rozwojowe oraz dzięki dobrej organizacji pracy zespołu menadżerów produktu i sieci sprzedaży:

- > elastycznie dostosowujemy ofertę do aktualnych potrzeb klienta,
- > prace rozwojowe i konstrukcyjne konsultujemy bezpośrednio z klientem (osoby dedykowane do kontaktu z kluczowymi klientami),
- > zapewniamy wsparcie merytoryczne organizując szkolenia i prezentacje,
- > zapewniamy klientowi techniczne wsparcie posprzedażowe,
- > po realizacji projektu wdrożeniowego o dużej skali analizujemy poziom satysfakcji klienta.

Dobre praktyki:
Budujemy partnerskie relacje w biznesie.

Szkolenia i konferencje

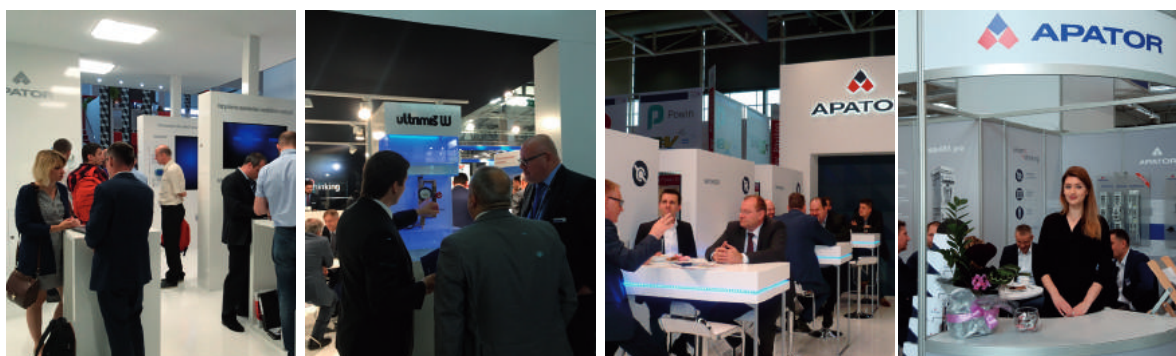
Prowadzimy szkolenia dla klientów z zakresu implementacji naszych rozwiązań oraz możliwych zastosowań. **Każde spotkanie z klientem zawiera elementy szkolenia i ma wymiar edukacyjny.**

Apator Powogaz organizuje **konferencje z dystrybutorami** swoich rozwiązań w regionach (8-10 rocznie) oraz raz do roku spotyka się ze swoimi partnerami, aby omówić współpracę oraz plany na kolejny rok.

Targi branżowe

Udział w targach branżowych to okazja do zaprezentowania aktualnej oferty, ale także miejsce spotkań z klientami i partnerami biznesowymi oraz sposób podtrzymywania relacji ze środowiskiem branżowym.

Jesteśmy obecni na największych i najważniejszych dla sektora targach branżowych, zarówno w kraju, jak i poza granicami. Naszą aktywność targową prezentujemy na [www.apator.com/centrum informacji/targi](http://www.apator.com/centrum_informacji/targi)

SATYSFAKCJA KLIENTA

G4-PR5

Spółki grupy Apator, zgodnie z wewnętrznymi procedurami, prowadzą **monitoring oczekiwań swoich klientów** i **cyklicznie dokonują pomiaru poziomu satysfakcji ze współpracy**.

Apator SA

Zgodnie z obowiązującą w Apator SA Procedurą sprzedaży i marketingu, Dział Marketingu przeprowadza w cyklu 2-letnim badania satysfakcji klientów aparatury pomiarowej i klientów aparatury łączeniowej. Jednak ze względu na zmiany personalne w koncernach energetycznych w 2016 roku decyzją Dyrekcji uznano, że wykonanie ustrukturyzowanego badania satysfakcji w tym okresie będzie mało miarodajne.

W 2016 roku kierownicy projektów, przedstawiciele regionalni i pozostali pracownicy działów sprzedaży **dokonywali bieżącej oceny poziomu satysfakcji klientów** w trakcie bezpośrednich spotkań, targów, rozmów telefonicznych i korespondencji mailowej.

Ocena poziomu satysfakcji dokonywana jest także na podstawie **analizy reklamacji** (rodzaj reklamacji, przyczyny, czas reakcji) oraz czasu i **sposobu obsługi klienta** (czas reakcji na reklamację, terminowość dostaw).

Uzasadnione uwagi klientów zostały przełożone na działania w następujących obszarach firmy:

- > rozwój produktu:
 - nowe rozwiązania w aparaturze łączeniowej prezentowane m.in. na targach Energetab, Energetics – wysoka ocena klientów,
 - wprowadzenie nowych rozwiązań liczników energii elektrycznej dedykowanych na rynek niemiecki - efekt dialogu z klientem,
 - prezentacja rozwiązań w zakresie aparatury łączeniowej na rynkach dotychczas nieobsługiwanych np. targi w Dubaju,
 - działania doskonalące procesy produkcji w celu wyeliminowania usterek produktów,
- > logistyka wyrobów:
 - obsługa klienta – wysoka ocena zaangażowania pracowników biur sprzedaży,
 - odbudowa stanów magazynowych w celu poprawy terminowości dostaw w odpowiedzi na oczekiwania klientów,
- > marketing:
 - rozpoczęto prace nad wdrożeniem platformy e-learningowej dla klientów, która ułatwi dostęp do szkoleń,
 - uruchomiono również prace nad ustandaryzowaniem materiałów marketingowych w zakresie zmiany systemu identyfikacji wizualnej.

Apator Metrix SA

Spółka Apator Metrix prowadzi stały monitoring satysfakcji swoich partnerów biznesowych.

Badanie satysfakcji klienta obejmuje zakresem pięć obszarów:

- > ogólna satysfakcja ze współpracy z producentem,
- > ogólna satysfakcja z jakości produktów,
- > satysfakcja z poszczególnych aspektów jakości produktów w odniesieniu do konkurencji (tj.: odnośnie metrologii, trwałości gazomierzy, ochrony antykorozyjnej a także jakości opakowań),
- > satysfakcja dotycząca dostaw (terminowość, zgodność z zamówieniem, kompletność dokumentów),
- > satysfakcja z obsługi serwisowej.

Badanie satysfakcji prowadzone w okresie od 25.05.2016 r. do 13.07.2017 r. dotyczyło klientów, którzy zakupili powyżej 1000 szt. gazomierzy.

Wyniki wskazują, że 90% ankietowanych jest całkowicie zadowolonych lub raczej zadowolonych w **zakresie obsługi klienta**. Żaden klient w tym obszarze badania nie ocenił spółki średnio bądź negatywnie.

Drugi obszar badania wskazuje, że klienci są całkowicie zadowoleni lub zadowoleni z ogólnej **jakości produktu**, przy czym jeden klient ocenił zadowolenie na poziomie średnim.

W ramach **oceny produktu i opakowania** wyniki badania wskazują, że klienci są zdecydowanie zadowoleni lub zadowoleni z trwałości opakowań i ich przyjazności dla środowiska. Ok. 30% klientów nie potrafiło jednoznacznie wskazać, czy parametry (takie, jak metrologia gazomierzy, ochrona antykorozyjna, opakowania i dokładność urządzenia) po dłuższym użytkowaniu gazomierzy produkowanych przez Apator Metrix różnią się znacząco od konkurencji.

Ocena jakości, terminowości dostaw, zgodności z zamówieniem wskazała, że w tym zakresie klienci są zadowoleni bądź całkowicie zadowoleni. Jedynie jeden z ankietowanych ocenił ten obszar średnio, a jeden źle.

Ostatni badany obszar to **ocena usług serwisowych**. W tym zakresie klienci oceniają Apator Metrix dobrze i bardzo dobrze. Najsłabiej została oceniona **terminowość i czas realizacji usługi**. 15% badanych oceniło ten obszar na poziomie średnim, zaś 8% badanych - bardzo źle. Pozostali ankietowani wystawili dobrą i bardzo dobrą ocenę.

Osiągnięty w trakcie badania wynik jest dla spółki w pełni zadowalający i nie wymaga podejmowania działań korygujących, jedynie kwestia potwierdzania zamówień i reakcji na zapytania wymaga uważnego monitorowania.

Apator Powogaz SA

Spółka Apator Powogaz systematycznie bada zadowolenie klientów osiągając w 2016 r. następujące wyniki.

Badanie satysfakcji klientów	2015	2016
Odsetek klientów zadowolonych ze współpracy z firmą [%], w tym w zakresie:		
1. jakości wyrobów [%]	99,9%	98,0%
4. wskaźnik reklamacji załatwionych w terminie [%]	100,0%	100,0%
5. wskaźnik przyjętych zamówień [%]	98,0%	98,0%
6. wskaźnik oceny konkurencyjności wyrobów [%]	84,0%	82,0%
6. wskaźnik oceny konkurentów [%]	87,0%	88,0%

Dla jeszcze sprawniejszej obsługi klienta oraz organizacji procesu sprzedaży przetargowej w 2016 r. w Apator Powogaz utworzono 3 zespoły składające się z:

- › regionalnych kierowników sprzedaży (RKS) – osoby pracujące w terenie, w bezpośredniej relacji z klientem,
- › pracownicy działu marketingu - wsparcie RKS, opracowanie i dostarczanie niezbędnych materiałów informacyjnych i promocyjnych klientom,
- › zespół działu handlowego - obsługa zamówień, fakturowanie.

Dodatkowo utworzone zostało **stanowisko doradcy technicznego**, który udziela wsparcia merytorycznego (technicznego) klientom oraz przedstawicielom handlowym.

3. PRACOWNICY

3.1 ZATRUDNIENIE

G4-DMA

NASI PRACOWNICY

Rynek, na którym działają spółki grupy Apator, wymaga specjalistycznej wiedzy i wysokich kompetencji pracowników. Sukces osiągają tu firmy, które optymalnie wykorzystują i rozwijają zasoby wiedzy pracowników w celu dostarczenia swoim klientom konkurencyjnej oferty.

W 2016 roku zrealizowaliśmy wiele wyzwań w obszarze HR, m.in.

1. Opracowaliśmy:
 - > rynkowe rozwiązania w zakresie wynagradzania pracowników (wdrożone w 2017 r.),
 - > System Okresowych Ocen Kompetencji (wdrożone w 2017 r.),
 - > System Zarządzania Przez Cele (wdrożone w 2017 r.).
2. Poszerzyliśmy benefity dla pracowników o pakiet medyczny i dzień owocowy.
3. Wdrożyliśmy system informatyczny do zarządzania procesami HR - HRsys (m.in. portal pracownika, portal kierownika, wall, obieg wniosków, SOOK, zarządzanie przez cele, zarządzanie rekrutacjami i szkoleniami, e-learning, badania pracownicze).

NASZE WYZWANIA do 2019 r.

1. Zbudowanie programów rozwojowych dla pracowników.
2. Wdrożenie programu Zarządzania Talentami.
3. Wdrożenie cyklicznych badań satysfakcji i zaangażowania pracowników w Apator SA.
4. Stworzenie centrum kompetencyjnego w zakresie HR dla grupy Apator.

ZATRUDNIENIE W ORGANIZACJI

Pracownicy, ich wiedza i kompetencje, są jednym z najcenniejszych zasobów Apatora, niezbędnym do budowania przewagi konkurencyjnej firmy na rynku.

Spółki grupy Apator zatrudniają łącznie **ponad 2620 osób** pracujących zarówno w spółkach krajowych oraz zlokalizowanych poza Polską. Wskaźnik zatrudnienia sukcesywnie rośnie wraz ze wzrostem skali działania oraz ekspansją rynkową.

Na wysoko konkurencyjnym i specjalistycznym rynku nowoczesnych technologii, pracownicy stanowią kluczowe aktywo przedsiębiorstwa, dlatego doskonalimy procesy zarządzania zasobami ludzkimi, wdrażamy narzędzia wspierające rozwój pracowników, budując ich **zaangażowanie, lojalność, motywację**.

G4-10 Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia, rodzaju umowy o pracę i w podziale na płeć

Apator SA

Podział według rodzaju umowy i w podziale na płeć Liczba pracowników ogółem - stan na koniec roku [etaty]	2015	2016
1. kobiety [etaty]	191,5	189,5
2. mężczyźni [etaty]	353,5	372,5
Razem [1+2]	545,0	562,0
1. umowy na czas nieokreślony [etaty], w tym:	387,5	417,5
> kobiety [etaty]	120,0	128,0
> mężczyźni [etaty]	267,5	289,5
2. umowy na czas określony [etaty], w tym:	149,5	143,5
> kobiety [etaty]	68,5	61,5
> mężczyźni [etaty]	81,0	82,0
3. umowy na okres próbny [etaty], w tym:	8,0	1,0
> kobiety [etaty]	3,0	0,0
> mężczyźni [etaty]	5,0	1,0
Razem [1+2+3]	545,0	562,0

Podział na pełno/niepełnozatrudnionych Liczba pracowników ogółem - stan na koniec roku [osoby]	2015	2016
1. pełne etaty [osoby], w tym:	544,0	561,0
> kobiety [osoby]	191,0	189,0
> mężczyźni [osoby]	353,0	372,0
2. niepełne etaty [osoby], w tym:	2,0	2,0
> kobiety [osoby]	1,0	1,0
> mężczyźni [osoby]	1,0	1,0
Razem [1+2]	546,0	563,0

Zatrudnienie pracowników Apator SA w podziale na oddziały spółki

Liczba pracowników ogółem - stan na koniec 2016 (etaty)	Oddział Ostaszewo	Oddział Wrocław	Oddział Zielona Góra	Oddział Świdnica	RAZEM
1. kobiety [etaty]	189,0			0,5	189,5
2. mężczyźni [etaty]	361,5	4,0	4,0	3,0	372,5
Razem [1+2]	550,5	4,0	4,0	3,5	562,0

Apator Metrix

Podział według rodzaju umowy i w podziale na płeć Liczba pracowników ogółem - stan na koniec roku [etaty]	2015	2016
1. kobiety [etaty]	160	236
2. mężczyźni [etaty]	180	234
Razem [1+2]	340	470
1. umowy na czas nieokreślony [etaty], w tym:		216
> kobiety [etaty]		106
> mężczyźni [etaty]		110
2. umowy na czas określony [etaty], w tym:		219
> kobiety [etaty]		115
> mężczyźni [etaty]		104
3. umowy na okres próbny [etaty], w tym:		35
> kobiety [etaty]		13
> mężczyźni [etaty]		22
Razem [1+2+3]		470

Podział na pełno/niepełnozatrudnionych Liczba pracowników ogółem - stan na koniec roku [osoby]	2015	2016
1. pełne etaty [osoby], w tym:	338	468
> kobiety [osoby]	160	236
> mężczyźni [osoby]	178	232
2. niepełne etaty [osoby], w tym:	2	2
> kobiety [osoby]	0	0
> mężczyźni [osoby]	2	2
Razem [1+2]	340	470

Apator Powogaz

Podział według rodzaju umowy i w podziale na płeć Liczba pracowników ogółem - stan na koniec roku [etaty]	2015	2016
1. kobiety [etaty]	106	112
2. mężczyźni [etaty]	270	290
Razem [1+2]	376	402
1. umowy na czas nieokreślony [etaty], w tym:	326	346
> kobiety [etaty]	87	95
> mężczyźni [etaty]	239	251
2. umowy na czas określony [etaty], w tym:	41	46
> kobiety [etaty]	17	14
> mężczyźni [etaty]	24	32
3. umowy na okres próbny [etaty], w tym:	9	10
> kobiety [etaty]	2	3
> mężczyźni [etaty]	7	7
Razem [1+2+3]	376	402

Podział na pełno/niepełnozatrudnionych Liczba pracowników ogółem - stan na koniec roku [osoby]	2015	2016
1. pełne etaty [osoby], w tym:	376	401
> kobiety [osoby]	106	112
> mężczyźni [osoby]	270	289
2. niepełne etaty [osoby], w tym:	0	1
> kobiety [osoby]	0	0
> mężczyźni [osoby]	0	1
Razem [1+2]	376	402

G4-11 Odsetek zatrudnionych objętych układami zbiorowymi

Układem zbiorowym pracy w Apator SA objętych jest 99,3 % pracowników Apator SA (nie są objęci nim członkowie Zarządu i Główny Księgowy), zaś w Apator Powogaz SA - 98,06 % pracowników. W Apator Metrix układ zbiorowy pracy nie obowiązuje.

Apator SA

Średnioroczna liczba pracowników* (RJR), w tym:	2015	2016
1. objęci układami zbiorowymi pracy [RJR]	565,0	554,0
2. poza układami zbiorowymi [RJR]	4,0	4,0
Razem [1+2]	569,0	558,0

Apator Powogaz

Średnioroczna liczba pracowników* (RJR), w tym:	2015	2016
1. objęci układami zbiorowymi pracy [RJR]	358	362,2
2. poza układami zbiorowymi [RJR]	10	11
Razem [1+2]	368	373,2

Apator Metrix

Średnioroczna liczba pracowników* (RJR), w tym:	2015	2016
1. objęci układami zbiorowymi pracy [RJR]	0	0
2. poza układami zbiorowymi [RJR]	333	420
Razem [1+2]	333	420

G4-LA1 – Łączna liczba nowych pracowników zatrudnionych w okresie raportowania według wieku, płci i regionu oraz poziom fluktuacji pracowników w podziale na wiek, płeć i region

Apator SA

Liczba pracowników zatrudnionych w 2016 roku [osoby], w tym:	Centrala
1. kobiety [osoby]	21
2. mężczyźni [osoby]	48
Razem [1+2]	69
1. do 30 lat	25
2. 30-50 lat	37
3. powyżej 50 lat	7
Razem [1+2+3]	69
1. pracownicy produkcyjni [osoby]	39
2. pracownicy nieprodukcyjni [osoby] (w tym brygadziści)	30
Razem [1+2]	69

Apator Metrix

Liczba pracowników zatrudnionych w 2016 roku [osoby], w tym:	Centrala
1. kobiety [osoby]	94
2. mężczyźni [osoby]	108
Razem [1+2]	202
1. do 30 lat	26
2. 30-50 lat	131
3. powyżej 50 lat	45
Razem [1+2+3]	202
1. pracownicy produkcyjni [osoby]	190
2. pracownicy nieprodukcyjni [osoby]	12
Razem [1+2]	202

Apator Powogaz

Liczba pracowników zatrudnionych w 2016 roku [osoby], w tym:		Centrala
1. kobiety [osoby]		20
2. mężczyźni [osoby]		37
Razem [1+2]		57
1. do 30 lat		25
2. 30-50 lat		24
3. powyżej 50 lat		8
Razem [1+2+3]		57
1. pracownicy produkcyjni [osoby]		45
2. pracownicy nieprodukcyjni [osoby]		12
Razem [1+2]		57

Wskaźnik rotacji pracowników

Całkowita ilość odejść w danym okresie w stosunku do średniej ilości zatrudnionych w danym okresie	2015	2016
Apator SA	13,08%	8,79%
Apator Powogaz	4,35%	7,77%
Apator Metrix	8,11%	17,38%

ZARZĄDZANIE ORGANIZACJĄ

Zasady pracy w poszczególnych spółkach grupy Apator regulują powszechnie obowiązujące przepisy prawa (w tym Kodeks Pracy) oraz **wewnętrzne procedury i instrukcje**.

Do najważniejszych dokumentów wewnętrznych należą:

1. Regulaminy pracy w spółkach Apator, Apator Metrix i Apator Powogaz
2. Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy Apator SA i Apator Powogaz SA
3. Kodeks etyki grupy Apator
4. Polityka personalna Apator SA
5. Polityka przeciwdziałania nadużyciom w Apator SA
6. Zapisy Książ Zintegrowanego Systemu Zarządzania Apator SA, Apator Metrix i Apator Powogaz

ZARZĄDZANIE PROCESAMI HR

W 2016 r. wszystkim pracownikom Apator SA udostępniono portal HRsys, narzędzie do szybkiej i łatwej wymiany informacji w organizacji. Aplikacja jest przeznaczona w głównej mierze do **zarządzania procesami HR**, ale stanowi także skuteczne **narzędzie komunikacji między pracownikami**.

W jednym i przyjaznym miejscu pracownicy mają ułatwiony dostęp do wszystkich wiadomości, jakie są im potrzebne do efektywnej pracy i współpracy ze współpracownikami. W systemie znajdziemy dane kadrowe i służbowe, kartotekę płacową, wybrane dokumenty i arkusze, wnioski oraz bieżące informacje i fakty na temat firmy.

System pozwala na zarządzanie całym cyklem życia pracownika w organizacji – od momentu jego zatrudnienia, poprzez szkolenia, oceny, delegowanie i monitorowanie realizacji zadań, aż po złożenie przez niego wniosku o wypowiedzenie.

HRsys jest dostępny przez przeglądarkę www, dzięki czemu można z niego korzystać w dowolnym czasie i miejscu. Nie wymaga instalacji dodatkowego oprogramowania.

WARUNKI I FORMY ZATRUDNIENIA

Wspieramy organizacyjne i merytoryczne naszych pracowników od pierwszych dni zatrudnienia. Zapewniamy im niezbędne narzędzia pracy oraz warunki do komfortowego i bezpiecznego wykonywania powierzonych obowiązków. Dbamy także o przyjazną atmosferę w pracy, a także integrację pracowników na polu pozazawodowym.

Nasze priorytety:

- > zapewnienie optymalnych warunków do wykonywania pracy,
- > działania związane z zapewnieniem higieny i bezpieczeństwa pracy,
- > działalność socjalna, wsparcie finansowe i pozafinansowe pracowników,
- > kształtowanie przyjaznej, inspirującej do rozwoju atmosfery pracy.

G4-LA16. Liczba skarg z zakresu praktyk związanych z miejscem pracy, złożonych, rozpatrzonych i rozwiązanych poprzez oficjalne mechanizmy rozpatrywania skarg

W spółkach objętych raportem, w 2016 r. nie odnotowano skarg związanych z miejscem pracy.

Dominującą formą zatrudnienia pracowników w spółkach Apator i Apator Powogaz objętych raportem jest umowa o pracę na czas nieokreślony.

Formy zatrudnienia pracowników

	Apator SA	Apator Metrix	Apator Powogaz
Czas nieokreślony	417,5	216	346
Czas określony	143,5	219	46

Apator SA zatrudnia dodatkowe osoby na umowę o pracę w okresie III-IX (1 os. w terminie I-III oraz 3 os. w terminie IV-IX) w Ośrodku Wczasowym w Rowach.

Wśród pracowników Apator SA i Apator Powogaz większość stanowią mężczyźni (odpowiednio 66,3% i 72,13% ogółu pracowników), zaś w Apator Metrix proporcje reprezentantów obu płci są zbliżone.

	Apator SA	Apator Metrix	Apator Powogaz
Kobiety	189,5	236	112
Mężczyźni	372,5	234	290

Jedną z form zatrudnienia praktykowaną w Apator SA są pracownicy kontraktowi.

Liczba samozatrudnionych (kontraktów) ogółem	2015	2016
1. kobiety [kontrakty]	11	12
2. mężczyźni [kontrakty]	15	15
Razem [1+2]	26	27

Zwiększenie skali działalności wytwórczej w 2016 r. skutkowało powiększeniem zespołu głównie o pracowników produkcyjnych.

	Apator SA	Apator Metrix	Apator Powogaz
Pracownicy produkcyjni	39	190	45
Pracownicy nieprodukcyjni	30	12	12

Spółki grupy Apator zatrudniają także pracowników nadzorowanych (serwis sprzątający, biuro ochrony, pracownicy zatrudnieni przez agencje pracy tymczasowej), co jest związane z sezonowością produkcji, a także wynika z realizacji dużych kontraktów będących efektem wygranych przetargów.

	Apator SA	Apator Metrix	Apator Powogaz
Pracownicy – umowa ze spółką	562	470	402
Pracownicy nadzorowani	153	16	21

*) Pracownik nadzorowany - osoba, która wykonuje regularne obowiązki zawodowe w zakładzie dla organizacji lub w imieniu organizacji, ale nie jest zgodnie z prawem krajowym lub praktykami uznawana za pracownika. Pracownikiem nadzorowanym nie jest osoba prowadząca własną działalność gospodarczą zatrudniona na kontrakcie.

Pracownicy nadzorowani w Apatorze (zatrudnieni przez agencje pracy tymczasowej) są wynagradzani i traktowani na takich samych zasadach, jak pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę przez Apator SA. W roku 2016 pracownicy tymczasowi, podobnie jak pozostali pracownicy, otrzymali paczki na święta Bożego Narodzenia, regularnie zapraszani są na coroczne pikniki pracownicze oraz imprezy sportowe. Korzystają także z oferty kulturalnej dla pracowników Apatora.

Apator SA współpracuje na stałe z dwiema agencjami pracy tymczasowej: Progress i FlexHr.

Apator SA współpracuje z firmą świadczącą usługi w zakresie ochrony i sprzątania budynku administracyjno- produkcyjnego w Ostaszewie. Spółka zadbała o optymalne warunki pracy pracowników ochrony i serwisu sprzątającego poprzez udostępnienie **pomieszczeń socjalnych oraz wyposażenie obiektu w ułatwiające pracę urządzenia**.

Dobre praktyki:

Promujemy energię w działaniu i otwartość w relacjach.

ELASTYCZNY CZAS PRACY

Dla pracowników na stanowiskach nieprodukcyjnych w spółkach Apator, Apator Metrix oraz Apator Powogaz **wprowadzono ruchomy czas pracy**, co jest ogromnym udogodnieniem docenianym zwłaszcza przez rodziców oraz pracowników dojeżdżających z odległych miejsc. Pracownik może rozpocząć i zakończyć pracę w określonym przedziale godzinowym, z zachowaniem dziennej normy czasu pracy.

ROŻNORODNOŚĆ

U podstaw działania Apator SA jest traktowanie wszystkich pracowników z szacunkiem, stwarzając równe **szanse do rozwoju zawodowego i awansu – bez względu na płeć, wiek, pochodzenie narodowe i etniczne, orientację seksualną, sytuację rodzinną, (nie)pełnosprawność oraz poglądy polityczne i religijne**. Apator SA dokłada starań, aby pracownicy firmy pracowali w atmosferze otwartości oraz tolerancji dla odmienności.

Przy wyborze władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów spółka dąży do zapewnienia wszechstronności i różnorodności szczególnie w obszarze płci, kierunków wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego. Decydującym aspektem są tu przede wszystkim wysokie kwalifikacje oraz merytoryczne przygotowanie do pełnienia określonej funkcji.

Wszelkie przypadki dyskryminacji mogą być zgłaszane i są niezwłocznie wyjaśniane - zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie pracy Apator SA (Procedura Antymobbingowa).

G4-LA12 – Skład ciał nadzorczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników

Apator SA

2016	mężczyźni	kobiety	udział kobiet w ogólnej liczbie pracowników [%]***	do 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat
Rada Nadzorcza	5	1	17			6
Zarząd	2	0	0		1	1
Dyrektorzy pionów	7	0	0		3	4
Kierownicy komórek organizacyjnych (działów, wydziałów i biur)	17	7	29		17	7
Kierownicy sekcji, oddziałów	9	3	25	1	9	2
Brygadziści	17	2	11	1	7	11
Pozostali produkcyjni	193	134	41	62	141	124
Pozostali nieprodukcyjni	128	44	26	25	104	43

Apator Metrix

2016	mężczyźni	kobiety	udział kobiet w ogólnej liczbie pracowników [%]***	do 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat
Rada Nadzorcza	3	0	0	0	1	2
Zarząd	2	0	0	0	2	0
Dyrektorzy pionów	3	0	0	0	2	1
Kierownicy komórek organizacyjnych (działów, wydziałów i biur)	18	4	18	2	15	5
Kierownicy sekcji, oddziałów	0	0	-	0	0	0
Brygadziści	9	0	0	1	6	2
Pozostali produkcyjni	162	203	56	brak danych		
Pozostali nieprodukcyjni	37	29	44			

Apator Powogaz

2016	mężczyźni	kobiety	udział kobiet w ogólnej liczbie pracowników [%]***	do 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat
Rada Nadzorcza	3	2	40	0	2	3
Zarząd	2	0	0	0	1	1
Dyrektorzy pionów	8	1	11	0	4	5
Kierownicy komórek organizacyjnych (działów, wydziałów i biur)	20	2	9	0	17	5

2016	mężczyźni	kobiety	udział kobiet w ogólnej licz- bie pracowni- ków [%]***	do 30 lat	30-50 lat	powyżej 50 lat
Kierownicy sekcji, oddziałów	1	0	9	0	0	1
Brygadziści	0	0	-	0	0	0
Pozostali produkcyjni	178	71	29	37	96	116
Pozostali nieprodukcyjni	81	38	32	23	60	36

G4-LA13 – Stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet według zajmowanego stanowiska

Apator SA

2016	Stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn do wynagrodzenia kobiet w %
Zarząd	-
Dyrektorzy pionów	-
Kierownicy komórek organizacyjnych (działów, wydziałów i biur)	121
Kierownicy sekcji, oddziałów	107
Brygadziści	100
Pozostali produkcyjni	110
Pozostali nieprodukcyjni	133

Apator Metrix

2016	stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn do wynagrodzenia kobiet w %
Zarząd	-
Dyrektorzy pionów	-
Kierownicy komórek organizacyjnych (działów, wydziałów i biur)	112
Kierownicy sekcji, oddziałów	brak
Brygadziści	-
Pozostali produkcyjni	114
Pozostali nieprodukcyjni	135

Apator Powogaz

2016	stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn do wynagrodzenia kobiet w %
Zarząd	-
Dyrektorzy pionów	76
Kierownicy komórek organizacyjnych (działów, wydziałów i biur)	77
Kierownicy sekcji, oddziałów	-
Brygadziści	-
Pozostali produkcyjni	135
Pozostali nieprodukcyjni	139

REKRUTACJA

Realizując procesy rekrutacyjne pozyskujemy pracowników korzystając zarówno z własnych zasobów ludzkich, jak i zasobów na rynku pracy. W zależności od hierarchii stanowiska, jego stopnia złożoności, wymogów kompetencyjnych, dostępności pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i terminu obsady stanowiska, podejmowana jest decyzja o sposobie rekrutacji.

Przy selekcji i doborze pracowników **bierzemy pod uwagę nie tylko umiejętności i kompetencje zawodowe, ale również cechy osobowościowe**, które zgodne są z naszą kulturą organizacyjną i wartościami, które wyznajemy oraz naszym modelem kompetencji. Więcej informacji na temat sposobów rekrutacji pracowników: www.apator.com/pl/grupa-apator/kariera/jak-rekrutujemy

Nasze działania z obszaru **employer branding** prowadzimy uczestnicząc w targach pracy, prezentując firmę w mediach, współpracując z uczelniami wyższymi i szkołami ponadgimnazjalnymi, sponsorując konkursy dla uczniów i studentów. Fundujemy stypendia i granty utalentowanym uczniom szkół ponadgimnazjalnych z miast, w których zlokalizowane są nasze spółki. Wspieramy grantami studentów, którzy chcą realizować ambitne projekty naukowe.

Więcej w Dziale **OTOCZENIE SPOŁECZNE**

WIZYTY STUDYJNE

Każdego roku zakład produkcyjny w Ostaszewie odwiedzają liczne grupy uczniów i studentów z kierunków powiązanych z naszą branżą. To okazja do **poznania spectrum działalności grupy Apator oraz specyfiki działania zakładu produkcyjnego**. Uczniowie spotykają się z przedstawicielami biur rozwojowych, technologicznych, handlowych i marketingu, poznają zakres i charakter ich pracy, mają dzięki temu możliwość zweryfikowania własnych wyobrażeń o danym zawodzie.

LETNIA SZKOŁA LIDERÓW

W ramach inicjatywy „Letnia Szkoła Liderów” do Apatora zawitali młodzi, ambitni ludzie, którzy spotykali się z przedstawicielami biznesu, władz samorządowych i organizacji pozarządowych, aby posłuchać o tym, **jak inicjować i rozwijać współpracę międzynarodową**. Podzieliliśmy się z nimi swoimi doświadczeniami, prezentując m.in., jak rozwijamy na zagranicznych rynkach grupę Apator oraz jak budujemy relacje z naszymi partnerami handlowymi za granicą.

PRAKTYKI I STAŻE

Apator współpracuje z licznymi technicznymi szkołami ponadgimnazjalnymi i uczelniami wyższymi, których uczniowie **odbywają w naszej firmie praktyki lub staże**. To szansa zdobycia praktycznej wiedzy pod okiem doświadczonych specjalistów.

3.2 SZKOLENIA I EDUKACJA

G4-DMA

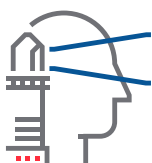

KLUCZOWE KOMPETENCJE

Spółki grupy Apator stwarzają pracownikom warunki do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i rozwoju osobistego.

Do realizacji naszej strategii biznesowej niezbędna jest wysoko wykwalifikowana kadra o określonych zasobach specjalistycznej wiedzy, umiejętności, a także kompetencji społecznych.

W Apator SA zdefiniowaliśmy następujące **kluczowe kompetencje**, które chcemy konsekwentnie rozwijać u pracowników:

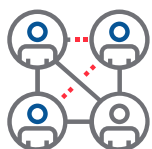
ORIENTACJA BIZNESOWA

Rozumienie biznesu firmy i branży związanej z obszarem specjalizacji, nastawienie na osiągnięcie i wzrost wyników biznesowych, stałe poszukiwanie rozwiązań usprawniających i rozwijających biznes firmy.

ZAANGAŻOWANIE

Entuzjazm, energia w działaniu, gotowość do realizacji zadań poza wąskim zakresem obowiązków, proaktywność, identyfikacja z firmą, jej strategią i celami, lojalność wobec firmy, dbanie o jej wizerunek.

WSPÓŁPRACA

Budowanie relacji opartych na otwartości, zaufaniu i szacunku, partnerskie podejście do relacji z innymi, umiejętność pracy w zespole, kultura osobista i empatia w relacjach z innymi.

OCENA KOMPETENCJI

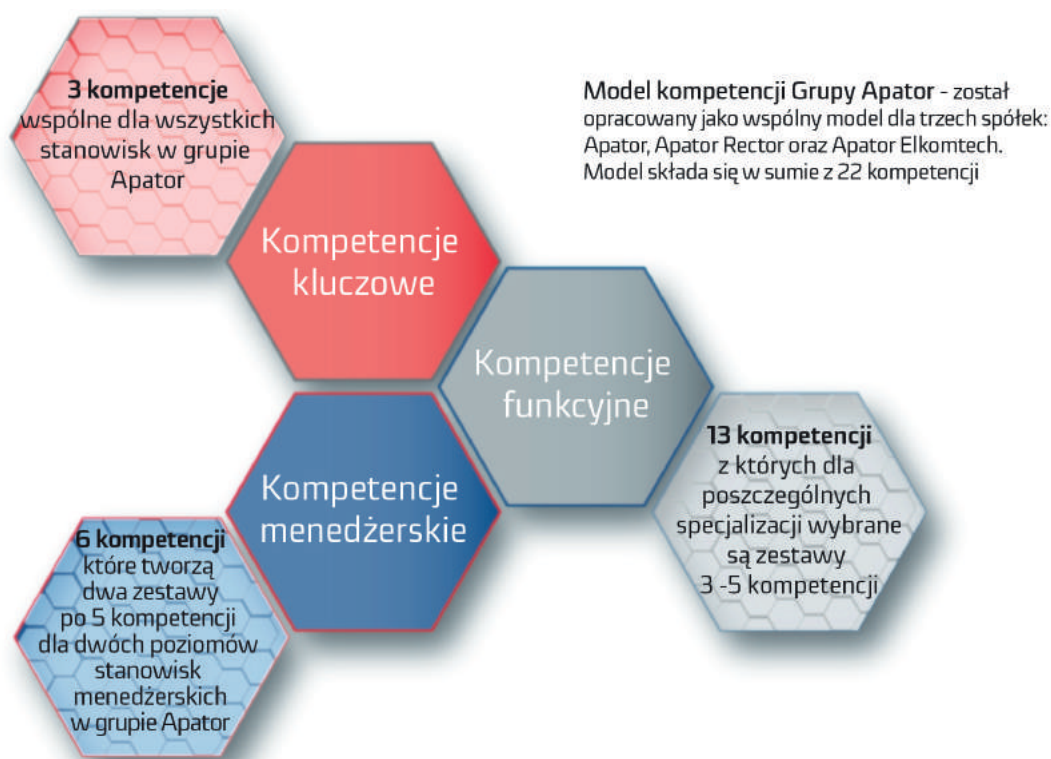
Ocena pracowników to jeden z kluczowych elementów zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji. Chcemy, aby była ona dokonywana według odpowiednio dobranych i spójnych kryteriów, spełniała zasady oceny sprawiedliwej i transparentnej.

Dlatego wdrożyliśmy w Apator SA System Oceny Okresowej Kompetencji, którego celem jest **wsparcie naszych pracowników w rozwoju ich kompetencji zawodowych**, aby mogli efektywniej realizować swoje zadania i – dzięki temu – skuteczniej realizować cele strategiczne firmy.

System wiąże się z szeregiem korzyści zarówno dla pracownika, jak i jego przełożonego.

To narzędzie pozwala na jasne **określenie wymagań stawianych pracownikom** na poszczególnych stanowiskach pracy oraz przekazanie informacji o oczekiwanych postawach i zachowaniach. Ułatwia dobór działań doskonalących, a tym samym – wspieranie pracownika w realizacji coraz ambitniejszych zadań.

Każdy pracownik jest oceniany w sposób obiektywny i porównywalny. Identyfikacja silnych stron, rodzaju umiejętności i poziomu wiedzy pracownika pozwala na **planowanie jego dalszego rozwoju i rzetelne, obiektywne premiowanie**. Pracownicy otrzymują informację zwrotną dotyczącą oceny jakości ich pracy oraz konkretne wymagania swoich przełożonych.

ROZWÓJ PRACOWNIKÓW

Spółki grupy Apator stosują szereg narzędzi umożliwiających pracownikom rozwój kluczowych kompetencji:

- zdobywanie doświadczenia poprzez realizację nowych ambitnych zadań,
- uczenie się od innych poprzez pracę zespołową i udział w projektach,
- udział w szkoleniach specjalistycznych i rozwijających umiejętności osobiste,
- udział w szkoleniach stanowiskowych,
- korzystanie z dofinansowania studiów licencjackich, magisterskich i podyplomowych.

Podnoszenie kwalifikacji poprzez szkolenia:

1. obowiązkowe z zakresu BHP, dotyczące nadania konkretnych uprawnień na danym stanowisku pracy np. energetyczne, obsługa wózków widłowych, suwnic itp.,
2. merytoryczne i specjalistyczne,
3. nauka języków obcych (pokrycie kosztów lub dofinansowanie nauki),
4. studia magisterskie i podyplomowe (pokrycie kosztów lub dofinansowanie nauki),
5. miękkie, wspierające rozwój osobisty,
6. ogólnofirmowe np. dotyczące systemu zarządzania.

Szkolenia są planowane i budżetowane w okresach rocznych.

W Apator SA rozpatrujemy potrzeby szkoleniowe na trzech poziomach:

- organizacji - na podstawie strategii i planów operacyjnych,
- zespołów - na podstawie celów i zadań zaplanowanych do realizacji,
- indywidualnych pracowników - na podstawie planów rozwojowych pracownika.

Menadżerowie Apator SA są **zobowiązani do identyfikacji luk kompetencyjnych** pracownika, diagnozy jego potencjału rozwojowego i zaplanowania jego ścieżki rozwoju. Pracownicy mają możliwość **zgłoszenia bezpośrednim przełożonym swoich potrzeb w zakresie edukacji** i kształcenia umiejętności niezbędnych do realizacji powierzonych zadań, a ich potrzeby zostają uwzględnione w corocznym Planie szkoleń.

W Apator Metrix opracowano **karty kwalifikacji** określające kompetencje wymagane dla danego stanowiska, karty praw i obowiązków pracownika. Opracowano także instrukcję szkoleniową, zgodnie z którą każdego roku powstaje Plan szkoleń uwzględniający potrzeby rozwojowe pracowników.

Również w Apator Powogaz co roku powstaje Plan szkoleń zawierający **zestaw szkoleń merytorycznych** podnoszących umiejętności pracowników i ułatwiający wykonywanie bieżących zadań. Pracownicy korzystają także z możliwości podnoszenia kwalifikacji poprzez **studia podyplomowe**.

G4 –LA9 Średnia liczba godzin szkoleniowych w podziale na typ zatrudnienia

Szkolenia pracowników 2016	Apator SA	Apator Metrix	Apator Powogaz
Liczba odbytych godzin szkoleniowych ogółem [godz.]	3728	4278	2536
Liczba przeszkolonych pracowników [osoby], w tym:			
1. pracownicy administracyjni [osoby], w tym:	117	94	107
– kobiety	34	36	36
– mężczyźni	83	58	71
2. pracownicy produkcyjni [osoby], w tym:	171	376	44
– kobiety	59	203	14
– mężczyźni	112	173	30
Razem [1+2]	288	470	151
Budżet szkoleniowy			
w 2015 r.	373 tys. zł	206 tys. zł	128 tys. zł
w 2016 r.	411 tys. zł	245 tys. zł	91 tys. zł

Dobre praktyki:
Promujemy energię w działaniu i otwartość w relacjach.

PIGUŁKI WIEDZY DLA PIONU PRODUKCJI

Osoba zarządzająca grupą ludzi powinna **skutecznie motywować swój zespół**, wzbudzać zaangażowanie, budować swój autorytet. Dlatego w 2016 r. kadra kierownicza średniego i niższego szczebla zarządzania w Pionie Produkcji została objęta projektem rozwojowym skupiającym się na kompetencjach menadżerskich/zarządczych.

Zrealizowano pięć tematów szkoleń, tzw. „**pigułek umiejętności**” w formie czterogodzinnych warsztatów, podczas których ćwiczono umiejętności w jednym konkretnym obszarze, związanym z pracą brygadzysty, jak też kierownika.

Szkolenia dotyczyły następujących tematów:

1. Trafne komunikaty – dostosowanie komunikatów do odbiorcy.
2. Skuteczny feedback – inspirująca pochwała, konstruktywna krytyka.
3. Metody motywowania zespołu.
4. Delegowanie odpowiedzialności i egzekwowanie zadań.
5. Efektywna organizacja pracy, zarządzanie sobą w czasie.

W celu wzmocnienia efektu rozwojowego, każdy warsztat zakończony został indywidualnymi zobowiązaniami rozwojowymi uczestników.

Wypowiedzi uczestników szkoleń:

„Szkolenie było prowadzone w formie zajęć praktycznych, nie zaś na zasadzie sztywnych, nudnych wykładów. Poznałszy metody i sposoby prawidłowej komunikacji, m.in. wskazówki, jakich słów należy unikać, żeby nie spowodować efektu odwrotnego niż zamierzony. Z powodzeniem można tę wiedzę wykorzystywać nie tylko w pracy, ale także w życiu codziennym”.

Waldemar Pawłowski, Kierownik Wydziału Montażu Aparatury Pomiarowej, Apator

„[...] Bez wątpienia treść merytoryczna szkoleń jest bardzo przydatna w kierowaniu i motywowaniu podwładnych, a sposób jej przekazania zachęcał do udziału w warsztatach i podejmowania prób wykorzystywania zdobytych umiejętności w codziennym działaniu. Warsztaty te uzmysłowiły niejednokrotnie, że komunikowanie się, przekazywanie informacji oraz reagowanie w sytuacjach stresowych jest zadaniem trudnym. Nawet, gdy nam się wydaje, że zrobiliśmy to świetnie, to obiektywnie nie zawsze wygląda to tak różowo”.

Maciej Leszyński, Kierownik Oddziału Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych - Organizator procesu produkcji, Apator

3.3 WSPARCIE I BENEFITY

G4-DMA

MOTYWACJA PRACOWNIKÓW

Tylko silnie zmotywowani pracownicy są w stanie tworzyć wartość dodaną dla firmy i skutecznie pracować na jej sukces.

W ramach Polityki personalnej Apator SA określono dwie metody motywowania pracowników:

> **Motywowanie przez płacę:**

- System wynagrodzenia oparty jest na **części stałej** (wynagrodzeniu zasadniczym) oraz **części zmiennej** (premia wynikowa, premie zadaniowe, nagrody).
- Polityka wynagradzania uwzględnia wartościowanie stanowisk pracy, wyniki spółki, indywidualne wyniki pracownika oraz odpowiednie praktyki rynkowe.

W wyniku projektu mającego na celu urynkowienie wynagrodzeń w Apator SA wypracowano **nową politykę wynagrodzeń**.

Główne zmiany:

1. Wprowadzenie nowego taryfikatora wynagrodzeń, opartego na dwuwymiarowej mapie stanowisk, gdzie poziom wynagrodzeń dla poszczególnych grup stanowisk został określony na podstawie danych rynkowych (medianie rynkowej).
2. Osiągnięcie m.in. widełek płacowych przez wszystkich pracowników nie później niż do 01.04.2019 r.
3. Dostosowywanie widełek płacowych do rynku systematycznie raz na dwa lata.
4. Wprowadzenie stawki miesięcznej dla wszystkich pracowników z wypłatą w jednym terminie.
5. Wdrożenie rozwiązań premiowych opartych na systemie zarządzania przez cele.

> **Motywowanie pozapłacowe:**

- szeroko rozumiana pomoc socjalna (pomoc finansowa, rzeczowa, pożyczki na cele mieszkaniowe, dofinansowanie wypoczynku, bony Sodexo z okazji świąt),
- wspieranie rozwoju pracowników przez dofinansowanie nauki i szkoleń,
- ubezpieczenie na życie,
- dofinansowanie prywatnej opieki medycznej,
- preferencyjne warunki zakupu kart sportowych w ramach Benefit System,
- dzień owocowy,
- organizowanie wydarzeń firmowych o charakterze integracyjnym (pikniki, imprezy sportowe),
- inne udogodnienia np. elastyczny czas pracy, prawo do korzystania z samochodów służbowych do celów prywatnych dla określonej grupy pracowników (zasady te określają odrębne przepisy), specjalnie dedykowane dla pracowników linie autobusowe.

SATYSFAKCJA PRACOWNIKÓW

Słuchamy opinii pracowników na temat ich motywacji, zaangażowania i działalności spółki, aby jeszcze lepiej kształtować nasze wspólne miejsce pracy. W tym celu planujemy wprowadzenie cyklicznych badań opinii i satysfakcji pracowników*. Obecnie umożliwiamy wypowiedzi na temat funkcjonowania spółki poprzez skrzynkę z „Uwagami i pytaniami do Zarządu Apator SA” oraz przez bezpośrednie zadawanie pytań członkowi Zarządu Spółki podczas organizowanych dwa razy do roku spotkań.

*Badanie satysfakcji pracowników w formie anonimowej ankiety przeprowadzono w Apator SA w czerwcu 2017 r.

Dobre praktyki:
Promujemy energię w działaniu i otwartość
w relacjach.

PIKNIK PRACOWNIKÓW

Integracja w firmie jest ważna. W Apatorze kultywujemy organizację wrześniowych pikników, podczas których pracownicy mogą spotkać się w nieco innej, aniżeli na co dzień, oprawie. Zmieniają się miejsca organizacji wydarzenia, styl imprezy, rodzaj przygotowanych atrakcji, niezmienna pozostaje świetna atmosfera spotkania.

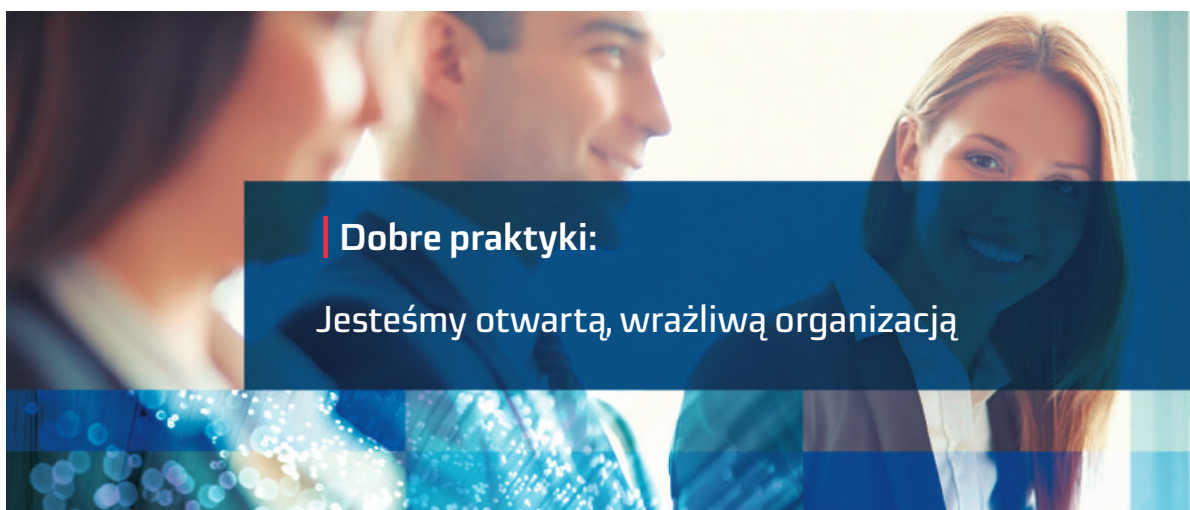
Spotkanie integracyjne pracowników miało charakter plenerowy, odbyło się 3.09.2016 r. na terenie parku Pałacu Romantycznego w Turznie. Na uczestników pikniku – jak co roku - czekały liczne atrakcje. Dla pasjonatów sztuki manualnej i „artystycznych dusz” przygotowano warsztaty wykonywania biżuterii, aromatycznych mydełek oraz quillingu i carvingu. Dla głodnych rywalizacji udostępniono kasyno, darta i gigantyczne piłkarzyki. Organizatorzy zapewnili smaczny poczęstunek i doskonałą oprawę muzyczną imprezy - występ zespołu 36,6.

ROZWÓJ KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Dobra atmosfera w pracy i przyjazne relacje między pracownikami mają bezpośrednie przełożenie na jakość i efektywność wykonywanej pracy. Umiejętności interpersonalne, zdolności komunikacyjne, asertywność i empatia, radzenie sobie ze stresem, czyli szeroko rozumiane kompetencje społeczne, to równie ważne – obok merytorycznej i specjalistycznej wiedzy – umiejętności pracownika w nowoczesnej organizacji.

Dokładamy starań, aby pracownicy w ramach spółek grupy Apator **czuli się zintegrowaną społecznością**. Nie tylko pracujemy razem, ale także bawimy się wspólnie, rywalizujemy na gruncie sportowym, integrujemy podczas spotkań i imprez firmowych.

APATOR CUP

17 czerwca 2016 r. odbyła się III edycja turnieju piłkarskiego Apator Cup, w którym uczestniczyli reprezentanci spółek grupy Apator. W tym roku turniej odbywał się w Łodzi a rolę gospodarza pełniła spółka Apator Elkomtech.

Przez 6 godzin drużyny ambitnie walczyły o najlepszą lokatę. Niepokonani w finale okazali się zawodnicy z drużyny Apator Rector (Zielona Góra). Zwycięzcom tylko trochę ustąpili przedstawiciele świdnickiego PAFAL-u, zaś na III miejscu uplasowała się drużyna Apator Telemetrii ze Słupska.

TURNIEJ O PUCHAR PREZESA APATOR SA

Impreza jest okazją do świetnej zabawy, integracji załogi, a przede wszystkim promowania aktywności sportowej pracowników. W turnieju rozgrywanym na Orliku w Ostaszewie **rywalizują drużyny wystawione przez poszczególne działy/wydziały firmy**. W edycji 2016 r. I miejsce zdobyły Magiczne Podeszwy (konstruktorzy z Biura Rozwoju Aparatury i Systemów Pomiarowych, II miejsce - Białe Orły (zwycięzcy ubiegłorocznej edycji reprezentujący wydział produkcyjny), III miejsce - Aparaty (konstruktorzy z Biura Rozwoju Aparatury Łączyeniowej).

APATOR KULTURALNIE

W grudniu 2015 r. zadebiutowaliśmy z akcją „Apator kulturalnie”. W ramach programu co 2 tygodnie wysyłamy **newsletter z ciekawymi propozycjami udziału w toruńskich wydarzeniach kulturalnych**. Pracownicy mają możliwość zakupu biletów w promocyjnych cenach (także dla osoby towarzyszącej lub dzieci). Podstawą do otrzymania zniżki jest okazanie identyfikatora firmowego.

Do akcji przystąpiły największe instytucje kulturalne miasta m.in.: Teatr im. W. Horzycy, Teatr Muzyczny w Toruniu, Toruńska Orkiestra Symfoniczna, Dwór Artusa, organizatorzy koncertów w Centrum Kulturalno-Kongresowym Jordanki oraz w auli UMK.

APATOR AKTYWNI

W ramach akcji Apator aktywni wspólnie uczestniczymy w wydarzeniach sportowych.

Grupa 20 osób z Apatora wzięło udział w imprezie biegowej **NOCNA DYCHA KOPERNIKAŃSKA**. Późnym wieczorem 11 czerwca stawiliśmy się w mocnym składzie na starcie dwóch zaplanowanych przez organizatorów dystansów: 10 i 5 km. W wydarzeniu wzięło udział łącznie ok. 1400 entuzjastów biegania. Na trasie 10 km najlepszym zawodnikiem z naszego teamu był Krzysztof Dondalski (0:44:29), zaś w biegu na 5 km liderami okazali się: wśród kobiet - Katarzyna Leśniewska-Dulska (0:25:05), w klasyfikacji męskiej - Michał Jaszczołt (0:19:42). Cały nasz team wykazał się wytrzymałością i niezwykłym hartem ducha.

3.4 ZROWIE I BEZPIECZEŃSTWO

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

G4-DMA

Zapewniamy dobre warunki pracy oraz wdrażamy rozwiązania zapobiegające wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz zdarzeniom potencjalnie wypadkowym.

Spółki grupy Apator objęte niniejszym raportem prowadzą **politykę ukierunkowaną na zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy**. W tym zakresie podejmują działania zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oraz postanowieniami zawartymi w opracowanym systemie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy według normy PN-N 18001:2004.

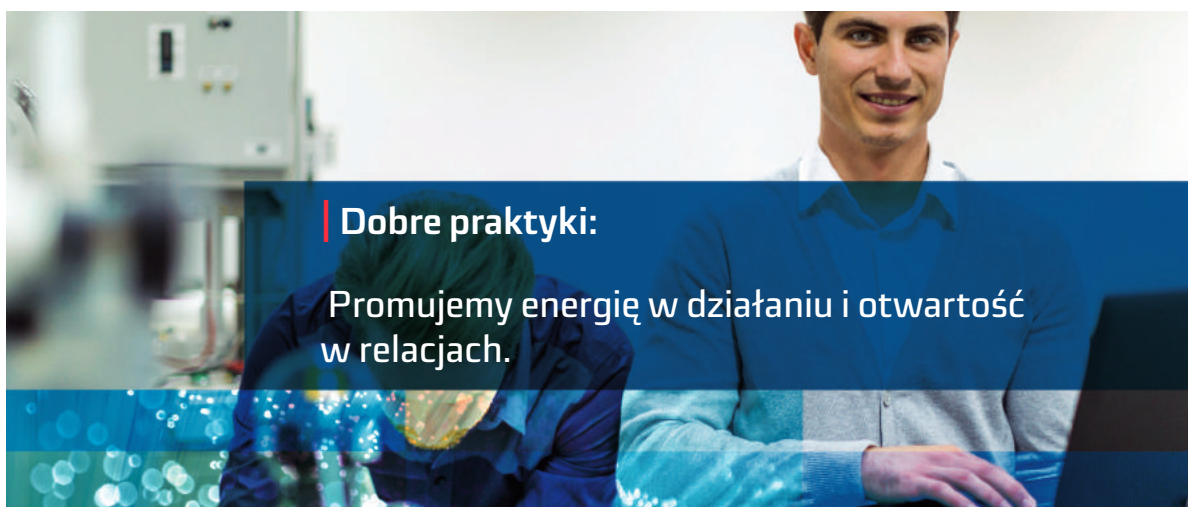
Głównym celem jest **eliminacja zagrożeń wypadkowych i minimalizowanie czynników szkodliwych** oddziaływujących na pracownika w miejscu pracy. Sposoby realizacji celów bezpieczeństwa i higieny pracy reguluje szereg wewnętrznych procedur i instrukcji obowiązujących w danych spółkach.

BEZPIECZNE PRODUKTY

Pracownicy biur rozwojowych w procesie projektowania wyrobów **stosują się do norm i dyrektyw**, których przestrzeganie gwarantuje bezpieczeństwo użytkownika wyrobu i bezpieczeństwo użytkownika (np. PN-EN 60947-1 oraz PN-EN 60947-3 dla aparatury rozdzielczej i sterowniczej niskonapięciowej, PN-EN 50470-1:2008 czy PN-EN 50470-3:20 dla urządzeń do pomiarów energii elektrycznej prądu przemiennego).

Nasze wyroby spełniają wymogi krajowych oraz europejskich norm i standardów bezpieczeństwa.

Dla produktów, których montaż i użytkowanie wymaga szczególnej dbałości o bezpieczeństwo i niezawodność (np. rozwiązania do rozdziału energii elektrycznej czy gazomierze) spółki grupy Apator stosują standardy produkcji wykraczające poza standardowe wymogi norm. Więcej w Dziale **BIZNES – NASZE PRODUKTY**

Bezpieczny montaż i eksploatacja produktów

W trosce o bezpieczeństwo użytkowników w **rozłącznikach serii smartARS** zastosowano system do szybkiego montażu w technologii PPN. Zastosowanie rozwiązania gwarantuje znaczne skrócenie czasu potrzebnego na montaż z zachowaniem najwyższego stopnia bezpieczeństwa.

Ponadto rozłączniki wykonane są z termoplastycznego poliamidu z bezhalogenowym niepalniaczem VO, wzmocnionym włóknem szklanym, co w praktyce oznacza samogaśnięcie aparatów po zaniku źródła ognia oraz nie odrywanie się i nie opadanie palących się kawałków tworzywa.

Podobnie, dla poprawy bezpieczeństwa użytkowników, klasę palności VO zastosowano w licznikach energii elektrycznej oraz w liczydłach z tworzyw sztucznych w gazomierzach typu smart.

W licznikach energii elektrycznej Norax – w odpowiedzi na wymagania klienta – wprowadzono rozwiązanie umożliwiające bezpieczną wymianę baterii zewnętrznej w urządzeniu pracującym pod napięciem.

Technologia bezołowiowa

Apator jako jeden z pierwszych producentów na rynku krajowym zastosował technologię bezołowiową w produkcji płytek elektronicznych dla urządzeń pomiarowych. W miejsce spoiwa lutowniczego zawierającego ołów stosujemy ekologiczne, wodne topniki (środki uwalniające tlenki w procesie lutowania).

BEZPIECZNI PRACOWNICY

Prowadzenie działalności produkcyjnej wiąże się z koniecznością stosowania restrykcyjnych reguł dotyczących bezpieczeństwa pracowników uczestniczących w procesie produkcji. Działania spółek w tym zakresie precyzują stosowane przepisy prawne i wewnętrzne procedury. Podejmowane działania to m.in.:

- > identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego dla każdego stanowiska,
- > wstępne, okresowe i kontrolne badania lekarskie, środki ochronne, szkolenia wstępne i okresowe w zakresie zasad BHP,
- > organizacja stanowisk pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami ergonomii, wprowadzanie nowoczesnych linii technologicznych i urządzeń korzystnie wpływających na wydajność i obciążenie pracowników,
- > monitorowanie warunków pracy przez Komisje BHP,
- > wydzielanie, oznakowanie i przygotowywanie stanowisk pracy, dróg transportowych i środków przeciwpożarowych,
- > monitoring zagrożeń.

G4 –LA6 Wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych oraz nieobecności w pracy oraz liczba wypadków śmiertelnych związanych z pracą

Wypadki/urazy w 2016 r.	Apator SA	Apator Metrix	Apator Powogaz
Liczba wypadków przy pracy, w tym:			
1. wypadki lekkie	4	2	5
2. wypadki średnie	0	0	0
3. wypadki ciężkie	0	0	0
4. wypadki śmiertelne	0	0	0
Razem [1+2+3+4]	4	2	5
Liczba chorób zawodowych	0	0	0
Liczba dni nieobecności spowodowanych wypadkami/chorobami zawodowymi	0	0	201

Wskaźnik częstości wypadków	2015	2016
Apator SA	7,33	5,35
Apator Metrix	12,01	4,76
Apator Powogaz	5,43	13,4

Najczęstszą przyczyną wypadków jest brak koncentracji pracowników na wykonywanej pracy oraz niestosowanie środków ochrony indywidualnej (np. rękawic roboczych).

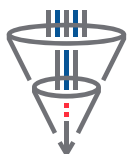
W spółkach podlegających raportowaniu **nie odnotowano wypadków śmiertelnych oraz chorób zawodowych.**

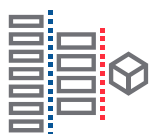
PROGRAM 5S

W ramach Systemu Zarządzania Produkcją w Apator SA oraz Apator Metrix stosujemy zasady 5S, które pozwalają zachować nie tylko czyste, ale przede wszystkim bezpieczne stanowisko pracy.

5 zasad, którymi kierujemy się w codziennej pracy:

Sort (selekcja) – wyselekcjonuj to, co potrzebne i usuń, co zbędne/uszkodzone; jeśli masz wątpliwość – naklej czerwoną etykietę!

Straighten (ustalenie miejsca i ilości) – utrzymaj wszystko, co potrzebne w porządku; ustal miejsca tak, by łatwo można zidentyfikować położenie,

Sweep (sprzątanie i utrzymanie czystości) – wyczyść maszyny, podłogi, ściany; poszukaj źródeł zanieczyszczeń i usuń je,

Standardize (standaryzacja) – stwórz standardy tak, by każda nieprawidłowość stała się oczywista,

Self-discipline (samodyscyplina) – stosuj 4S i doskonal je.

PLAN ZERO TOLERANCJI DLA ZACHOWAŃ POTENCJALNIE WYPADKOWYCH

W Apator SA wdrożono program **Zero tolerancji dla zachowań potencjalnie wypadkowych**, dla którego w 2016 r. przyjęto 3 zadania:

1. **Podniesienie świadomości pracowników w zakresie pierwszej pomocy**
Praktyczne sprawdzenie umiejętności pracowników (przeprowadzono konsultacje, ćwiczenia przeniesione na I kw. 2017 r.)
2. **Podniesienie bezpieczeństwa pracowników – projekty techniczne i organizacyjne**
Likwidacja zagrożenia wejścia pracowników w obszar prac remontowych lub serwisowych – zakup i montaż oznaczeń informujących o zagrożeniu.
3. **Podniesienie świadomości pracowników w zakresie bezpieczeństwa pożarowego**
Ćwiczenia pożarowo-ewakuacyjne działu produkcyjnego – ustalono plan ćwiczeń i podział zadań (przeprowadzenie ćwiczeń przeniesiono na II kw. 2017 r.).

PRZEGLĄDY BEZPIECZEŃSTWA

W efekcie corocznych przeglądów obszaru, spółki grupy Apator podejmują szereg działań dla poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

W Apator SA:

- > podjęto środki profilaktyczne w celu wyeliminowania wypadków związanych z pracą na wydziale przetwórstwa tworzyw sztucznych,
- > wprowadzono obuwie robotnicze o dłuższej żywotności i lepszej ergonomii pracy,
- > wprowadzono dodatkowe oznaczenia informacyjne,
- > zaproponowano zmianę krzeseł na stanowiskach pracy przy ręcznych pracach montażowych na bardziej ergonomiczne,
- > zaproponowano doposażenie w podnóżki stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe.

W wyniku społecznego przeglądu warunków pracy opracowano harmonogram zadań, których celem jest poprawa organizacji, bezpieczeństwa i ergonomii miejsc pracy. Dokonano m.in.:

- > udrożnienia dróg ewakuacyjnych,
- > lepsze wyeksponowanie sprzętu ppoż,
- > uporządkowanie i doprowadzenie do stałego i prawidłowego rozmieszczenia wyrobów.

Działania Służb BHP w Apator Metrix w 2016 r. objęły:

1. Przeglądy stanowisk pracy - wyniki kontroli stanowisk pracy przekazywane są w formie zaleceń do osób bezpośrednio związanych z obszarem powstania niezgodności. W roku 2016 wydano 34 zalecenia usunięcia nieprawidłowości w zakresie bhp.
2. Opiniowanie i odbiory nowych linii, maszyn i procesów.
3. Służba BHP opiniuje na bieżąco nowe technologie i maszyny pod kątem spełnienia wymagań bhp. Ewentualne niezgodności są odnotowywane w postaci wpisów do protokołów odbioru końcowego.
4. Posiedzenia Komisji BHP.

W trakcie Komisji przeprowadzono przeglądy bhp w wybranych obszarach produkcyjnych i magazynie. Z posiedzeń komisji sporządzono protokoły, które przesłano osobom odpowiedzialnym za usunięcie niezgodności.

CZYNNIKI SZKODLIWE W ŚRODOWISKU PRACY

W 2016 r w Apator SA zrealizowano pomiary czynników szkodliwych, które obejmowały: hałas, pył, styren, akrylonitryl, nikiel, miedź. Wyniki pomiarów środowiska pracy nie wykazały przekroczeń, przeprowadzenie kolejnych badań nastąpi nie wcześniej niż w pierwszym kwartale 2017 r.

W lipcu 2016 r. w Apator Metrix przeprowadzono pomiary hałasu dla hali pras. Wartości najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) hałasu zostały przekroczone, dlatego pracownicy – dla własnego bezpieczeństwa - mają obowiązek ciągłego stosowania ochronników słuchu podczas obsługi pras. Wyniki badań zostały udostępnione pracownikom na stanowiskach pracy, kierownicy zostali zobligowani do zapoznania swoich podwładnych z wynikami pomiaru.

SZKOLENIA W ZAKRESIE BHP

Szkolenia wstępne ogólne i stanowiskowe są wykonywane w spółkach grupy Apator na bieżąco przez służby BHP oraz bezpośrednich przełożonych przed dopuszczeniem do pracy nowozatrudnionych pracowników.

W czerwcu 2016 r w Apator Metrix przeprowadzono także szkolenia okresowe BHP, na podstawie szczegółowych planów szkoleń okresowych dla poszczególnych grup pracowników. Przeszkolonych zostało:

- > 21 osób zatrudnionych na stanowiskach administracyjno-biurowych,
- > 14 osób kierujących pracownikami,
- > 146 osób zatrudnionych na stanowiskach robotniczych.

PROFILAKTYCZNA OPIEKA MEDYCZNA

Zakłady pracy mają podpisane stałe umowy na świadczenie usług w zakresie profilaktycznej opieki medycznej. Służba BHP wydaje skierowania na badania (wstępne, okresowe, kontrolne) na podstawie rejestru, który jest na bieżąco monitorowany. Lekarz medycyny pracy może wydać decyzję o czasowym przeciwwskazaniu zdrowotnym do wykonywania określonych czynności (w Apator Metrix przypadki dotyczyły np. transportu ręcznego powyżej 5 kg lub zalecenia zmiany obuwia roboczego).

Apator SA dofinansowuje **zakup okularów korekcyjnych** (dla pracowników na stanowiskach komputerowych).

W Apator Metrix kupiono **defibrylator AED** – dodatkowo wyznaczeni pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie obsługi urządzenia.

4. ŚRODOWISKO

4.1 ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE

NASZ WPŁYW NA ŚRODOWISKO

G4-DMA

Odpowiedzialność społeczna organizacji jest mierzona m.in. poziomem świadomości i umiejętnością zarządzania wpływem jej działań, wyrobów i usług na środowisko naturalne. Postrzegamy środowisko, jako dobro wspólne, które ma służyć obecnym i przyszłym pokoleniom. Dlatego dokładamy starań, aby minimalizować działania, które negatywnie oddziałują na otoczenie przyrodnicze.

Racjonalnie i odpowiedzialnie gospodarujemy zasobami naturalnymi.

W skład grupy Apator wchodzi kilkanaście podmiotów o zróżnicowanym poziomie wpływu na środowisko naturalne. Największe oddziaływanie środowiskowe wiąże z działalnością spółek produkcyjnych (w tym Apator SA, Apator Metrix SA i Apator Powogaz SA).

W trosce o środowisko naturalne spółki grupy Apator stosują się do obowiązujących przepisów prawnych, podejmują się także dodatkowych zobowiązań, które wynikają z wysokich standardów i oczekiwań naszych klientów.

Żadna ze spółek produkcyjnych nie prowadzi działalności w obrębie lub bezpośrednim sąsiedztwie obszarów chronionych bądź terenów o wysokiej wartości pod względem bioróżnorodności. Właściwie użytkowane i utylizowane produkty spółek grupy Apator również nie stanowią zagrożenia dla środowiska.

NASZE WYZWANIA DO 2019 r.

1. Realizacja wskaźników środowiskowych na poziomach określonych w planach działań spółek.
2. Kształtowanie świadomości pracowników i dobrych nawyków dotyczących ochrony środowiska.

ODPOWIEDZIALNE ZARZĄDZANIE

Podstawą naszego działania jest świadome, odpowiedzialne zarządzanie obszarem środowiskowym. System zarządzania środowiskowego jest kluczowym elementem Zintegrowanych Polityk Zarządzania wdrożonych w spółkach grupy Apator* (dotyczy 3 wskazanych w raporcie spółek grupy Apator).

Nasze cele koncentrują się na:

- > utrzymaniu niskiej emisji zanieczyszczeń,
- > oszczędzaniu zasobów naturalnych,
- > zrównoważonej gospodarce odpadami.

Potwierdzeniem wysokiej jakości procesów w zakresie ochrony środowiska jest spełnienie wymagań normy PN-EN ISO 14001:2005. Spółki grupy Apator dokonały identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych, zaś przebieg procesów środowiskowych jest systematycznie nadzorowany oraz dostosowywany do zmieniających się procesów technologicznych i produkcyjnych oraz nowych wymogów prawnych. W 2017 r. planujemy wdrożenie wymagań nowego wydania normy ISO 14001:2005.

W naszej działalności w kontekście odpowiedzialności za środowisko kierujemy się szeregiem instrukcji ogólnosystemowych, adekwatnych do specyfiki działalności danej spółki, które precyzują m.in. sposób monitorowania aspektów środowiskowych, nadzoru nad chemikaliami, odpadami, ściekami przemysłowymi. Zawierają one założenia gospodarki opakowaniowej, wprowadzania na rynek akumulatorów i baterii, sposób postępowania w przypadku awarii. Jako spółki działające w sektorze Energy & Utilities, narzucamy sobie także wysokie standardy w zakresie świadomego i efektywnego zarządzania energią elektryczną oraz pozostałymi mediami.

PRODUKCJA Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA

Nasza działalność produkcyjna, zwłaszcza wobec dynamicznie rosnącej skali działalności wytwórczej, wymaga odpowiedzialnego podejścia w doborze technologii, gospodarowania surowcami, utylizacji odpadów okołoprodukcyjnych, a także stosowania najwyższych standardów w zakresie ochrony zdrowia pracowników zaangażowanych w proces produkcyjny.

Jesteśmy przekonani, że **działalność produkcyjna z poszanowaniem aspektów środowiskowych, przynosi nie tylko korzyści środowisku, ale także oszczędności dla przedsiębiorstwa.**

Standardy naszego działania:

- > Nasi konstruktorzy i technolodzy każdorazowo oceniają potencjalny wpływ wyrobu na środowisko naturalne.
- > Wdrażamy prośrodowiskowe innowacje i modyfikujemy stosowane technologie.
- > Inwestujemy w bardziej wydajny i nowocześniejszy park maszynowy.
- > Optymalizujemy zużycie surowców do produkcji.
- > Monitorujemy powstawanie zanieczyszczeń i niebezpiecznych odpadów, odpowiednio je przechowujemy i unieszkodliwiamy.
- > Zarządzamy mediami, a zwłaszcza zużyciem energii, w sposób kompleksowy.
- > Edukujemy pracowników.
- > Współpracujemy z firmami wyspecjalizowanymi w świadczeniu usług z zakresu ochrony środowiska.

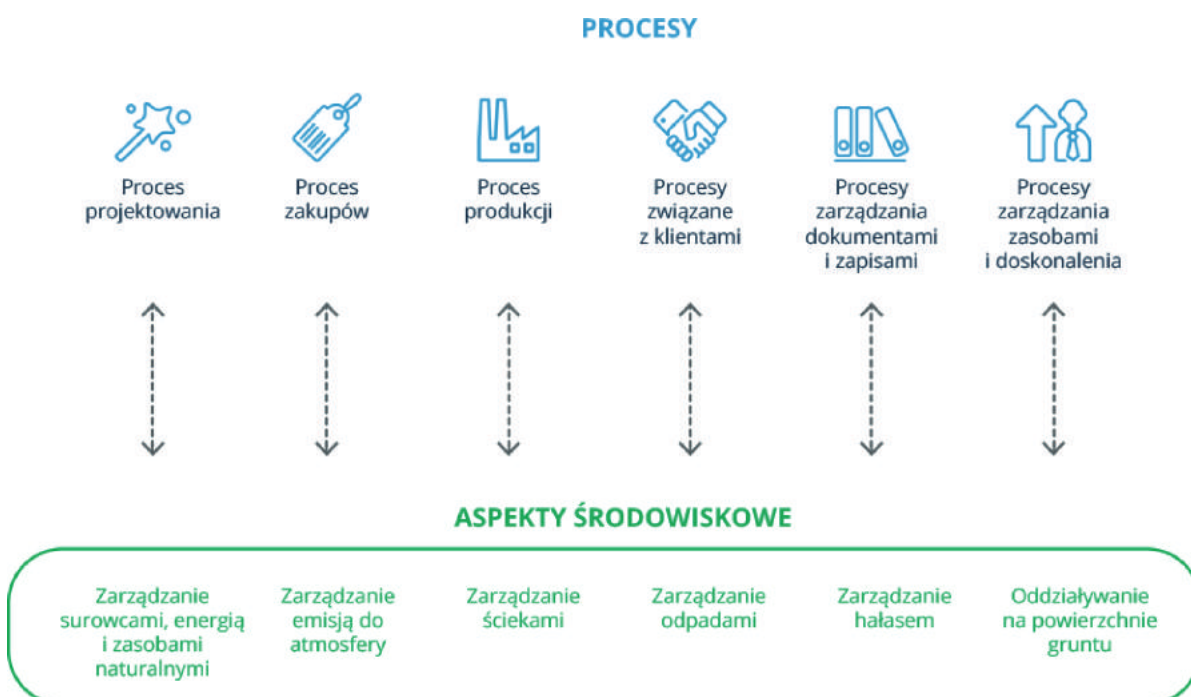
Więcej w dziale BIZNES - **NASZE PRODUKTY**

PRODUKTY BEZPIECZNE Z NATURY

W całym łańcuchu tworzenia wyrobu analizujemy aspekty środowiskowe, aby zminimalizować negatywne oddziaływanie poszczególnych procesów na środowisko. W Apator SA, w każdym procesie zidentyfikowaliśmy elementy działań, które mogą wzajemnie oddziaływać ze środowiskiem.

Kryteria oceny:

- > oddziaływanie na sąsiedztwo firmy (otoczenie przyrodnicze),
- > koszty wynikające m.in. z opłat za korzystanie ze środowiska, koszty zakupu surowców lub mediów,
- > źródła pochodzenia surowców: odnawialne/niednawialne,
- > możliwość przeprowadzenia odzysku, recyklingu,
- > rodzaj (szkodliwość) emitowanych zanieczyszczeń do powietrza, wody, gleby, emisja ścieków.

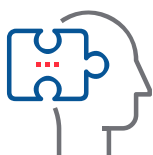
W każdym procesie tworzenia wyrobu analizujemy aspekty środowiskowe, by zminimalizować negatywny wpływ produkcji na środowisko.

Odpowiedzialność środowiskowa Apator SA w poszczególnych procesach:

KONSTRUKTOR

Ocena potencjalny wpływ nowo projektowanego wyrobu na środowisko, ocena użyte materiały z punktu widzenia przyjazności dla środowiska.

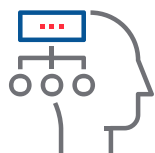
TECHNOLOG

Ocena aspekty środowiskowe związane z procesem technologicznym, opracowuje wykaz emitorów oraz plany ich rozmieszczenia.

SPECJALISTA INWESTYCJI I UTRZYMANIA RUCHU

Analizuje zapotrzebowanie/zużycie mediów w procesach oraz wskaźniki związane z odpadami komunalnymi.

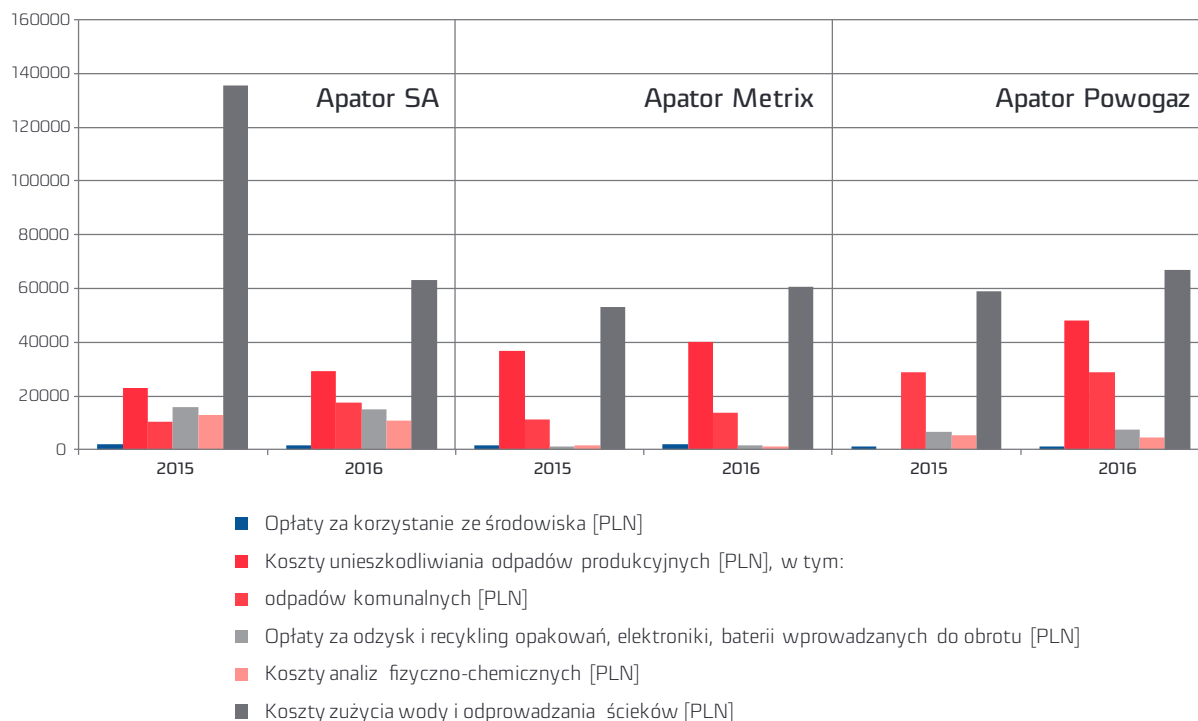

SPECJALISTA DS. SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Analizuje aspekty i wymagania prawne odnoszące się do prowadzonych procesów.

Wydatki na ochronę i inwestycje środowiskowe

G4-EN31

Apator SA

Opłaty/koszty zw. z korzystaniem ze środowiska	2015	2016
Opłaty za korzystanie ze środowiska [PLN]	2033	1578
Koszty unieszkodliwiania odpadów produkcyjnych [PLN], w tym:	22854	29141
odpadów komunalnych [PLN]	10545	17318
Opłaty za odzysk i recykling opakowań, elektroniki, baterii wprowadzanych do obrotu [PLN]	15819	15053
Koszty analiz fizyczno-chemicznych [PLN]	12754	11015
Koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków [PLN]	135472	63000

Apator Metrix

Opłaty/koszty zw. z korzystaniem ze środowiska	2015	2016
Opłaty za korzystanie ze środowiska [PLN]	1 602	1 959
Koszty unieszkodliwiania odpadów produkcyjnych [PLN], w tym:	36 896	40 038
odpadów komunalnych [PLN]	11 112	13 620
Opłaty za odzysk i recykling opakowań, elektroniki, baterii wprowadzanych do obrotu [PLN]	1 090	1 792
Koszty analiz fizyczno-chemicznych [PLN]	1 769	1 179
Koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków [PLN]	53 048	60 461

Apator Powogaz

Opłaty/koszty zw. z korzystaniem ze środowiska	2015	2016
Opłaty za korzystanie ze środowiska [PLN]	998	985
Koszty unieszkodliwiania odpadów produkcyjnych [PLN], w tym:	51 639	47 978
odpadów komunalnych [PLN]	28 800	28 800
Opłaty za odzysk i recykling opakowań, elektroniki, baterii wprowadzanych do obrotu [PLN]	6 468	7 358
Koszty analiz fizyczno-chemicznych [PLN]	5 350	4 350
Koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków [PLN]	58 847	66 738

INNOWACJE ŚRODOWISKOWE

Postęp technologiczny na rynku, rosnące oczekiwania klientów, presja ze strony konkurentów oraz potrzeba optymalizacji procesów produkcyjnych wewnątrz firmy – to czynniki, które stanowią dla nas **impuls do ciągłego poszukiwania innowacji**.

Nieustannie usprawniamy nasze procesy produkcyjne, optymalizujemy je pod kątem wydajności i kosztów, jakości i bezpieczeństwa pracy. Ważnymi **przesłankami dla zmian są także czynniki środowiskowe**: mniejsze zużycie surowców, minimalizacja odpadów produkcyjnych (w tym eliminacja odpadów niebezpiecznych), efektywniejsze zużycie mediów.

W 2016 r. w spółkach grupy Apator wdrożyliśmy szereg nowych technologii, które miały wpływ na aspekty środowiskowe.

Wdrożenie	Wpływ na wskaźniki środowiskowe
Apator SA	
Wtryskarka do tworzyw termoplastycznych IntElect 280/685-1600 - maszyna w pełni elektryczna z układem odzyskującym energię z hamowania formy podczas dojazdu do zwarcia, napędy nie wymagają chłodzenia cieczą, zatem nie jest konieczna rozbudowa systemu o kolejny energochłonny agregat chłodzący.	Niegenerowanie odpadów w postaci zużytych mieszanin chłodzących, mniejsze zużycie energii elektrycznej.
System bazodanowy ze śledzeniem parametrów procesu (Process Traceability) i weryfikacją kolejności wykonywanych operacji dla liczników energii elektrycznej wytwarzanych w skali wielkoseryjnej.	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej na powtórne wykonanie operacji naprawczych.

Wdrożenie	Wpływ na wskaźniki środowiskowe
Robot lutujący - system lutowania selektywnego oparty na programowanej w 4 stopniach swobody lutownicy z układem podawania stopu lutowniczego i czyszczenia grotu.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza (cyna, miedź), zmniejszenie zużycia materiałów, zwiększenie wydajności procesu technologicznego.
Stanowiska smarowania i kalibracji styków aparatów listwowych typu ARS i PBS. Celem jest wyeliminowanie pracy operatora przy operacjach smarowania warg styków wkładek bezpiecznikowych i ich prawidłowego usytuowania względem siebie.	Zmniejszenie zużycia materiałów (smaru), zwiększenie efektywności procesu technologicznego.

Apator Metrix

Termomodernizacja obiektu budowlanego.	Zmniejszenie zużycia gazu ziemnego na ogrzanie budynków.
Modernizacja instalacji oświetlenia na LED i podział załączania na sekcje.	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej.
Zmiana sposobu sterowania sprężarek.	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej.
Stanowiska automatyczne: półautomat do klejenia stópek, klejenie nypli, półautomat do wciskania króćców TES, automat montażu podzespołu baterii UG 1.2 i UG 2.2, półautomat do sprawdzenia szczelności.	Zwiększenie wydajności procesu technologicznego. Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej na jednostkę produkcyjną. Zmniejszenie zużycia chemikaliów.

Apator Powogaz

Wymiana obecnie stosowanych dwóch sprężarek śrubowych KS-58-8 Bottarini Air Krone o mocy 74 kW (37kW każda) na jedną energooszczędną GA 45 VSD+, o mocy 45kW.	Poprawa wydajności i energooszczędności.
Likwidacja oczyszczarki fluidyzacyjnej SEGHERS na propan.	Eliminacja emisji czynników chemicznych występujących podczas opalania farb zawiesi malarskich i korpusów wodomierzowych do atmosfery.
Zakup dwóch wtryskarek Engel e-victory 50/28 oraz victory 330/120 tech z energooszczędnym napędem ENGEL ecodrive.	Oszczędność energii elektrycznej.
Wybór dostawcy usługi czyszczenia zawiesi malarskich zapewniający najnowocześniejszą technologię.	Technologia bardziej przyjazna dla środowiska.

Uwrażliwiamy naszych pracowników na kwestie środowiskowe – zarówno podczas wykonywania obowiązków zawodowych, ale także w życiu prywatnym. Prowadzimy działania edukacyjne wśród naszej załogi organizując konkursy wiedzy i ekozabawy, włączamy się także w organizację lokalnych eventów prośrodowiskowych.

EUROPEJSKI DZIEŃ BEZ SAMOCHODU

Dzień bez Samochodu to proekologiczna idea, której celem jest zmniejszenie ilości spalin wytwarzanych przez miliony aut poruszających się po miastach. Podczas tego dnia zachęca się kierowców do rezygnacji z użytkowania samochodów. W zamian promuje się i motywuje do korzystania z komunikacji miejskiej lub rowerów.

Apator włączył się, jak co roku, do obchodów Europejskiego Dnia Bez Samochodu. Zaprosiliśmy pracowników do udziału w ekozabawie. Każdy, kto w piątek 23 września zdecydował się przyjechać do pracy rowerem, wziął udział w losowaniu atrakcyjnych nagród.

EKOJAZDA DLA ZMOTORYZOWANYCH – AUDYCJA W FIRMOWYM RADIOWĘŻLE

Dzień bez samochodu (23 września) jest doskonałą okazją do zastanowienia się, jak ograniczyć negatywny wpływ ruchu samochodowego na jakość powietrza i nasze zdrowie. Każdy z nas ma realny wpływ otaczającą nas przyrodę. Dla wszystkich, którzy są zmuszeni dojeżdżać do pracy autem, przygotowaliśmy krótki poradnik ekojazdy wyemitowany w naszym firmowym radiowęźle.

SKĄD PRZYJEŹDZA NASZE JEDZENIE? - AUDYCJA W FIRMOWYM RADIOWĘŻLE

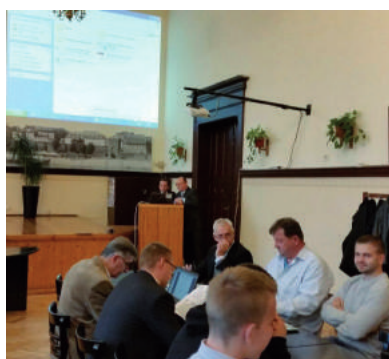
Wielu z nas nie uświadamia sobie, skąd przyjeżdżają produkty, które kupujemy w sklepach i ile kilometrów musiały pokonać, żeby trafić na nasze stoły. Odległość, którą pokonuje żywność, zanim do nas trafi, nazywa się food miles. Co możemy zrobić, żeby ograniczyć food miles? Audycja dostarczyła pracownikom wielu ciekawostek na temat tego, jak kupować racjonalnie i odżywiać się zdrowiej.

KONKURSY EKOLOGICZNE

Podczas zabawy pracownicy byli zachęceni do podzielenia się swoimi własnymi sposobami na ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko. Najciekawsze pomysły i praktyki, jak dbać o czystość swojego otoczenia oraz jak wdrażać ekozasady w codziennym życiu zostały nagrodzone upominkami.

DNI ENERGII W TORUNIU

To wydarzenie, na którym nie mogło zabraknąć Apatora. Jak monitorować i optymalizować zużycie energii w gospodarstwie domowym i przemyśle, jaki potencjał tkwi w geotermii i fotowoltaice, czym jest zrównoważona energia - o tym rozmawiali uczestnicy seminarium w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Toruniu.

4.2 ENERGIA

Promujemy efektywność energetyczną

G4-DMA

Specyfika naszego biznesu obliguje nas do stosowania **wysokich standardów w zakresie optymalizacji zużycia energii elektrycznej** we własnej działalności i propagowania efektywności energetycznej wewnątrz organizacji.

Wdrażamy na rynek nowoczesne urządzenia służące do precyzyjnego pomiaru mediów użytkowych, ale także rozwiązania i systemy, które pozwalają świadomie i racjonalnie zarządzać ich zużyciem. Zmniejszona ilość zużytej energii wiąże się z większą efektywnością kosztową przedsiębiorstwa czy oszczędnościami w gospodarstwie domowym, ale przekłada się także na mniejszą eksploatację zasobów naturalnych i czystsze środowisko.

Zapotrzebowanie na energię elektryczną wynika z bieżącej działalności, w tym działalności produkcyjnej spółek, i jest sprecyzowane w dokumentacji technologicznej. Wobec rosnącej skali produkcji, **racjonalne gospodarowanie energią elektryczną ma bardzo konkretny wymiar finansowy**. U podstaw oszczędnego korzystania z energii elektrycznej leży także świadomość, iż produkcja krajowej energii w oparciu o węgiel znacząco przyczynia się do emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a paliwa kopalne są zasobem nieodnawialnym.

Wskaźniki związane z zużyciem energii są monitorowane w spółkach grupy Apator, które zostały objęte raportem, w Planie celów i zadań w ramach systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 oraz strategii CSR.

Ponadto, w Apator SA obowiązuje szczegółowa instrukcja „Zarządzanie energią elektryczną i mediami”, która precyzuje sposób użytkowania urządzeń, maszyn i linii technologicznych oraz zawiera wskazówki dotyczące optymalnego wykorzystywania oświetlenia i wentylacji.

G4-EN3 - Zużycie energii według głównych źródeł energii

G4-EN5 – Intensywność zużycia energii (energochłonność, produktywność)

G4-EN3	Apator SA	2015	2016
	Zużycie energii wg źródeł		
	Całkowite zużycie energii elektrycznej [MWh]	4 081,16	4 343,68
	Całkowite zużycie gazu ziemnego [tys. m ³]	200,50	119,00
	Całkowite zużycie energii cieplnej [GJ]	6 619,20	6 777,68
	Całkowite zużycie paliw (ropa, olej napędowy, benzyna, LPG)	120,7	130,6

G4-EN5		2015	2016
	Wskaźnik energochłonności [kWh/100 PLN]	2,08	1,70
	Wskaźnik produktywności [kWh/RJR]	7,47	6,10

G4-EN3	Apator Metrix	2015	2016
	Zużycie energii wg źródeł		
	Całkowite zużycie energii elektrycznej [MWh]	2 613	3 309
	Całkowite zużycie gazu ziemnego [tys. m ³]	253	274
	Całkowite zużycie energii cieplnej [GJ]	8080	8342
	Całkowite zużycie paliw (ropa, olej napędowy, benzyna, LPG)	39 122	38 785

G4-EN5		2015	2016
	Wskaźnik energochłonności [kWh/100 PLN]	2	2
	Wskaźnik produktywności [kWh/RJR]	7 848	7 878

G4-EN3	Apator Powogaz	2015	2016
Zużycie energii wg źródeł			
	Całkowite zużycie energii elektrycznej [MWh]	1 692	1 837
	Całkowite zużycie gazu ziemnego [tys. m ³]	38,70	45,01
	Całkowite zużycie energii cieplnej [GJ]	5 878	5 957
	Całkowite zużycie paliw (ropa, olej napędowy, benzyna, LPG)	59	63
G4-EN5			
	Wskaźnik energochłonności [kWh/100 PLN]	0,94	0,97
	Wskaźnik produktywności [kWh/RJR]	4 499,50	4 821,20

Dla lepszego gospodarowania energią elektryczną w Apator SA stosujemy dodatkowe narzędzia:

System moniTorus

Narzędzie informatyczne opracowane przez konstruktorów i programistów grupy Apator, które służy do bieżącego monitorowania, raportowania i zarządzania energią elektryczną w poszczególnych punktach pomiarowych. Dane dostarczane dzięki moniTorusowi pozwalają:

- > optymalizować ustawienia i planować modernizację maszyn,
- > prawidłowo kompensować moc bierną (unikanie przekroczeń mocy, które skutkują wysokimi karami),
- > monitorować parametry i jakość energii elektrycznej,
- > kontrolować profil zużycia energii dla poszczególnych wydziałów produkcyjnych,
- > planować przeglądy i modernizacje instalacji elektrycznej obiektów,
- > wdrażać usprawnienia i działania korygujące.

Efektom stosowania systemu i wyciągniętych z analizy wniosków jest kontrola i przeciwdziałanie przekroczeniom mocy biernej i zmiana taryfy energetycznej na bardziej korzystną dla przedsiębiorstwa. Cykliczne raporty z zużycia me-

diów (w tym z systemu moniTorus) otrzymują dyrektorzy i kierownicy produkcji oraz technolodzy – są one podstawą działań korygujących w sytuacjach anomalii lub znaczących przekroczeń zużycia mediów.

Strażnik mocy

Jeden z modułów systemu moniTorus, którego zastosowanie w Apatorze niesie realne korzyści wynikające z pełnej kontroli parametrów sieci i przeciwdziałania sytuacjom krytycznym tj. przekroczeniom mocy umownej.

Działanie funkcji Strażnika mocy polega na informowaniu właściwych służb (np. poprzez sms) o przekroczeniu lub zbliżaniu się do przekroczenia 15-minutowej mocy umownej, co pozwala na odpowiednią reakcję. W naszej firmie system jest w pełni zautomatyzowany - urządzenia mogą zostać wyłączone bądź załączone przez system (po obniżeniu wartości średniej mocy poniżej zadanego progu) zgodnie z opracowanym wcześniej algorytmem. W sytuacji krytycznej wyłączane są obwody, których przerwa w pracy nie wpływa na proces produkcyjny w firmie np. klimatyzatory, urządzenia grzewcze.

System zarządzania budynkiem (BMS)

Wdrożone w Apator SA narzędzie informatyczne ułatwia monitorowanie, raportowanie i zarządzanie budynkiem oraz jego infrastrukturą techniczną (wentylacja, klimatyzacja i ogrzewanie), co umożliwia jej optymalne wykorzystanie, zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz zapewnienie większego komfortu pracownikom.

Przykładem zastosowania BMS jest programowanie układu wentylacji według harmonogramów czasowych, co pozwala na znaczne oszczędności zużycia energii elektrycznej. Sterowanie żaluzjami i załączaniem opraw oświetleniowych umożliwia wykorzystywanie energooszczędnych funkcji ogrzewania i doświetlania pomieszczeń energią słoneczną oraz izolacji termicznej obiektu.

Ekoedukacja

Budujemy w Apator SA świadomość pracowników i ich wrażliwość na kwestie środowiskowe. Na terenie firmy umieściliśmy specjalne oznaczenia zachęcające do oszczędzania energii elektrycznej.

4.3 EMISJE

Zarządzanie emisją do atmosfery

Wśród emitorów będących głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w spółkach grupy Apator są m.in.: kotłownia, gazowe pompy ciepła, instalacje wentylacji mechanicznej oraz środki transportowe. Poziom emisji poszczególnych zanieczyszczeń jest mierzony z częstotliwością wynikającą ze stosownych regulacji. W miarę możliwości zapobiegamy szkodliwej emisji poprzez:

- > wybór niskoemisyjnych technologii,
- > wybór niskoemisyjnych surowców lub ograniczenie stosowania np. węglowodorów aromatycznych,
- > zakup i użytkowanie pojazdów spełniających wysokie standardy emisji CO₂ (np. Euro5),
- > optymalne zużycie paliw w procesach energetycznych i środkach transportu.

G4-EN15 – Łącznie bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych

G4-EN21 – Emisja związków NO_x, SO_x i innych istotnych związków emitowanych do powietrza według rodzaju związku i wagi

Apator SA

G4-EN15

Wielkość emisji gazów cieplarnianych i in.	2015	2016
dwutlenek węgla (CO ₂) [t]	387,20	395,20
metan (CH ₄)	0,00	0,00
ozon (O ₃)	0,00	0,00
wodorofluorowęglowodory (HFC)	0,01	0,00
perfluorowęglowodory (PFC)	0,00	0,00
heksafluorki siarki (SF ₆)	0,00	0,00
trójfluorki azotu (NF ₃)	0,00	0,00

G4-EN21

NO _x	0,25	0,3
SO _x	0,0019	0,004
Węglowodory alifatyczne	698	475
Węglowodory aromatyczne	510	323

Apator Metrix

G4-EN15

Wielkość emisji gazów cieplarnianych i in.	2015	2016
dwutlenek węgla (CO ₂) [t]	505,68	547,13
metan (CH ₄)	0,00	0,00
ozon (O ₃)	0,00	0,00
wodorofluorowęglowodory (HFC)	0,00	0,00
perfluorowęglowodory (PFC)	0,00	0,00

Wielkość emisji gazów cieplarnianych i in.	2015	2016
heksafluorki siarki (SF ₆)	0,00	0,00
trójfluorki azotu (NF ₃)	0,00	0,00

G4-EN21

NO _x	324,00	351,00
SO _x	2,76	2,98
NMLZO [kg]	0,596	0,834

Apator Powogaz

G4-EN15

Wielkość emisji gazów cieplarnianych i in.	2015	2016
dwutlenek węgla (CO ₂) [t]	62,75	66,24
metan (CH ₄)	0,00	0,00
ozon (O ₃)	0,00	0,00
wodorofluorowęglowodory (HFC)	0,00	0,00
perfluorowęglowodory (PFC)	0,00	0,00
heksafluorki siarki (SF ₆)	0,00	0,00
trójfluorki azotu (NF ₃)	0,00	0,00
fluorowęglowodory (HFCs) [kg]	2,9	3,9

G4-EN21

NO _x	0,00	0,00
SO _x	0,00	0,00
NMLZO	554,87	613,22
Amoniak	1,80	1,80
Tlenek glinu	18,00	18,00
Kwas fosforowy	0,60	0,60
Kwas siarkowy	8,77	8,77
Trietylenotetraamina	1,16	1,46
2,2'-iminodietanol-dwuetanoloamina	0,17	0,13
Dwutlenek azotu	55,62	52,34
Dwutlenek siarki	4,73	5,49
Pył całkowity	1,59	2,19
Tlenek węgla	81,38	19,31

4.4 SUROWCE I MATERIAŁY

Surowce i materiały

Optymalizujemy zużycie surowców w procesach produkcyjnych.

Zużycie surowców, materiałów oraz wody jest ściśle powiązane z naszą działalnością produkcyjną i określone w dokumentacji technologicznej oraz planach produkcyjnych. Konstruktorzy i technolodzy przy projektowaniu wyrobów i procesów opracowują najbardziej optymalny wariant produkcji.

G4-EN1 Wykorzystane surowce/materiały według wagi i objętości

Apator SA

	2015	2016
Zużycie kluczowych surowców		
Zużycie tworzywa sztuczne [t]	1175	1627
Zużycie miedź [t]	428	576
Zużycie stali [t]	183	224

Apator Metrix

	2015	2016
Zużycie kluczowych surowców		
Zużycie blachy stalowej [t]	1 391,56	1 969,23
Zużycie farby proszkowe, rozpuszczalniki [t]	372,62	596,72

Apator Powogaz

	2015	2016
Zużycie kluczowych surowców		
Farby, lakiery, rozpuszczalniki [t]	6,94	6,75
Tworzywa sztuczne, barwniki [t]	168,10	232,31

G4-EN8 Łączny pobór wody według źródła

Apator SA

	2015	2016
Zużycie wody		
Całkowite zużycie wody [m3]	3112	3882
Zużycie wody na pracownika [l/RJR]	5578	5278

Apator Metrix

	2015	2016
Zużycie wody		
Całkowite zużycie wody [m3]	5 323	5 991
Zużycie wody na pracownika [l/RJR]	15 985	14 264

Apator Powogaz

	2015	2016
Zużycie wody		
Całkowite zużycie wody [m3]	6 213	6 718
Zużycie wody na pracownika [l/RJR]	16 524	17 633

4.5 ODPADY

Zarządzanie odpadami

Postępowanie z odpadami regulują stosowne przepisy prawne, zaś ich wewnętrzne przestrzeganie w spółkach grupy Apator określają wewnętrzne procedury i instrukcje, w których określiliśmy:

- > poszczególne rodzaje odpadów wytwarzanych w fabrykach,
- > zasady ich segregowania,
- > sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów.

Dokumenty regulujące zarządzanie odpadami:

1. Procedura „Proces zarządzania środowiskowego” – Apator SA
2. Instrukcje dotyczące zarządzania/nadzoru/segregacji odpadów, postępowania z bateriami i odpadami sprzętu elektrycznego i elektronicznego – Apator SA, Apator Powogaz SA
3. Wykaz licencjonowanych odbiorców odpadów oraz Wykaz odpadów wytwarzanych z instalacji - Apator Metrix SA

Przy konstruowaniu wyrobów i opracowywaniu technologii konstruktorzy i technolodzy planują wykorzystanie materiałów i surowców, pod kątem **minimalizowania ilości odpadów**, zaś do produkcji wyrobów stosowane są **substancje, z których odpady są w jak najmniejszym stopniu niebezpieczne dla środowiska**.

Wszystkie odpady są odpowiednio segregowane, składowane, a następnie w miarę możliwości ponownie wykorzystywane w spółkach lub przekazywane do firm posiadających stosowne zezwolenia z zakresu gospodarki odpadami.

Nowi pracownicy przed przystąpieniem do pracy zostają zapoznani z instrukcjami dotyczącymi rodzajów odpadów powstających w ich miejscu pracy i metodami ich segregacji.

Na wzrost odpadów w spółkach Apator i Apator Metrix miał wpływ znaczący wzrost skali produkcji. Zwiększenie liczby zatrudnionych przełożyło się z kolei na wzrost odpadów komunalnych. W związku z rotacją pracowników produkcyjnych spółki kładą nacisk na szkolenia w zakresie segregacji i gospodarowania odpadami.

G4-EN23 Całkowita waga odpadów według rodzaju i metody postępowania z nimi

Apator

Odpady	2015	2016
Ilość wytwarzanych odpadów ogółem [kg], w tym:		
1. odpady niebezpieczne [kg]	4 900	5 400
2. odpady obojętne [kg]	349 900	407 700
3. odpady komunalne [kg]	22 500	26 190
Razem [1+2+3]	377 300	439 290
Odpady poddane recyklingowi [kg]	169 800	298 500
Odpady unieszkodliwiane [kg]	7 538	7 500

Apator Metrix

Odpady	2015	2016
Ilość wytwarzanych odpadów ogółem [kg], w tym:		
1. odpady niebezpieczne [kg]	22 920	22 888
2. odpady obojętne [kg]	514 374	771 477
3. odpady komunalne [kg]	19 880	22 300
Razem [1+2+3]	557 174	816 665
Odpady poddane recyklingowi [kg]	503 275	760 267
Odpady unieszkodliwiane [kg]	53 899	56 398

Apator Powogaz

Odpady	2015	2016
Ilość wytwarzanych odpadów ogółem [kg], w tym:		
1. odpady niebezpieczne [kg]	13 589	9 467
2. odpady obojętne [kg]		
3. odpady komunalne [kg]		
odpady inne niż niebezpieczne	258 629	232 447
Razem [1+2+3]	272 218	241 914
Odpady poddane recyklingowi [kg]	241 972	215 390
Odpady unieszkodliwiane [kg]	30 246	26 524

Wskaźnik własny: Ilość odpadów w stosunku do zakupionego kluczowego dla danej spółki surowca

Apator

	2015	2016
Tworzywa sztuczne		
Ilość odpadu w stosunku do zużytego surowca [%]	8,4	7,4

Apator Metrix

	2015	2016
Stal		
Ilość odpadu w stosunku do zużytego surowca [%]	24	26

Apator Powogaz

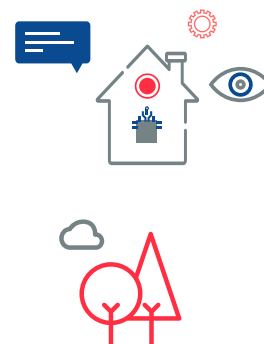
	2015	2016
Farby, lakiery, rozpuszczalniki		
Ilość odpadu w stosunku do zużytego surowca [%]	16,90	24,04
Tworzywa sztuczne		
Ilość odpadu w stosunku do zużytego surowca [%]	8,60	7,90

5. OTOCZENIE SPOŁECZNE

5.1 ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE

G4-DMA

Cenimy ludzi otwartych, kreatywnych, działających z entuzjazmem i pasją.

Dlatego nasze działania sponsorskie nakierowaliśmy na wspieranie pasjonatów (zarówno w naszym otoczeniu zewnętrznym, jak i wśród pracowników firmy). Od 2011 roku konsekwentnie prowadzimy i rozwijamy autorski program Pasjopolis, którego celem jest wsparcie ludzi o niezwykłych zainteresowaniach i nieprzeciętnych zdolnościach.

Wśród głównych celów naszych działań sponsorskich i społecznych są:

- > **promowanie rozwoju oraz inicjatyw twórczych** – zarówno w gronie naszych pracowników, jak i poprzez dobór partnerów społecznych i inicjatyw zewnętrznych,
- > **budowanie pozytywnych relacji z otoczeniem:** jesteśmy świadomi potrzeb społeczności, wspieramy wartościowe inicjatywy i przedsięwzięcia z dziedziny kultury, sztuki i sportu.

Każdego roku przeznaczamy 0,5% zysku netto Apator SA na działalność sponsoringową i społeczną, dzięki czemu w 2016 r. mogliśmy wesprzeć i zrealizować następujące działania:

- > realizacja programu stypendialnego i grantowego Pasjopolis,
- > patronat nad olimpiadami przedmiotowymi (Euroelektra),
- > wsparcie wydarzeń naukowych i kulturalnych (m.in. Toruński Festiwal Nauki i Sztuki, Międzynarodowy Festiwal Skrzypiec, Międzynarodowe Biennale Grafiki Dzieci i Młodzieży, Festiwal Probaltica),
- > sponsoring sportu (Mistrzostwa Europy w Sermierce).

NASZE WYZWANIA do 2019 r.

1. Aktualizacja strategii dotyczącej działalności sponsoringowej i filantropijnej.
2. Ewaluacja i rozwój programu Pasjopolis.

5.2 DZIAŁALNOŚĆ FILANTROPIJNA

Wspieramy instytucje i organizacje społeczne działające na rzecz osób wykluczonych oraz realizujących określone misje społeczne. Apator SA przekazuje środki finansowe na wsparcie kilku wybranych organizacji i instytucji zgodnie z następującymi kryteriami:

- > wspieranie instytucji, których działalność prowadzona jest w bezpośrednim sąsiedztwie spółki (Toruń i okolice) – **działalność na rzecz lokalnej społeczności**,
- > **budowanie trwałych relacji** – współpraca z organizacjami, które Apator zna i wspiera od wielu lat.

Wśród naszych beneficjentów są m.in.: Fundacja Piękniejszego Świata Skłudzewo, Fundacja Avalon, Fundacja POMOC RODZINIE I ZIEMI Hospicjum Dziecięce Nadzieja, Fundacja Dzieciom „Zdążyć z pomocą”, PCK Toruń oraz Stowarzyszenie Opieki Nad Dziećmi Opuszczonymi Oratorium im. Bł. Ks. Br. Markiewicza.

Apator Metrix SA z Tczewa także wspiera lokalne organizacje i inicjatywy: dom dziecka, hospicjum, Bractwo Kurkowe, Starogardzki Klub Sportowy i organizatorów Festiwalu im. Grzegorza Ciechowskiego. Spółka Apator Powogaz przeznacza środki na wsparcie drużyny piłkarskiej Apator Powogaz Błękitni Owińska (roczniki 2002/2003).

W 2016 r. Apator SA przeznaczył na działalność filantropijną i stypendialną kwotę 167 150,00 zł, Apator Metrix 22 500 zł, zaś Apator Powogaz - 2 000 zł

5.3 PASJOPOLIS

Jednym z najważniejszych działań społecznych prowadzonych przez Apator SA jest realizacja **autorskiego programu stypendialnego Pasjopolis** przy współpracy z partnerem społecznym – Fundacją Platon. W 2016 r. przeprowadzili-śmy 6. edycję programu.

Pasjopolis to projekt dla młodych i zdolnych, którzy chcą rozwijać swoje pasje.

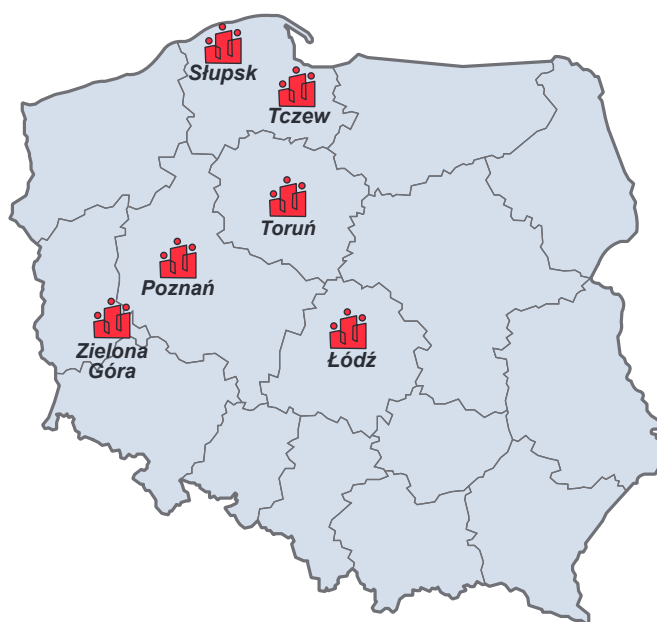
Ideą programu jest wsparcie stypendialne młodych pasjonatów w dwóch dziedzinach: **nauki ścisłe i humanistyczne (w tym sztuka)**.

Każdego roku rozszerzamy zasięg o kolejne miasta, w których zlokalizowane są spółki grupy Apator. W ten sposób **inspirujemy pracowników grupy Apator oraz całą otaczającą ich lokalną społeczność do wspierania i rozwijania pasji**.

Hasłem przewodnim 6. edycji programu uczyniliśmy to, co łączy wszystkich naszych stypendystów: **WSPÓLNE MARZENIE**.

W ramach VI edycji (rok szkolny 2016/2017) program został realizowany, oprócz rodzimego Torunia, także w Poznaniu (siedziba Apator Powogaz), Tczewie (siedziba Apator Metrix), Zielonej Górze (siedziba Apator Rector), Łodzi (siedziba Apator Elkomtech) oraz Słupsku (Apator Telemetria).

Nowości 6. edycji programu:

- > podwyższone kryteria oceny wniosków – aby do programu trafiali ludzie z konkretnymi osiągnięciami w realizacji swojej pasji,
- > granty w wysokości 4 000 zł, które stanowią dodatkowe wsparcie na realizację naukowych, kulturalnych lub społecznych projektów uczniowskich.

Pasjopolis w liczbach:

I edycja	II edycja	III edycja	IV edycja	V edycja	VI edycja
 80 wniosków	 310 wniosków	 140 wniosków	 430 wniosków	 540 wniosków	 280 wniosków
7 ufundowanych stypendiów 	13 ufundowanych stypendiów 	20 ufundowanych stypendiów 	26 ufundowanych stypendiów 	36 ufundowanych stypendiów 	17 ufundowanych stypendiów

Zobacz więcej na www.pasjopolis.pl lub na www.facebook.com/Pasjopolis

Stypendyści Pasjopolis w Apatorze

Stypendystów 6. edycji programu zaprosiliśmy do naszej firmy, aby posłuchać o ich zainteresowaniach i pasjach oraz planach na najbliższą i dalszą przyszłość.

Była to okazja doskonała do wzajemnego poznania się wszystkich osób zaangażowanych w projekt: stypendystów, przedstawicieli fundatora i partnerów operacyjnych programu.

Jednym z punktów programu były **warsztaty aktywizujące**, podczas których młodzi uczyli się technik pracy w grupie i tego, jak w pełni wykorzystywać swój potencjał pracując w zespole. Drugą część warsztatów poświęcono na mapowanie marzeń, poznanie metody, która ułatwia zmianę marzenia w realny cel oraz sposoby poszukiwania sojuszników, którzy mogą wesprzeć nas w drodze do realizacji marzeń.

5.4 POPULARYZACJA NAUKI

Apator SA współpracuje z instytucjami popularyzującymi naukę oraz uczelniami, co sprzyja promocji nauki oraz **twórczej wymianie wiedzy i doświadczeń między środowiskiem naukowym a biznesem.**

Toruński Festiwal Nauki i Sztuki

16. edycja wydarzenia organizowanego przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu zgromadziła tysiące osób głodnych wiedzy i nowinek w najróżniejszych dziedzinach nauki i sztuki. Apator **patronuje Festiwalowi, od lat sponсорując wydarzenia w dziedzinie fizyki i astronomii.** Organizatorzy przygotowali ok. 140 imprez, wśród których były prelekcje i wykłady, warsztaty, gry miejskie a także koncerty i wystawy.

Euroelektra

Blisko 2 tys. uzdolnionych uczniów szkół średnich (licealnych i technicznych) stanęło w szranki, aby zdobyć tytuł laureata **XVIII Olimpiady Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej EUROELEKTRA**. W kwietniu 2016 r. poznaliśmy 12 najlepszych elektroników, elektryków, teleinformatyków, którzy zdeklasowali konkurentów w ostatnim etapie konkursu. Apator jest wieloletnim partnerem EUROELEKTRY.

5.5 KULTURA I SZTUKA

Instytucje i ludzie działający w obszarze kultury i sztuki potrzebują wsparcia biznesu, aby lepiej i skuteczniej realizować swoją społeczną misję. Dlatego Apator jest **mecenaszem wielu wydarzeń artystycznych** o charakterze lokalnym, ogólnokrajowym oraz międzynarodowym, których inicjatorami są lokalne organizacje i działający w regionie artyści.

Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka

Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka od 50 lat aktywizuje dzieci i młodzież na polu artystycznym organizując warsztaty, inicjując konkursy plastyczne, prezentując dziecięcą twórczość podczas licznych wystaw i biennale. Galeria działa jako samorządowa instytucja kultury, która ma swoją siedzibę w Toruniu, ale znana jest na całym świecie – przede wszystkim jako organizator licznych artystycznych przedsięwzięć o skali międzynarodowej.

W październiku 2016 r. odbył się wielki finał 20. edycji **Międzynarodowego Biennale Grafiki Dzieci i Młodzieży** – wydarzenia rozgrywanego się cyklicznie co 2 lata. Apator jest partnerem kilku ostatnich edycji Biennale, jesteśmy obecni podczas otwarcia kolejnych wystaw, prace dzieci uczestniczących w konkursach goszczą także w naszej firmowej galerii.

„Miasto przyszłości” oczami dzieci

Współpraca z Galerią i Ośrodkiem Plastycznej Twórczości Dziecka zaowocowała wspólnym projektem kalendarza na 2017 rok. W ramach **specjalnych warsztatów plastycznych** dzieci zmierzyły się z zadaniem zaprojektowania „Miasta przyszłości”. Spośród kilkudziesięciu prac plastycznych, przepięknych, kolorowych wybraliśmy 12, które stały się bazą naszego specjalnego kalendarza. Zwycięzców nagrodziliśmy upominkami. Kalendarz trafił do współpracujących z Apatorem urzędów, instytucji kultury oraz organizacji społecznych.

II Międzynarodowy Festiwal Skrzypiec

To wyjątkowe wydarzenie złożone z koncertów i recitali wybitnych skrzypków, a także konkursów, filmów i pokazów lutniczych. Najważniejszą jego częścią jest **Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy**, odbywający się co 3 lata w Toruniu. Honorowym Prezydentem Konkursu jest prof. Krzysztof Penderecki. Do Torunia zjechali młodzi skrzypkowie z całego świata. Z blisko stu zgłoszeń do konkursu zakwalifikowano 24 uczestników, w finale zagrało 6 najlepszych, najbardziej utalentowanych wirtuozów skrzypiec. W trakcie Festiwalu odbywają się również: Ogólnopolski Konkurs Kompozytorski oraz Konkurs na Recenzję Muzyczną. Apator wystąpił w roli mecenasa wydarzenia.

Probaltica

W ramach 23. edycji Festiwalu Muzyki i Sztuki Krajów Bałtyckich Probaltica 2016 przybyło do Polski wielu wybitnych muzyków. Oprócz reprezentantów krajów leżących wokół Morza Bałtyckiego, zaproszono artystów z Białorusi i Ukrainy. Organizatorzy są przekonani, że kraje te łączy specyficzna „**wspólnota wpływów kulturowych**”. Probaltikę zainaugurował występ Państwowej Orkiestry Symfonicznej Republiki Białorusi, zakończył zaś koncert artystów Narodowej Symfonicznej Orkiestry Ukrainy z Kijowa. Apator był sponsorem festiwalu.

Koncerty pod gwiazdami

Ideą festiwalu jest prezentacja muzyki i sztuki w letnie wieczory i noce, w urokliwej scenerii toruńskiej Starówki. W Koncertach pod Gwiazdami występują **gwiazdy polskiej i światowej sceny muzycznej**. Wśród wykonawców edycji 2016 byli: Ray Wilson z zespołem Genesis, Janusz Radek & The Ants, Czesław Moził, Varius Manx z Kasią Stankiewicz oraz Leszek Możdżer. Apator był sponsorem wydarzenia.

Międzynarodowy Festiwal Filmowy Tofifest

To już 14. edycja wydarzenia, który odbywa się jesienią w Toruniu. Osią wiodącą edycji 2016 była **dyskusja o walce o godność człowieka** w nawiązaniu do filmu Ridleya Scotta „Thelma i Louise”, który w tym roku obchodzi 25-lecie premiery. Złote Anioły Tofifest odebrali w Toruniu Wojtek Smarzowski, Allan Starski, Marek Kondrat i Andrzej Seweryn.

W konkursie From Poland podczas tegorocznego MFF Tofifest można było obejrzeć aż 15 świetnych filmów polskich lub koprodukowanych z naszym krajem. W programie znalazło się wiele propozycji repertuarowych, była też możliwość spotkania znanych i cenionych przedstawicieli fabryki snów.

Apator SA dołożył swoją cegiełkę do organizacji festiwalu, występując jako jeden ze sponsorów Tofi.

Przygrywka

Ogólnopolski Przegląd Dyplomów i Egzaminów Muzycznych Wyższych Szkół Artystycznych „Przygrywka”, to doskonała okazja do obejrzenia ciekawych **spektakli młodych twórców teatru muzycznego**. Pod patronatem toruńskiego Teatru Muzycznego w grodzie nad Wisłą wystąpiły grupy teatralne z całej Polski. Apator był sponsorem wydarzenia.

5.6 SPONSORING SPORTU

Spółki grupy Apator aktywnie włączają się w **popularyzację sportu** i **propagowanie zdrowego, aktywnego stylu życia**.

Mistrzostwa Europy w Szermierce Seniorów

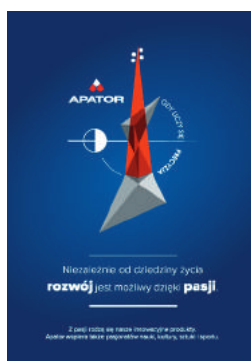
Przez kilka czerwcowych dni Toruń był w centrum uwagi międzynarodowego środowiska szermierczego, zawodników i kibiców z całej Europy. **Najlepsi sportowcy z 35 krajów** przyjechali tu walczyć o medale we florecie, szpadzie i szabli. Mistrzostwa Europy w Szermierce Seniorów to najważniejsze wydarzenie szermiercze na Starym Kontynencie. O punkty przed igrzyskami w Rio walczyło ok. 400 zawodników, rozdano łącznie 96 medali.

Apator był Sponsorem Generalnym Mistrzostw.

Akademia Szermierki

Przygotowania do Mistrzostw poprzedziła kolejna edycja **Akademii Szermierczej**, czyli edukacyjnych spotkań z uczniami toruńskich szkół. Trenerzy TKS-T Budowlani przybliżali dzieciom tajniki tej dyscypliny sportu oraz próbowali zaszcześcić bakcyła szermierki. W ramach Akademii odbywały się także pokazy fechtunku w wykonaniu zawodniczek toruńskiego klubu, które wzbudzały wiele emocji.

Popularyzacja szermierki

Apator SA patronował imprezom sportowym, takim jak Ogólnopolski Turniej Dzieci i Puchar Polski Juniorów Młodszych fundując nagrody dla zwycięzców turnieju. W ciągu dwóch wrześniowych weekendów (3-4 września oraz 24-25 września) przeprowadzono łącznie cykl **14 turniejów szermierczych** rozgrywanych w różnych kategoriach wiekowych: dzieci, młodziki oraz juniorzy młodsi.

To kontynuacja naszej aktywności na rzecz popularyzacji szermierki, którą rozpoczęliśmy w 2014 r. patronując „Akademii Szermierczej” organizowanej w toruńskich szkołach.

Piłkarskie pasje

Od kilku lat wspieramy drużynę piłkarską chłopców rocznika 1998 w **realizacji sportowych pasji**. Z pozyskanych od Apator SA środków kupowane są dresy, sprzęt sportowy, wynajmowane autokary na mecze wyjazdowe, finansowany wynajem sali na treningi oraz opłacane obozy w okresie zimowym. Część funduszy jest przeznaczana na organizację turniejów piłkarskich w rozgrywkach orlików, młodzików i trampkarzy.

6. WSKAŹNIKI PROFILOWE

Wskaźnik GRI G4	Opis wskaźnika	Miejsce w raporcie
	PROFIL ORGANIZACYJNY	
G4-3	Nazwa organizacji.	str. 5
G4-4	Główne marki, produkty i usługi.	str. 9-10, str. 29
G4-5	Lokalizacja siedziby głównej.	str. 104
G4-6	Liczba krajów, w których organizacja prowadzi operacje oraz nazwy tych krajów, gdzie organizacja prowadzi istotne działania lub które są szczególnie istotne w kontekście kwestii zrównoważonego rozwoju poruszanych w raporcie.	str. 6 -7
G4-7	Forma własności i struktura prawna organizacji.	str. 5
G4-8	Obsługiwane rynki z zaznaczeniem zasięgu geograficznego, obsługiwanych sektorów, charakterystyki klientów/konsumentów i beneficjentów.	str. 6-7, str. 9
G4-9	Skala działalności organizacji.	str. 6-7
G4-10	Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia, rodzaju umowy o pracę i w podziale na płeć.	str. 44-46, str. 49-50
G4-11	Odsetek zatrudnionych objętych umowami zbiorowymi.	str. 46-47
G4-12	Charakterystyka łańcucha dostaw organizacji.	str. 33-35
G4-13	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury, formy własności lub łańcucha dostaw.	str. 10, str. 20
G4-14	Wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności.	str. 15-16, str. 73-74
G4-15	Zewnętrzne, przyjęte lub popierane przez organizację ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy.	str. 25-26
G4-16	Członkostwo w stowarzyszeniach (takich jak stowarzyszenia branżowe) i/ lub w krajowych/międzynarodowych organizacjach rzeczniczych.	str. 25-26
G4-17	Struktura operacyjna organizacji, z wyróżnieniem głównych działów, spółek zależnych, podmiotów powiązanych oraz przedsięwzięć typu joint-venture z wyjaśnieniem, które z nich nie są objęte raportem.	str. 19-21
G4-18	a. Proces definiowania zawartości raportu oraz granic raportowanych aspektów.	str. 3
	b. Stosowanie zasad definiowania zawartości raportu.	str. 3
G4-19	Istotne aspekty zidentyfikowane w procesie definiowania zawartości raportu.	str. 3
G4-20	Granice wyznaczone dla każdego z istotnych aspektów wewnątrz organizacji.	str. 3
G4-21	Granice wyznaczone dla każdego z istotnych aspektów na zewnątrz organizacji.	str. 3
G4-22	Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach z podaniem powodów ich wprowadzenia.	str. 3
G4-23	Znaczące zmiany w stosunku do poprzedniego raportu dotyczące zakresu oraz granic aspektów.	str. 3
G4-24	Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację.	str. 23
G4-25	Podstawy identyfikacji i selekcji interesariuszy.	str. 23
G4-26	Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy ze wskazaniem, czy angażowanie interesariuszy podjęte było w ramach przygotowania do procesu raportowania.	str. 23, str. 3

Wskaźnik GRI G4	Opis wskaźnika	Miejsce w raporcie
G4-27	Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy oraz odpowiedź ze strony organizacji, również poprzez ich zaraportowanie ze wskazaniem grup interesariuszy, które zgłosiły poszczególne kwestie i problemy.	str. 23
G4-28	Okres raportowania.	str. 3
G4-29	Data publikacji ostatniego raportu.	str. 3
G4-30	Cykl raportowania.	str. 3
G4-31	Osoba kontaktowa w zakresie pytań dotyczących raportu i zagadnień CSR.	str. 107
G4-32	a. Wskazanie opcji raportowania wybranej przez organizację. b. Tabela wskazująca miejsce zamieszczenia standardowych informacji w raporcie. c. Wskazanie odniesienia do weryfikacji zewnętrznej (jeśli taka weryfikacja miała miejsce.)	str. 3 str. 103 - 107 str. 3
G4-33	Polityka i obecna praktyka w zakresie zewnętrznej weryfikacji raportu. Jeśli nie zawarto takich danych w niezależnym raporcie poświadczającym, wyjaśnienie zakresu i podstaw zewnętrznej weryfikacji oraz relacji pomiędzy organizacją i zewnętrznym podmiotem poświadczającym.	str. 3
G4-34	Struktura nadzorcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ nadzorczy, ze wskazaniem jednostek, które są odpowiedzialne za podejmowanie decyzji dotyczących wpływów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych.	str. 21-22
G4-56	Wartości, zasady, standardy, normy postępowania organizacji, zebrane w kodeksach postępowania i kodeksach etycznych.	str. 14-17

Obszary	Aspekty	Stopień istotności	Wskaźnik GRI G4	Miejsce w raporcie
Ład organizacyjny	Strategia biznesowa firmy i jej plany na przyszłość	1	G4-56 Wewnętrznie sformułowana misja lub wartości organizacji, kodeks postępowania oraz kodeks etyki.	str. 14, str. 16
			G4-2 Opis kluczowych wpływów, ryzyk i szans. Zarządzanie ryzykiem.	str. 17-18, str. 22
			G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze ryzyk.	str. 17-18, str. 22
			G4-SO4 Komunikacja i szkolenia dotyczące procedur i polityk antykorupcyjnych. Etyka.	str. 16
			G4-EC1 Bezpośrednia wartość ekonomiczna wytworzona i podzielona.	str. 8, str. 11
	Transparentność i przejrzyste zasady współpracy z klientami	1	G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze jakości obsługi w procesie sprzedaży i obsługi posprzedażowej – praktyki w relacjach z klientem.	str. 37, str. 16
	Sposób i jakość komunikacji z otoczeniem	2	G4-24 Lista grup interesariuszy zaangażowanych przez organizację.	str. 23-25, str. 16
			G4-25 Podstawy identyfikacji i selekcji interesariuszy.	str. 23-25, str. 16

Obszary	Aspekty	Stopień istotności	Wskaźnik GRI G4	Miejsce w raporcie
			G4-26 Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy ze wskazaniem czy angażowanie interesariuszy podjęte było w ramach przygotowania do procesu raportowania.	str. 23-25, str. 16
			G4-27 Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy oraz odpowiedź ze strony organizacji, również poprzez ich zaraportowanie ze wskazaniem grup interesariuszy, które zgłosiły poszczególne kwestie i problemy.	str. 23-25, str. 16
			G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze współpracy z partnerami biznesowymi, w tym w szczególności przejrzyste zasad współpracy oraz jakość i sposób komunikacji	str. 23-25, str. 16
	Cele firmy w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu	3		str. 16-17
Produkcja	Odpowiedzialność w zakresie produktu – wpływ produktu na bezpieczeństwo klienta	1	G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze odpowiedzialności za produkt/wpływ produktu na bezpieczeństwo klienta.	str. 30-31, str. 65-66
			G4-EC8 Znaczenie pośredniego wpływu ekonomicznego wraz z wyróżnieniem skali działania.	str. 11
	Ocena i wybór dostawców pod kątem społecznym i środowiskowym	3	G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze doboru dostawców.	str. 33-35
			G4-EC9 Polityka, praktyki oraz udział wydatków przeznaczonych na usługi lokalnych dostawców w głównych lokalizacjach organizacji.	str. 33-34
	Odpowiedzialność w zakresie produktu - zarządzanie jakością w procesie produkcji	3		str. 30-31, str. 65-66
Klient	Praktyki w relacjach z klientami	2	G4-PR5. Wyniki badań i satysfakcji klienta.	str. 39-41
	Jakość obsługi w procesie sprzedaży i obsługi posprzedażowej	2	G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze jakości obsługi w procesie sprzedaży i obsługi posprzedażowej – praktyki w relacjach z klientem.	str. 37-38
Środowisko	Wpływ na środowisko naturalne i cele firmy w tym zakresie	2	G4-DMA Podejście do zarządzania oddziaływaniem na środowisko, w tym certyfikaty norm środowiskowych.	str. 71-73
			G4-EN31. Wydatki na ochronę i inwestycje środowiskowe.	str. 75-76

Obszary	Aspekty	Stopień istotności	Wskaźnik GRI G4	Miejsce w raporcie
	Zużycie energii i rozwiązania energooszczędne	2	G4-DMA Podejście do zarządzania poziomem zużycia energii, w tym rozwiązania energooszczędne.	str. 81-83
			G4-EN3 Bezpośrednie zużycie energii wg głównych źródeł energii.	str. 81-83
			G4-EN5 Intensywność zużycia energii:	str. 81-83
			energochłonność, produktywność.	str. 81-83
	Surowce i materiały – skala, dobór, efektywność zużycia	3	G4-EN1 Wykorzystane surowce/ materiały według wagi i objętości.	str. 87-88
			G4-EN8 Łączny pobór wody wg źródła.	str. 87-88
	Gospodarka odpadami	3	G4-EN23. Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu i metody postępowania z odpadem.	str. 89-91
			Wskaźnik własny: Ilość odpadów w stosunku do zakupionego kluczowego dla danej spółki surowca.	str. 89-91
	Emisja gazów cieplarnianych	3	G4-EN15. Łączne bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych.	str. 85-86
			G4-EN21 Emisja związków NOx, SOx i innych istotnych związków emitowanych do powietrza według rodzaju związku i wagi.	str. 85-86
Miejsce pracy	Edukacja i rozwój pracowników	1	G4-DMA Podejście do zarządzania edukacją i rozwojem pracowników.	str. 57-60
			G4-LA9 Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadających na pracownika, według struktury zatrudnienia.	str. 59
	System oceny pracowniczey	1	G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze satysfakcji i zaangażowania pracownika, w tym system oceny pracowniczey	str. 61-62
			G4-LA16. Liczba skarg z zakresu praktyk związanych z miejscem pracy, złożonych, rozpatrzonych i rozwiązanych poprzez oficjalne mechanizmy rozpatrywania skarg.	str. 49
	Skala i polityka zatrudnienia oraz warunki pracy	2	G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze polityki i warunków zatrudnienia.	str. 49-51
			G4-LA1 Łączna liczba nowych pracowników zatrudnionych w okresie raportowania według wieku, płci i regionu oraz poziom fluktuacji pracowników w podziale na wiek, płeć i region.	str. 47-48
	Zdrowie i bezpieczeństwo w miejscu pracy	2	G4-DMA Podejście do zarządzania w obszarze bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.	str. 65-69

Obszary	Aspekty	Stopień istotności	Wskaźnik GRI G4	Miejsce w raporcie
			G4-LA6. Wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych oraz nieobecności w pracy oraz liczba wypadków śmiertelnych związanych z pracą, według płci i regionów.	str. 66
			Wskaźnik własny: Wskaźnik częstości wypadków.	str. 67
	Różnorodność w miejscu pracy	3	G4-LA12. Skład ciał nadzorczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników różnorodności.	str. 52-53
			G4-LA13 Stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet według zajmowanego stanowiska.	str. 53
Wpływ społeczny	Działania społeczne firmy i jej wpływ na społeczność lokalną	3	G4-DMA Podejście do zarządzania oddziaływaniem na społeczność lokalną.	str. 93-102
			Wskaźnik własny: liczba beneficjentów programu stypendialnego.	str. 95
			Wskaźnik własny: kwota przeznaczona na działania społeczne (realizacja programu stypendialnego oraz działalność filantropijna).	str. 11, str. 94

Osoba kontaktowa w zakresie pytań dotyczących raportu i zagadnień CSR

Monika Pietkiewicz, spec. ds. wizerunku korporacyjnego Apator SA

e-mail csr@apator.com
tel. +48 56 61 91 318

APATOR SA

ul. Gdańska 4A, lok. C4, 87-100 Toruń

tel.: +48 56 619 11 11

fax: +48 56 619 12 95

apator@apator.com